Sideralis Abyssus.

Auctor ad lectorem.

Argutum:Sublime:nouum:ſpectabile:terſum:
Depexum:varium:nobile:molle:teres:
Si noſtrum non lector opus cenſebitur:arbor
Vere virens:laudem quo mereatur habet.
Nos quinti necdum primū qui impleuimus orbem
Luſtri:alto tutos ęquore concha tulit.
Dum legis abſcedat liuor:lętabere dicens:
Gaudia ſint qui mi gaudia tanta dedit.



Venalis eſt liber in via Jacobea ſub ſigno Lunae creſcentis: Juxta aedē diuo benedicto ſacrā

NICOLAVS BERALDVS LECTORI S.

SIderalem abyssuum, thesaurũ plane cęlestem ac diuinum edituri impressores nostri mecum nõ semel egerunt, vt nõ sine aliqua cõmendatione nostra in lucem exiret. Ita enim fore vt opus ipsum per se quidem insigne satis, satisq; cõmẽdatũ accedente nostro aliquo liminari pręconio plausibilius exciperetur, multoq; fieret et speciosius et vendibilius. Ego vero qum viderem vniuersi operis elenchũ tam magna futuro lectori promittere, vt ea propter vadimonium quoq; deseri posse videatur: non putaui mihi committendum: vt tam magno pedi paruos, quod dicitur, calceos circundarẽ. Accedit et libri materia qua nulla pręstantior, nulla grauior. Etenim quid per deũ immortalem astrorum peritia pulchrius? Quid homini conuenientius? Quod si inuisibilia dei a creatura mundi per ea quę visibilia facta sunt intellecta conspiciuntur/ quid homines magis commonefacit creatoris omnium rerum dei, q̃ cęleste illud et admirandum opificium ornatusque vniuersi, ad cuius contemplationẽ homo ipse natus atq; in hoc ceu medio theatro positus existimatur? Quare accede lector, et tam rarum, tamq; preciosum hunc thesaurum modico ęre tibi redime? vt possis mirabilia dei opera cognoscere, et per ea opificem amare: et cęlesti quodã ardore ad eum rapi. Vale Lutecię.

Authores ex quibus hoc opus excerptum est.

A.
Albertus magnus
Alphonsius.
Alfraganus.
Albumasarus
Albubather⁹
Alchindus
Acmeon.
Alēdezgodus
Ambrosius.
Anaxagoras.
Andronicus
Ant.andreas
Apuleus.
Archimedes
Aristoteles.
Aristobolus.
Aristoxenus.
Aschalius.
Auerrois.
Auicēna.
Auicebron.
Auctenticū.
Augustinus.
Aureolus.
B.
Bethemeus.
Boetius.
Burleus.
C.
Cassianus.
Cato.
Cicero.
Cicch⁹ asculā⁹.
Columella.
Codex.
Chrysosthomus

D.
Danielus.
Dauidus.
Dargiens.
Decretum.
Decretales.
Democritus.
Digesta.
Dionysius
E.
Egidius.
Aegyptij.
Epicurus.
Etrusci.
Euclides.
Eustratius.
G.
Germanicus.
Gregorius.
H.
Habrahamus
Hauenezreus.
Hahamedus.
Halyus rodoani.
Halyus abēra.
Hermes.
Hieremias.
Hieronymus.
Higinus.
Hippocrates.
Hilarius.
Homerus.
I
Iacobus apls.
Iamblicus.
Iesus filius sidrachi.

Iohānes apls
Io.boccacius.
Io.de gandauo
Io.de monte re.
Iobus
Indi.
Isaacus phūs
Isaias.
Isidorus.
Indicum liber.
L
Leupoldus.
Linconiēsis.
Liuius
M.
Macrobius.
Martialis.
Mathæus.
Messala.
Mose⁹ arabicus
N
Nichomacus.
Nicolaus de lyra
O
Oratius.
Origenes.
Ouidius.
P
Paulus.
Petrus.
Persæ.
Perspectiuus
Pythagoras.
Plato.
Plinius.
Plutarchus.
Pōpeus fessus.

Authores ex quibus hoc opus excerptum eſt.

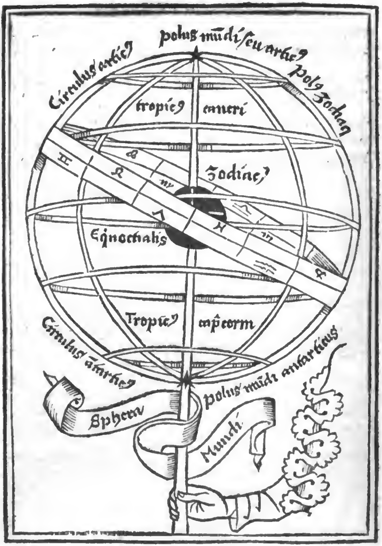
Porphy.logi.
Porphiryus.
Platoniccus.
Proculus.
Propertius.
Pſellus.
Ptolomęus.
Q
Quintilianus.
R
Regum liber.
S
Salo rex iſrahel
Salomon rabi.
Salomon mathematicus.
Scotus.
Seneca.
Serapion.
Serui⁹ ſulpiti⁹
Sibylla.
Sinenſius.
Socrates.
Speculum iuris
Sphere auctor
Strabo.
T
Temiſtius
Terentius.
Tho.de aquino
V
Valerius.
Vergilius.
Z
Zaelus.
Zaius.

Index materiarum totius operis.

A.
Adiuratio per Taurum. Cap.25.
Adoratio per Delphinum Cap.21.
Amicitia per Sagittarium Cap.32.
C
Cautio per circulum Iunonium. Cap.10.
Circumſpectio per Cinum: Cap.9.
Clementia per Phillyriden. Cap.43.
Continentia per Nauem. Cap.42
D
Declinare a malo per Serpentarium. Cap.17.
Deuotio per Sagittam. Cap.19.
Docilitas per Booten. Cap.5.
E
Aequitas per Aquarium. Cap.34.
Ebulia per Cepheum Cap.11.
Eutraphelia per Craterem. Cap.47
F
Facere bonum per Aurigam. Cap.16.
Fortitudo per Piſces. Cap.35.

G
Gnomin per Andromedam Cap. 13.
Gratitudo per Virginem Cap. 29.
Gratuita dona per piscem notiuum. Cap. 49
H
Honestas per Canem minorem. Cap. 41
Humilitas per Aram. Cap. 45
I
Intellectus per Vrsam maiorem. Cap. 4.
Intellectiles virtutes Cap. 1.
Iustitia per Perseum. Cap. 14
Iuramentum per Arietem. Cap. 24
L
Laus dei per Geminos. Cap. 26.
Liberalitas per Capricornum Cap. 33.
M
Magnanimitas per Cetum. Cap. 36.
Magnificentia per nilum. Cap. 37.
Mansuetudo per hostiam. Cap. 44
Memoria per vrsam minorem. Cap. 5.
O
Oblationes per equum. Cap. 22.
Obseruantia per leonem. Cap. 28.
Oratio per aquilam. Cap. 20.
Ornatus exterior per coruum. Cap. 48
P
Patientia per leporem. Cap. 38.
Perseuerantia per oriona. Cap. 39.
Pietas per cancrum. Cap. 27
Prouidentia per lyram. Cap. 8.
Prudentia per serpentem. Cap. 2.
R
Ratio per herculem. Cap. 7.
Religio per angeum ophiuchi Cap. 18.
Restitutio per caput gorgonis Cap. 15.
S
Sinesis per cassiopeam Cap. 12.

Solertia per choronam. Cap .6
Studiositas per hydram Cap.46
T
Temperantia per canem maiorem Cap.40
Theologales virtutes. Cap. i.
V
Veritas per scorpionem. Cap. 31.
Vindicatio per libram Cap. 30.
Votum per triangulum. Cap. 25.



Registrum huius operis.
A B C D E F G H I K L M Oēs sunt quaterni
pręter D et H qui sunt triterni et I et M qui cōtinent
medietatē folij.

ADVLESCENTIS PARTIVM DISCIPLI= narumq; omnium amatoris:necnon hierosophiæ Præcul toris:fratris Thomæ Radini Thodischi Placentini:Cano nicę pdicatorij ordis vitę.Sideralis abiſſus Dextrũ occipit.

PROHEMIVM.

Cœloꝛum ſempiterna Ariſtote= (vt Ariſtoteli placuit)volutatione rotatorum les. pclari auctores numerum aſſignando diſſen Idem. ſerunt Platonicus namq; ſonipes ille Stragy rita mundialem machinam aplane.i. octaua Sphęra cõcluſit.Nec mirum tanti ingenij vi rum erraſſe putemus quom humanos vultus .(poſtpoſito Ptolomei conſilio) cęleſtibus nõ Ptolome⁹ ſubiececit.His ideo(ſed non affatim)contẽplatis idem Ptolomę⁹ Idem. Alphraganus:Cæteriq; antiquiorum gemino tantum circunuolui Alfragan⁹ motu aſtrorum orbem arbitrantes dignum nono hanc cœlo ſuper indui iudicarũt.At ſupuenientes moderni vt Alphõtius:de regio Alphõſi⁹ monte Ioannes:& plęriq; alij vltra diurnũ raptũ obliquatiq; circu Ioannes: li motũ titubantẽ huiuſcemodi ſphęrã intuentes tertiũ quo dena de mõte. rius conſurgit numerus addiderunt.Laudabilis ſane ingenioſaq; regio. tñ creditur hęc poſitio:vt nedum gnari verumetiam Matheſeos Decẽ ſunt expertes coactionis iſtius rationem audientes allecti cẽſeant an= cœli mobi nuendum.Decimum igitur & nos ſtatuentes triplici latione gyra les: rum orbem octauum bino cingimus axe.Probabiliores etenim q bus recte venatis(ſi.ij.de cœlo & mundo.Ariſt.credim⁹) ingenue Ariſtote= aliorum Commenta refellimus ſuppõnes nõ inuenimus.Hęc aũt les. eo pręlibaſſe velim vt diuum Thomã aquinatem: cuius pręconia Thomas. laudum initiamur congrue tunc octauę ſphęrę aſſimularemus quõ veluti ipſe Dominicõ Patriarcham: Martyrẽq; Petrũ ordinis ſui Dominic⁹ ſanctos pręhabuit ſic aſtrorum cęlo primum & ſecundum mobile Petr⁹ mar pretaxaſſemus.Nouum tamen in concinnũue arbitretur nemo ele tyr. ctos viros virtute inſignes cœlos vocari cum nec Dauidi cœli in= quientis enarrant gloriam dei: nec Danieli doctos & ad iuſtitiã

Dauidus. erudientes multos stellis firmamentoq; in splendore compa=
Danielus rantis:testimonia desinit. Istorum de numero gloriosus extitit
Thomas qui spiritale decus gerens corporei orbis trina(vt di
ximus)agitatione delati:quadragintaq; & octo imaginibus pri
Thomas. cipali decore fulgentis irradiat. Ipsius itaq; vitam virtutibus
vberrime refertam de scripturi cuncta quę dicimus firmamen
ti firmitate firmabimus. Huc mathemata:huc physica: huc mo
ralia flosculis immixta poeseos illucescent. Suscipias itaq; Di=
uo Thomę lector affectus hoc opusculum ingenij primordia no
stri fere nato vultu quod ne fastidia portet:tum pedestre ince=
Idem dit:tum laxatis equo pegaseo frenis lyra personans aurata di=
scurrit.

¶ Quomodo. S. Tho. firmamento comparatur nascens & reli=
gionem intrans & quo ad virtutes theologales & intellectiles.

Caput primum.

Moseus MOseus legislator qui de aquis sumptus nomen
inde fortitus est deum inquit geneseos primo
firmamentum fecisse aquasq; quę super firma
mentum erant ab his quę sub firmamento in=
de separatas. Hoc nostrę narrationis exordiū:
Thomas. Hoc nascituri Thomę prophetale statuit ora=
Lādulph⁹ culum. Lādulpho aquini comite cāpani Theo=
theodora. dora Arragonię sicilięq; regum matris sorore matre cognata
vxore extitit. Grauidam hanc(ast insciam)heremita quidam bo
nus & nomine sic anteuidens alloquitur. Exulta satis domina
quia de te factus est puer Thomas dicēdus qui & stirpem(egre
giam licet)ornaturus scientięq; profundiora scrutaturus diui=
no pellectus amore Prędicatorum regulam subiens moribus
sanctissimis decoratus temporum suorum cedet nemini. Quod
Thomas. illa(vt erat humilis)deuote alacriterque suscipiens indigna in
me ait fiat voluntas domini. Nascitur itaque puer Thomas pro
phetali vocatur inditu: Terrificum fulmen in cunabulis degens
(vt Hercules serpentem)euadit: Scedulam balneantis e manu
sublatam(id nutrix cum nequisset)a matre angelico inscriptam
epithalamo Aue maria anxio vagitu recipiens deglutiuit. Cre=
scit optimę spei & in dolis puer & quinquennium attingēs Cas

ſini montis ſacerdotibus grammatices rudimentis moribuſq̧ excultis imbuendus creditur. Vltra humanum modum proficiẽtem quo liberalium artium philoſophieq̧ celſiora conſcẽderet (preceptoris conſilio)Neapolim genitor deſtinauit. Ibi tam ſtudijs litterarum q̃ vitę pceptis ſic firmus inhęſit:vt ex progenie ſua cunctis glorioſior aquas ab aquis ante poſtq̧ ſe aquinates poſitos lucidius firmamẽtũ ſecreuerit: aquas ab aquis: ſciẽtias a ſcientijs vera eligens falſa ꝓiciens: Aquas ab aquis mores a moribus ſancta ſuſcipiens turpia ſpernens: firmamentum hoc ſtabile ſeparauit. Sic ſic Thomas virtutum culmine glorioſus firmamentum lepide ſatis fuiſſe dignoſcitur. Sed motus illi tres non adeſſe nequaq̃ paſſus eſt deus:vt ſic orbi ſæpe dicto conformior inueniretur. Obedientię: ſiquidem: caſtitatis et paupertatis:vota cum prophetali decreto religionem ingreſſus eſt tres fuere motus qui cœlum hoc nobile finem ducerent adoptatum. Charitas ardens per totum corpus & ſtellas lumen extitit radioſum. Fides primi motus antipodum polus. Spes autem nobis iſte manifeſtus. Fides enim occultorum eſt: Spes:fide ſaltem præexigit cognitam felicitatem. Theologicis virtutibus ita diſpoſitis intellectilium ſapientiam quę perfecte in eo emicuit politæ ad vnguem attribuas ſphæricę ſoliditati: quattuor alias quattuor motuum reliquorum polis aſcribas.

Quid ſit diuiſit aq̃ſ ab aquis. Thomas firmamentum fuit. Tres motus i Tho. Lumen ſphaericitas. Sex poli i eodem

De his perſtringendo(cum multi diffuſius de harum excellentia ſcriptitarint)ad moralium properamus indaginem cœleſtium quadraginta & octo imaginum figuris adaptantes. Reliquam ipſius vitam ſi ad tales coartatus imagines narrationis ordo popoſcerit eloquemur. Mortem vero terribilium vltimum cunctis expoſitis adiungemus:finem ſic operi & terminum imponentes.

¶Prudentiam per imaginem Serpentis intelligi perſuadens.

Caput ſecundum.

Virtutes explanaturis morales in Diuo Thoma vt in cœlo octauo aureæ figurantur imagines ornatę diſtingui prudentia initium dabit: quę doctore ipſo tertia parte queſtione lxxxv. ſecũdo. d. xxvij. q. ſcda teſte iter illas obtinet principatum. Prudẽtiam igiẽ primam imaginum

Thomas. Prudentia pria ẽ iter virtutes morales.

Eadē dra conicōparā

primę ad boream draconi.s.cōparamus. Prima est.n.q̄ licet ali quib⁹ a polo remotior ipsas tamen sinuoso corpore cōtinēs am plexat. Vñ aliq istarū ordinem recensentes draconē cęteris prę scripserunt. Ipsius igit̄ astrorum numerū:aialis deinde vel stel lationis naturam vel vtriusq̄.fabulā postremo moraliter intuē tes prudentię istam cęteris virtutibus reliquas tali ordine sem per adaptamus. Zodiaci attamen bissenis:faticinia quędam in dorum vel persarum quo noua delectent magis adiungentes.

Prudētiæ. qnq̄ spēs Thomas. Idem.

Quindecim stellis insignitur hic serpens quinq̄ p caput decem per reliquum corporis artificiose conspersis qnas fulgore per ficientibus eximiori. Sic prudentia quinq̄ species habens Mo nasticam.s.ęconomicam politicam:militarem. Regnatiuam: vt eidem Thomę Ethicorū.vi. & prima secundę.q.lvij.placuit ca put hominis(quia in ratione situatur)exornat. Verum quia fla gitiosis in viris non reperitur vt ille met de virtutibus.q.v.& se cunda scdę.q.xlvij.voluit:inanem nisi per apparentiam:decem fulgentium stellarum radio:decalogi.s.qua fit homo iustus ob seruatione completur.

Natura serpētis. Genesis. Matthæ⁹ Ptolome⁹ Iouis & sa tuni influ.

Natura iterum serpētis id autumat quē & genesęos tertio ꝙ Serpens erat callidior cunctis animanti tibus quę fecerat dominus deus dicat̄.& Matthei decimo. Esto te prudentes sicut serpentes dominus cohortetur. Stellationis huius non minus intentum astruit influentia. Nam Ptolomęo primo tractatu Quadripartiti teste stella in ore eius a Iouis Sa turniq̄ qualitatibus non discordat. Quę radiorum mixtio si ei dem tertio eiusdem quadripartiti credimus senum honorem sa numq̄ causare consilium comprobatur. Quod prudentiam mō

Aristo. Idem.

strat quom & senes honoret quom in ipsis sit secundum Aristo telem Politicorū.vij. In senibus est prudentia: & consilium tri buat vt idem dixit Ethicorum sexto. Prudentis est recte consu

Messala

lere. Messala etiā in lib.de cōiunctionibus dixit mixturam hāc bona augmentare quod ex recto procedere cōsilio non opus

Albumasarius.

est probare. Albumasarus quoque in tractatu. iij. coniunctio num legum mutationes accidere ex tali docuit siderationis in fluxu prudentie excellens testimonium. Non tacuit de ista ma

Iulius.

xima vt isti vocant coniunctione Iulius firmicus qui lib.v.fœli citatis insignia:patrimonij augmentū. Glorię cōmoda.virtutis incorrupta presidia:ex hac procedere copula monuit. Cuncta

autem hęc prudenti nemo ambigit euenire. Bene autem in ore stella hęc cum os prudentis queratur in ecclesia & verba illius cogitabuut in cordibus. Ecclesiastici. 21. Fabula autem hęc non refugit explanata. Ecclesia.

Palladis armatę studium superare gigantes
Extitit (vt phama est) propriisq; extrudere terris.
Nata Iouis summi de vertice fortior extans
Victrix iam miseros cum debellasset in armis
Serpentem obijciunt raptum quem sydera adegit.
Contortū in giros nostro & circūdedit axi.
Hęc dea virtutem mōstrat quę venit ab alto:
Att scelerum enormes ingentia corpora phormas
Nititur ex hominū propellere mentibus; instant
Serpentis q non astus prudentia desit.
Mortales tm quorum stat firma voluntas
Tramitibus rectis decorari talibus illa.
Panditur: ętherereis cum serpens figitur oris.

Vrsa maior.



Draco Vrsa minor.

¶ Qz memoria pars integralis prudentię per vrsam minorem significatur. Caput tertium.

D Rudentiæ integrales dein potentiales edicturi partes subiectiuas.i.spẽs q̃ in capite draconis positæ sunt speciali a discussione seiũgimus.hoc aũt quom speciebꝰ genus insit nec extra sĩ genus alijs ptibus cõstruxerimus ꝙ species itidẽ exide cõsurgẽt. Sic & in reliqs cardinalibus de quibus sermonẽ facturi sumus obseruabitur. Integrales etiam potentialibus pręponenẽ quom non nisi toto integroq; (vt in pluribus) subiecto potentię fundentur.

Aristo. Memoria per vrsam minorem.

Prima igitur prudentiam integrantium memoria est: quom experimẽtis prudentia hęc autem ex prohemio Metaphysicę ex memorijs tantũ fiant. Hãc itaq; vrsa minor quę & Arctos Cynosuraq; dicitur quę & etiam pręponitur quia polo propinquior cõgrue satis prętendere dignoscitur. Primũ nãq; ad serpentẽ stellarum numeri proportio sub dupla sesquiseptima signãt. Conti

net nãq; Draco qndeno splẽ
didus astro. Se ptẽ huius vr
sę triones bis partemq; in
super septimã: vnũ fit vt octo
superet. Quod aliud non in
nuit nisi ꝙ pru dentiam me
moria consur gentem cubi
ca sup hanc (vt infra dicetur)
partium multi 7 15 multitudo sci



Tres vtilitates ex rebꝰ mẽoratis.

licet octonaria cõplet. Hoc iterũ afferit ꝙ tris in cauda de quattuor vero singulis i pedibꝰ singulas deferre videaẽ. Tres eñ in cauda q̃ est posterior reliqs mẽbris tres ex retropositis siue pteritis rerũ gestis vtilitates dũmodo mẽorenẽ exurgere notãt. Primo eñ de transactis iam bonis gaudium: futurorum præuisio: præsentium nascitur ordinatio. Quattuor in pedibus quibus totum firmatur animal quattuor monstrant quibus (vt Ci-

Cicero. Quattuor mẽoriã cõseruat.

ceroni rhetoricorũ secũdo placuit) fortificatur roboraturq; memeria. Nam ibidem ponens memoriam inter partes integrales prudentię quattuor docuit esse memoriam stabilientia. Primum est vt eorum quæ volumus memorari quasdam similitudines assumamus conuenientes: nec tamen omnino consuetas

quia in consuetorum magis memoramur & sic in eis anim⁹ magis & vehemētius detinetur ex quo fit ꝙ eorum quę in pueritia vidimus magis memoremur. Ideo aūt necessaria est huiusmodi imaginum vel similitudinum adinnētio quia intentiones simplices & spiritales facilius ex animo elabuntur nisi quibusdam similitudinibus corporalibus quasi alligent: qa humana cognitio potentior est circa sensibilia: vnde & memoria ponit in parte sensitiua. Secundum est vt ea quę memoriter tenere volumus consideratione ordinata disponamus vt ex vno memorato facile ad aliud procedatur: vnde dixit Arist. de memoria & reminiscentia ꝙ a locis aliquando reminisci videmur. Huius autē causa est quia ab vno in aliud ocyus proceditur. Tertium est vt sollicitudinem ponamus & affectum ad ea quorum memorari volumus quia quanto aliquid animo magis imprimitur tanto difficilius elabitur. Hinc ibidē Cicero. Solicitudo conseruat integras simulachrorum figuras. Quartum est vt ea quorum memorari intendimus frequenter meditemur quia vt idem Arist. in eodē libro de memoria & reminiscentia habet: Meditationes memoriam saluant: quia ibidem: consuetudo est altera natura. Accidit hinc eorū cito reminisci quasi ordine quodā naturali ab vno ꝓcedentes in aliud q̄ multotiēs intellegere non piguerit. Nō minus arctos istius natura sic eē cōtenderit cū siccitate cōstet excellētiori. Hoc em̄ potētię isti conuenire in sępedicto de memoria & reminiscētia philosoph⁹ docuit quom hūidos male: siccos bene memoratiuos asseruit. Propt̄ hoc ēt si vera naturales fant vrsa fortior est vrso iter cętera aialia similiq̄ mō leoparda. Hoc siq̄dē pro vrsa memorię ꝓ leoparda phātasię conuenit. Retinēt etiā ab alijs impressa potentijs vt fœminę nec ita fortib⁹ quom id exequi negotium eminens non pręualeāt. Addiderim hoc iō ne crederet quis fœminam (quom omnis recipiat) nobiliorē me profiteri. Vilius enim isto (dignum licet) facinus extimatur. Cōplexio ēt siderum istis adhęret. Ptolomęus enim quadriper primo ait. Stellę lucidę in vrsa minori phormatę a viribus Saturni non recedunt & venereas qualitates (licet parum) amplectuntur. Quae coniunctio vt Hermes in tractatulo de stellaꝝ beibeniaꝝ significatione in natiuitatibus dixit hominem facit Astrologum in secretis sapientum: etiam quando perueniet ad senec-

In cōsuetorꝫ magis memoramur & pueriliū hac de causa.

Aristo.

Cicero.

Arist.

Cōsuetudo ē altera natura.

Vrsa fortior ē vrso & leoparda.

Ptolo.

Saturni & veneris influx.

Hermes.

ctutẽ talis exaltabitur. Memoratiuus aũt & astrologię apt⁹ & se
Albumasarus. nex cũ multa tũc recepit exurgit excellior Albumasarus quoq; in tractatu. 7. itroductorij Saturnũ voluit sanę cogitationis multęq; memorię reputari cum siccus existat. Venus autẽ humida parum ei commixta quod supra de Arist. mente dictum est con
Aristo. firmat. Humidum. n. nõ multum recipit memoria. Fabulosa nõ minus assentit inuentio.

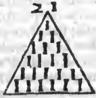
Quom paruum Cynosura Iouem nutrisset amoris
  Gratus eam flammis cixit olimpiacis.
Quę nunq̃ lymphis septem mersisse triones
  Cernitur oceani lumina blanda negans.
Hoc quã precolimus vim signum monstrat in vndis
  Se nunq̃ tingens sicca ꝙ apta petat.
Rectius & fertur summum nutrisse tonantem
  Qui intellectus erit nomina cum iubeant.
Dicitur ignis habens primam post sidera sedem
  Omnibus vt prestat viribus ingenium.
Nutritur quom sit phantasma expressius aurea
  Et pura in memori luce manente loco.
Hinc phormas fratri tanto illustranda labore
  Cum non sint lenius hęc simulachra dabit.
Et Iouis auxilio tan leni dea cingitur astris
Prudentum quom sit non nisi in arce virum.

Tho. memoria. ℂ Q̃ aũt. S. Tho. imaginẽ hãc habuerit qs ambigat? Nonne in carceribus detẽtus a matre vt religioni valefaceret totũ librũ sniarũ edidicit? Totius etiã opis aurei sup quattuor euãgeliorũ volumina ex multiplicibus artificiosum cõpagib⁹ & vere aureũ munus fideliter memorię commendatum tenuisse non defuere assertores. Legitur quod sublimius hocce collatum sydus autumat ꝙ quicquid (memorandum dico) sẽsu aliquo semel imbibisset nunq̃ perdidisse compertus sit.

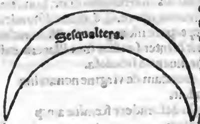
ℂ De imtellectu per vrsam maiorem. Caput. 4.

INtegrantium Prudẽtiam secũda pars intellect⁹ est vt Cicerõi Macrobioq; placuit. Quę non immerito
Cicero. Macrobi⁹ per vrsam maiorem helicen signari videtur. Intellectus vero nõ pro intellectiua potentia hic accipitur sed vt San. Tho. habet scda scdę. q. 49. sumit᷑ p qua

dã recta extimatiõe alicui⁹ extremi pricipij siue primi qđ itelle
ctus appellari solet a quo pcessus deducit prudentię rõni rectę
agibilium consentaneus. Includit itidē qcqd mediū extiterit si
mili.i.discursu:cū diffinitiões(q̄ huiusmodi sunt)vt in plurib⁹ ta
lē inferēdi cõtineāt potestatē. Intellect⁹.n.simpliciū(vt hę sunt) Intellect⁹
habitus est. Per arcton igit hāc q̄ vigiti & vno sydere rutilat no vrsę maio
taē aptissime cū nūer⁹ iste trigonalis sit:& istorū principiorū co ri cõparaē



gnitio de trino specu= latiuorū habituum colle=
gio glorietur. Nec te coturbet:qn̄ qdem pra=
cti cum prudentię prin cipium speculabile non
dissonet intueri. Et il= lud quoqꝫ fauet q arcto
phylaca siue Booten isti⁹ secūdū fabulas filiū
quē sequenti capite do cilitatem insinuare do=
bimus quattuordecim stellis clarum semel cū
medietate sesqualtera.s.proportione contineat.



ptimo.n.ęthi. dicit q princi Aristo.
piū(primū in tellige)ē plusq̄
dimidiū toti⁹ qd in pposito
accidit. nā vi gintiunū cõti=
nēt primo di= midiū quattu=
ordecim sep= tē & iterū plus
q̄ hoc dimidi um ipm quat=
tuordecim.ex primo.n. poste Idem.
riorū habet 14. 21 q prima prin Principiū
cipia nõ intrāt phormaliter demonstrationē: licet illorū virtus est plus q̄
in medijs oibs vigeat:& sic dicunē cõtinere dimidiū. Plusq̄ di= dimidium
midiū vero quom nõ solū media sed & extrema ambitus ipsorū totius.
cõcludere cēseaē. Docilitatē tñ nõ mireris demõstratiõe notari
cū(vt patebit sequēti capite)nõ nisi aptitudo discēdi p varios ra
tionis discursus acqsita iudiceē a nobis. Hęc expositio cõtinētię
cõuenit etiā pricipijs q̄ sunt diffinitiões:cū(phormaliē q̄uis) me
dia sint:& vltra hoc extrema etiā quom nõ nisi positiõe differāt Aristo.
a demõstratiõib⁹ vt dicitē.1.poste. Sed alia occurrit expositio te=
nēdo q dictū philosophi itelligaē de diffinitiuis pricipijs q̄ isti
cõtinētię magis sciētifice accõmodaē:licet tūc nro pposito non Cõtra bur
nisi particulariē cõueniat. Hęc sit Burleū.1.Ethi.taxat q Albertū leū pro al
de diffinitiõe exponētē Eustratio de primo principio intelligēti berto.

Aristot. postpōit. Diffinitio.n.quom totā eēntiā rei dicaẗ a phora tñ ex.
Idem. 7.met.sumit: Phora aūt.3.phy.cōtineẗ hēt: Et iccirco diffinitio
A:is. cōtinet mediū demōstratiōis qa mediū ē in iferēdo., Diffinitio
Th. cōtra nē dico subiecti vt Arist.prio poste. Placet scdm.S.Tho.bene in
Egidium. telligentē licet Egidi⁹ gratitudinis erga magistrū memor insci
te dissentiat. Locus aūt nō est hic vlcisceēdi. Cōtinet etiā plusq̄
Aris. dimidiū: qa vltra mediū inferēdi quod se habet loco pho rmę.j.
poste. Diffinitio ipā totū dicit subiectū: licet a phorma sumatur
vt dictū est. Sic ergo principiū est plusq̄ dimidiū totius: qa vltra
Vrsæ icessus. mediū totū continet vt dictę stellę faciūt. Naturales etiā vrsam
q̄ quattuor gaudet pedibus binis incedere ꝓtulerūt quia pra=
Ptolo. ctico & speculatiuo gradiẗ hic intellect⁹ vt patet. Ptolomę⁹ etiā
Lunæ & in sępedicto quadripartiti primo(quod similiter in oibus locis
veneris i= vbi naturā stellarū edicemus post hac intelleget)stellā paruā: in
fluxus. cauda istius vrsę lunę & veneris vim habere edocuit. De qua cō
Bethem⁹. iunctione Bethemus in cētiloquio dixit. Luna iuncta cū Venere
dies illa lęta in omni opere. Q d aliud nō innuit nisi ꝙ in cauda
.i.extremo vitę tēpore illoꝝ q intellectū hunc habuerint lętitia
Sapiētia. sempiterna erit & inter sanctos sors illorum exibit Sap.5. Nec
ab his dissonat inuentio fabulosa.

Omnipotens quondam de virgine nonacrina
Iupiter incaluit.
Cogit amor cęlo descendere fœmineamqꝫ
Induere effigiem.
Oscula dum figit subeunt certamina tandem
Victor vt astra volat.
Dum sensit furtum Iuno Saturnia coniunx
Et soror ingemuit.
Tendit ad ima furens: arreptam crine soluto
Sternit humi trepidam.
Dumqꝫ preces fundit nigris horescere villis
Mollia membra videt.
Oraqꝫ quę tm̄ placuerunt candida amanti
Turpia rictus habet.
Et quid/quod fuerat phormatū corpus ad vnguem
Fœda fit vrsa dolens.
Ingratū o quoties causabat mœsta tonantem

Immemoremq; sui.
Quam dum per syluas errantem cerneret:astris
Inseruit miserans.
Intellectus amat(sume hinc)exordia prima
Quodquid eratq; suum.
At soror & coniux Iuno qua sensus habetur
Hæc meditata vetat.
Quomq; reuoluentem sublimia deprimit:horrens
Inuetarata situ
Sed redit:& cęlo prudentis vertice sparsa
Collocat ista legens.

¶Ne vero error te occupet quasi Iuno quę in his carminibus a nobis exposita est per sensum siue corpus possit impedire intellectum a contemplatione & intelligentia quom ad hoc corpori vniatur vt.S.Tho.secunda secundę.q.99.placuit vt melius intelligat scito q aliqui attendentes illam Pauli sententiam corpus quod corrũpitur aggrauat animã & deprimit sensnm multa cogitãtem:voluerũt cõtrariũ eius qđ veritas &.S.Tho.voluerunt q.s.anima coniuncta nõ melius intelligit q̃ separata. Et quidam ex his doctiores Linconiensem.1.posterio. adducebãt dicentem.Sed quia ipsa puritas oculi animę p corpus corruptum obnubilata & aggrauata est omnes vires ipsius animæ rationalis in homine nato occupatæ sunt per molem ne possit agere & ita quodãmodo sopitæ.hęc ille.His aũt verbis nõ habet ab ipsis intentum set solũ elicitur q a corpe anima ne intelligat ipedit nõ q si itellegeret posset peius intellegeret.. Causa aũt huius est corruptio q̃ in vtraq; adducta snia ponitur. Et corruptio hæc affectus est q̃ causa extitit corruptiõis corpis. Et hoc testat Linconiensis ibidem subdens. Causa autẽ quare obnubilatur visus animæ per molem corrupti est q affectus & aspectus animę nõ sunt diuisi:nec attigit aspectus nisi quo attingit amor et affect⁹. Cũ ergo amor & affectus cõuertit ad corpus & ad illecebras corpales necessario trahit secũ aspectũ mentis & a suo lumine auertit eũ qđ se habet ad ipm sicut sol ad oculos exteriores. Et paulopost. Inquantũ auertitur amor corporibus corruptibilib⁹ intãtũ cõuertit aspect⁹ ad suũ lumẽ & intãtũ repit ipm Hęc ille phormař.S.aũt Tho.isto itellect⁹sidere fulsit cũ tot de

Tho.
Paulus i
Cõtra quo rũdã erratum.
Thomas.
Liconieñ.
Liconieñ.
Thomas.

moribus scriptitarit indicium maximum profundę penetratio=nis principiorum istorum: nec vnq̃ diabolus tantum ingenio va luerit ꝙ ipsum ex his principijs falsam deducere conclusionem vel operando docēdo coegerit.

¶ De Docilitate per Booten. Caput quintū.

Thomas. Docilitas. D Ocilitas.3. Prudētiam integrat: eo ꝙ scdm. S. Tho. scda scdę.q.49. in actib⁹ pticularib⁹ circa quos ver sat prudētia hoīem ab alio erudiri necesse ē quom ppt̄ ipoꝝ opabiliū multitudinē id p se neq̄at. Docilitatē aūt aptitudinē quādā ad recipiēdū sciam ab alio ibidē dicit: nō aūt naturalē nudā sed vt naturalis accidētali pficit̄ aptitudine. Hęc aūt est q̄ hoie scia prudētiaq; pficiēte maiori crescēte desiderio surgit: & nō alit̄ ptē hāc Macrobi⁹ posuit

Macrobi⁹ Istā igit̄ Arctophylax siue Boutes oñdit quaterdenis insignit⁹

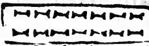
Docilitas booti comparatur, stellis. Ratio autē ꝓportionis licet p̄cedēti posita capite sufficeret addet̄ tñ alia Arithmetices cōsideratio. Ex duob⁹ septenarijs resultat hic nūerus hoiem signās diuiuo a spū q munere sptiphormis est modo p seipm̄ quom iteri⁹ inspirat: mō p hoies

Isaias. alios edoceri prudētię dona. Sūt etenī & iuxta Isaiā ca.54. vni=

Iohānes. uersi docti a dño q.s. inspirati vt & Io.6. Erūt hoies docibiles

Dauidus. dei. Et sūt quos vult ab hoibus instrui ipo tñ prius edocēte iuxta psalmigraphū. Interroga maiores tuos & dicēt tibi. Aliud ē quod consideratius intuendum occurrit. Quaterdecimus siqdē ante longiorē quom ex ductu binarij in septenariū ꝓueniat et a Boetio primo Arithmetices antelōgiores dicantur q ex ductu minoris in maiorem plus sola monade id est vnitate nascuntur:

Boetius quod p̄dictis cōgrue satis adaptatur. Int̄ duos em̄ docendi modos p̄dictos qui a spiritu.s. imediate p̄cedit longior est id est perfectior & ante fuit quom prius inspirari oportuerit homines q̄ docerent: sicq; nūerus añ lōgior dicit̄ quasi duos cōtinēs quom alt̄ et pri=



Ante longior 14

Higinus. or & pfectior ē. Tertiū addat̄ supplēs defectū influxus p̄termis=

Ptolomę⁹. si siderationis istius: quom ꝓpt̄ differētiā imaginū Higini quas exponimus & Ptolomęi quem in qualitatibus complexionum

veneramur in omnibus de naturis stellarum disserere ne quiue rimus. Nec tamē promissimus id exequendū: sed modo astrorū mō imaginis mō vtriusque ꝓprietates diximus explanandas. Sollicite igitur aduertendū est ꝙ arcturi huius quattuor stellis fulgens nunq̄ sinistra occidat ac si aperte moneret ꝙ de mō docendi per homines & si desuper inspiratos: ignobiliori tamen ideoque sinistrā penes herente: quattuor spūs sancti dona ī eis docilitati magis adaptanī sapientia.s. scia: intellectus: & consiliū cū rōnem quę prudentis sedes est ornent: residua aūt tria affectui quadrent exactius. Nec hominis naturam refugit talis adaptationis intentio. Vt.n. in pricipio Metaphysi. Aristoteles testatur. Omnes homines natura scire desiderant. Quod excellens proloquium proprium hominis sciēdi appetitum aperiēs nobis nō fauet nisi (vt dictū est) naturam arte pfici vt docilitas ista producatur addideris. S. Tho. in secunda rōne dictum istud philosophi ꝓbante hæc etiā stabilliuit. Voluit siquidem ex quo omnia ꝓpriā operationē exoptāt hominē quoq3 discursiue intelligere quom sit propria sui operatio appetere. Qui.s. appetit⁹ proprius erit hominis quom rei sit proprie sibi q̄d nos q̄rim⁹. Nō te moueat Antonius andreas qui doc.S. nō intelligens rationem istam non ponens ex multis vnam confici oportere contendit. Fabella itidem dictis adheret.

Hominis natura Aristo.

Thomas.

Cōtra. Antoniū: Andream.

Arcton parrhasiam puer Bootes
Ignotam iaculis sequens parentem
Arcum vt sterneret acriter tetendit.
Exhorrens genitor scelus patrandum
Iungens syderibus vetans beauit.
Discursus quoties venit colendis
Falsus principijs necare matrem
Arcas nititur: at seueriori
Libratus genio locatur astris.

¶ Sanctus proinde Thomas docilis ad modum extitit intantum ꝙ in speculabilibus etiam quom magnum audiret Albertum de diuinis nominibus Dionysium legentem taciturnusq3 eximiam ob humilitatem quantum scientijs polleret nesciretur quendam se ad lectiones ab Alberto expositas repetendas vltro offerentem susceperit: quod non nisi humili docilitate pro-

Thomas. docilmultum.

ceffit.Sed quod magis propofito conuenit adeo prudentiam fi tiebat ꝙ nedum viuos homines quibus femper obaudiens ex= colebat confuleret:fed etiam collationes patrum doctor ipfe. veritatis quo magis hauriens imbiberet arcana prudentię fe= cula frequentatione lectitaret

Bootes.



Arift. Solertia qd. idem. themifti⁹

Tho. Arifto.

Solertia choronę cōparatur Boetius.

¶De folertia per Choronam. Caput.vi.

Onftituit.iiii.prudentiam.(vtArif.placuit.vi.ethi.) Solertia quę fecundum eundem .i.poft cum fit inuento medii in non perfpecto tempore & fecundum. Themiftiu ibidem exponentem fagax repentinaꝗ ac quafi collimatiomedii :prudentię non nifi pro euftochia quę generaliter bene coniecturatiua eft fecundum.S.Tho.fecunda fecunde.q. xlix.proportionabitur.Ideo aūt neceffaria eft huiufmodi bene faciliterꝗ cōiecturādi potētia:qm̄ cū prudētis fit recte cōfuilere.ethic.vi.improuife quādoꝗ cōfiliū ipēdi exigit: & fic. Tho. hęc.vbi fupra recitāte citatū requirit ac impręmeditatū cōfiliū qd vtiꝗ fanū fine tali repētina examinatione nō dabit.Signat hęc acies acumēꝗ per choronam q noué fideribus micat. Qui numerus quadratus cū fit fecūdū.Boe.ij. Arithmetices:ex quat

tuor sensũ interiorũ dispositiõe organica pcellenti talem oriri virtutem monuit. Quattuor inq̃ secũdum Auerroym & veritatẽ non scdm Auicẽnam qui inter phantasiam cogitatiuam qꝫ pro chimeris aliam constituit: qui dum frustra multiplicat entia cecinit. Nouem autem stellas continens sine quinqꝫ sensuum exteriorum, adminiculo qui quatuor additis cũ pducũt id fieri non posse testat. Tres ergo in ea lucidiores tres sũt interiorꝫ q negocium istud exeq vñr eminẽti⁹ imagiatiua.s.cogitatiua & memeratiua. Burle⁹.n.vi.ethico.harmoniã organorum istud cãre voluit. Arist.vero.i.post.sensus exteriores reqri confessus ẽ cũ deficiẽte sensu sciam illi⁹ deficere necessariũ fore esseruit. Sed qꝫ tres phãtastica cogitatiua memoratiuaqꝫ vires p cellãt rõ conuenit. Ope qdẽ pcium est si ocy⁹ pcedere debet inuentionõ noua p sẽsũ cõem exterioresqꝫ acqrere.sed iã acqsita his trib⁹ exercere potẽtijs. Attẽdẽdũ quoqꝫ qꝫ & si quadrat⁹ numerus hic existat: rotũdo tñ choronã deformatam in circulum obliquari. Quod profecto innuit per hanc figurã solertiam demonstrari. Quadratum enim ibi fieri circulus p maximã solum solertiam ostenditur: si scibile quandoqꝫ scietur. Nondum siquidẽ qd. Arist.ignorauit in pdicamẽtis aliquẽ apuisse reptũ est. Bœ.nõ obstat q in predicamẽtis asserit iuẽtũ qqꝫ Archimedẽ dixerũt excogitasse. Archimedes nãqꝫ in li.de sphẹris nõ se mõstrasse testat⁹ ẽ: sed quasi ipoẽe volebat dicẽs Qui dat circũferentie diametrum triplatã: & eius.x.septuagesimas plus dat quã debet: Qui vero eandem trplatam: & eius.x.septuagesima sprimas minus dat. Oportet ergo dicere qꝫ preciseBœtius nec alij intellexerunt: sed modica differentia id actum fuisse: Et sic intellegas illud geometricum ab astrologis in mensura terrẹ. receptum: quod.s. circunferentiẹ ad diametrum proportio est. tripla sesquiseptima pueriliterqꝫ errasse illos qui per istud circulum se quadrasse gloriati sunt. Hęc incidenter pro nostro dixisse proposito sufficiat. Nam diffusius deo dante nr̃a in dio hosphysi quẹ iam i parte cõflata est de hoc disputabimus: Proprium nõ minus istius imaginis autumat cũ chorona sit qui in capite portatur in quo omnes vigent sensus ad solertiam. videlicet necessario requisiti. Fabula quantum potest assentit expositis.

auerro.cõtra Auicẽ.

Burleus.

Aristote.

Arist.

Boetius.

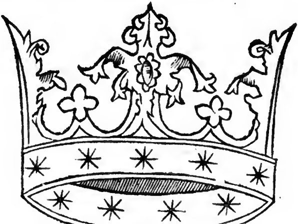
Arcimedes.

De circuli q̃dratura. qd Boeti⁹ & veritas senserint.

Infringit̃ error.

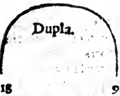
Virginis quondã auxilio ferocem
Beluam Aegides hominemque vicens:
Perfidus Chiam veniens:tremendo
Littore liquit.
Aspicit Bacchus miseram Polumque
Deferens :lętus sociauit artis
Osculis:sistens lachrymas fluentes
Voce potenti.
Et memor longos foret vt per annos
Sęculum gesti placidi choronam
Accipit Minoidis Astra coelo.
Fulgida reddens.
Hic viros monstrat scelerum refertos
Corporis luxus petere vt requirit:
Sed salus mentis cupit vt sagaces
Spernere sensus.
At Iouis natus meritos virorum
Liber ostendens animos receptas
Sensuum vires operans beata
Sidere cingit.

¶ Quantum autem in diuo Tho. Eustochia viguerit quom nes minem vel nimiam de eo notitiam habẽtem lateat superuacuũ fore duxi enixius explicare. CHORONA.



¶De ratione per Herculem. Caput.7.

PRudentis officium cum sit vniuersalia principia
particularibus applicare negotijs in hocq; discur
su opus sit: ideo Sanctus Thomas secunda secun- Thomas.
de.questione.49.rationem que intellect⁹ est vt di- Macrobi⁹
scurrit integralem prudentie partem quintam po- Plato.
suit. Macrobius quoq; secundum Platonis sententiam. Que nõ Rõ hercũ
immerito ab imagine Herculis figuratur.19.sideribus radiãte Cõparaſ.
Numerus enim primus & incompositus a Boetio primo Arith
metices appellatur: eo q sola vnitate mensuretur: sic & intel- Boetius.
lectus componens & diuidens vel discursiuus quod idem est qd
ratio: quom immixtus sit secundũ Aristot.& Anaxagoram.3.de Aristo.
anima nullam aliam compositionem recipit nisi vnitatum.i.vni Anaxago.
us & simplicis nature est: sed quia impotentia ideo plures que
tamen vnitatem numq̃ mutãt. At qm eodẽ.3.de anima sine phã
tasmatibus non est intellegere: ideo taliter disponuntur, he stel Arist.
le q vna in capite simplicitatem perfectam signat: sed decẽ et
octo reliquę dupla in proportione ad nouem sensus quinq; exte
riores quattuor inte riores notant virtu
tem rationis istius duplatam quodãmo
do & consurgentem tum ex ipsa subtilita
te intellectus: tum ex sensuum necessa- Cõtra aui
ria administratione virtutis: contra Aui- cẽnam.
cennam qui phantas mata post primam in
tellectionem noluit 18 9 necessaria sed phre- Auer. hal
netici ipsi non tantum sapientes aduersantur. Non minus ad- lucinatur.



uer. hinc hallucinari ostenditur intellectũ ponens separatũ nõ
hominem per ipsum imphormari. Stella enim in capite officiũ
ibi intellectionis propter existentia phãtasmata monet: per to
tum vero corpus reliquę & hominem ab intellectu speciem for
tiri & separatum ab organo non ab homine talem potentiã pro
testatur. Proprium etiam hominis: cuius est imago hec a pluri-
bus & fere omnibus rationale dicitur. Specialius tñ a doctore Thomas.
sancto.2.distin.tertia qui multas inter angelum hominẽq; diffe Sco. impu
rentias recitãs rationale hominĩ intellectĩle angelo conuenire gnatur.
nõ tacuit. Contra quod Scotus arguit ꝓbare intendẽs has non

esse hoīs & angeli differentias eētiales: Sed taceat audiens & intellegens. S. Tho. Arist. 7. met. legisse eētiales differentias ignorari dicētē: iōq; rōnale nō differētiā essentialē intellegere: sed illam circumloqui. Causam vero cur cōmunius rationale sumatur Isaacus in lib. de diffinitiōibus ponit φ rō in vmbra intellegentiæ orit dicēs. Stellarū natura cōcinne satis applaudit. A mercurialibus siquidem complexionibus faciem non auertunt. Quę q̄tum rōnem & significent & causent tota simul astrologorum scola cognouit. Attamē quo possis partē noscere virtutis eximię attende quid dixerit Albumasarus li. 7. introductorij. Mercurij sunt diuinitatis fides: pphetia: sermones: disciplinę: doctores cū disciplinis: ratio: eloquentia: p̄cepta eorūq; obseruatio: plena sapientia: sana doctrina: salubris exhortatio: arguta deceptio: pbabiles inductiones: necessarij syllogismi philosophię ac poetrię studiū: plurimūq; i mathemathica arithmetica: geometrię: & astronomię: nec sine metrica: & rhytmica: tū diuinationes: sortilegię quoq; cum augurijs & auspicijs: preterea grata & fructuosa facundia: tum libri: commenta: scribe: eorumq; officium: acuta & propterea officia: diligens omniū sciētiarū vsus & exercitatio: cum eleganti nouitatis inuentione: ac secretorų intellectu soli diuinitati patentium: rarum gaudiū: rara delicię: tenuis voluptas: proquidumq; cōsiliū. Ex his collige q̄tum nostro proposito conueniat mercurialis influxus. Ad fabulam veniamus non minoris herentię.

Aristo.

Rationale dria hois cur ponat.

Isaacus.

Albuma.

Mercurij influxus.

Excelsus genitor Iuppiter Herculis
Aerumnas superasse aspiciens graues
Natum & terribiles munera reddidit
Iustus pro meritis quom domum olympicam
Clari sideribus luminis obtulit
Cinctam: vt temporibus viueret omnibus.
Sic summi ratio styrps Iouis efferos
Deuincens animos: scandit ad ęthera:
Prefulgensq; prius ponitur in viris:
Felices voluit surgere quos deus.

Tho.

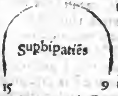
¶ Pellege deniq; totā Mercurij influentiam luceq; clarius cernes Diuo in Tho. plures extitisse virtutes q̄ connumerentur ibidem.

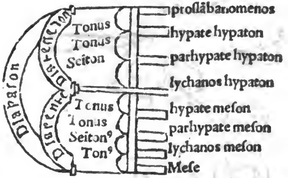
Hercules.



℄De prouidentia per lyram. Caput.8.

PRouidētia septimo prudētiā itegrat vt Macro. Tulliusq; voluere quom. S.T. feda fcdę.q.49. teste fu= Macrobi⁹ tura cōtingētia in fine hūanę vitę ordiabilia q̄ p pro= Tullius. uidētię nomē important prudētię obiectū circa qd Thomas. versat existāt. hęc aūt p lyrā nouē siderib⁹ adorna= tā signat. Cōtinet nāq; draco q prudētiam mōstrat his stellis in Prouidē= signitus nouē lyræ stellas semel & duas ei⁹ ptes duas. s. trinita= tia lyræ. tis pportiōe supbipartiēte: sicut prudētia vltra hoc q, puidētia cōparatur integratur quę quasi continentia totalis est a prouidentia quę principalis inter partes itegrātes super eminet denoiationem sortit vt habet S.T. Tho. ibidē: & sic vltra totū: ptē etiā vnā cōtinet alterā vero quom & pro uidētia pceptiua sit: Idem. s. doc. s. scda scdę.q.48 prudētię quoq; principalis act⁹ pcipe sta= tuit.6. Ethi. Aliud ē Aristote. qd nouē stellis lyrā hāc radiare coegit. Boe. j. Musices lyrā hanc Boetius. quattuor chordaꝝ Nichomacū adducēs voluit: quaꝝ prima cum Nichomacus. vltima diapason cōsonātiā redderet. Diapason vero vt ibidē hr ex.5.tonis itegris & duob⁹ semitonis q̄ vnū nō cōstituūt resultat





¶ Hoc est ergo q̄ nouē sunt quom q̄ttuor chordę sint ex qb⁹ qu
q̄ toni integri nouenariū cōplentes harmoniace depromūtur.
Integer siquidem qui nō est signari nō potuit quom nil in cęlo
fractum detur aut incōpletū. Et hoc prouidentiam notat quom
sicuti illa prima inter prudentiæ integrales ptes repit̄ sic dia=
Pythago. pason inter cōsonātias ex eodē lib. obtinet principatū. Nō igno
Democri. bilius instrīi hui⁹ natura ꝓpositū cōcludit. Excitat quippe aiam
Hippocra quo futura ꝓuidere possit acutius. Et vt Pythagoricos omittā
tus. qui sonis a somni stupore releuabāt. Democritū etiā qui quom
Heliseus. quasi insanus custodię eēt mācipatus Hippocrati medico visitā
Regū lib ti vt sese corpis affectus hebetata pulsus cordis excitari motis
bus dixit. Ad sacrā paginā veniēs Heliseū quom ꝓphetare vel
let psaltē postulasse quarti Regū historiā docuisse regio. Ibi au=
tem dicitur q̄ quom pulsaret psaltes facta est super eum manus
domini. Q̄d nō propter aliud actum esse expositores autumant
nisi vt excitatę melędijs menti spūs propheticus infunderetur
Si ergo ad prophetiam tam sublime munus lyra excitat quanto
Ptolomę⁹. magis futura prouidere quod inferius est adiuuabit? Siderum
Veneris & complexio Veneris & Mercurij quantum faueant perspicax le=
mercurij i ctor hinc habeto. Ptolomeus. 3. quadriparti. Si venus cum Mer=
flux. curio inquit cōcors fuerit natus erit amator ministeriorū & sci=
entiarū: sapiens & intelligens: versificator: diligit musicā: oēbo
nū: & oēm rēpublicē: erit bōę volūtatis: alacer: delectabilis: let

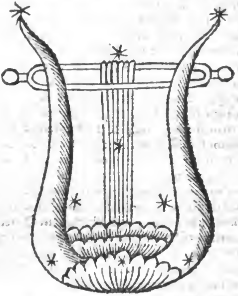
suos amabit amicos: bon⁹ erit in lege sua: bonę cogitationis & intellect⁹: direct⁹ in oib⁹ opib⁹ suis: diliget discere: & adiscet p se m͞lta: associabit̃ & reget̃ p bonos hoies & cõpletos in bonos bonę rõcinationis: dilect⁹ ab oibus: tpatus in oibus suis modis in toto bon⁹: & discretiõis bonę: mori diliget: & guerrator pro deo: magni cordis: magis cũ pueris q̃ mulierib⁹ amabit iacere: Zelotipus erit multũ. Hęc ille. Quod de pueris dixit iõ hic scri psi vt intellegeres imagines istas nõ sine cã istitutas. Iõ.n. lyra hęc Orphei fuisse dr̃: qa & Orpheus postq̃ vxorẽ suã perdidit ne iterũ dolore conficeret̃ in puerorũ amorẽ se transtulisse fert̃: vt Ouidius Aetatis breue ver & primos carpe flores ipm insti tuisse dixit: Et huius imaginis cũplexio hoc efficit. Reliq̃ autẽ ꝓuidenti cõueniunt vt & illud Hermetis in libro de stellarũ significatiõe: q.s. mixtura hęc facit vt natus sit phormosus: & no minat⁹: & diues: & magnę sciẽtię: eleuatus philosophus: versifi cator: misericordia plen⁹: cui placet cãtus: habebit multos seruientes: amator sapiẽtũ: pacific⁹: alacer: velocis reuersionis: intromittens se in oibus bonis negotijs: boni magisterij & subti lis in eo: in oi tpe bene fortunat⁹: verax hõ: & q ex ingenio suo facit oia: nec loquit̃ nec facit aliqd nisi ingenio & sciẽtia: amat q bene locat̃ de eo: hõ grauis in suis actib⁹: dilecti eloquij: bene factor oium. Iulius ẽt firmicus. lib.7. dixit. Quicunq oriẽte lyra nati fuerint erũt recti: ęqui cupidi: ad oẽ apti ęqtatis offici um: vindices scelerũ: qbus publica iudicia q̃stionesq credãtur: vides quantum sapientum cõcordia ꝓuidentie cõcordet: a qb⁹ ne discrepet fabula sequitur affirmando.

Lyra Orphei. Ouidius. Hermes. Iuli⁹ fir.

Olim mercurius lyram
Vati treitio tradidit hic styga
Felix plectre monẽs: modis
Lętos flebilibus dum sociat modos.
Lymphatę ciconum nurus
Solantem euridices tristitiam Orphea
Cernentes numinis graui
Iratum cumulo pectora consitę
Saxis ora canentia
Bacchantes iaculis membraq dissipant.
Phoebus condoluit: polo
Sideralis Abissus.

Figens ſideribus preradiantibus
  Ornat perpetuo lyram.
 Et ſic ſi moritur vel maleconſcijs
  Occidatur homo bonus:
Fulget celicolum lumine ſplendidus.

Nec laborabimus Thomam Sanctũ pbãtes pudẽtia claruiſſe
Thomas. quomex pꝛaxatis liquido ſatis oĩbus conſtare poſſit.



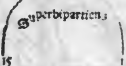
Thomas. ¶ De circumſpectione per Cicnum. put.Ca6.

Circumſpectio prudentie integralis pars eſt ſeptima vt Macrobio placuit: & ſcdm. S. Th. ſcda ſcde. q. 49. quom .ſ. oporteat prudẽtẽ media ad finem cõgrua eligere nõ ſolũ in ſe: ſed & ſecundum ea que circunſtant: ſicuti ſi aliquis volens ab aliquo amari (vt ipſe exẽplificat) ſi. ſigna amoris velit oſtendere vt ad amandum prouocet. & ille p hec ſigna non modo amoris flammã: ſed ſupbie poti⁹ exaltationẽ cõcipiat vel adulationis gratia id actũ exiſtimet non prouocãdi amoris intuitu: medium profecto incongruũ tali cõſequẽdo fini iudicabitur: ſed non ſimpliciter verũ circa talem hominem. Oportet

igitur prudentem eligere media q̄ nec circunstanti deprauentur obstaculo quod per circunspectionem fiet. Cicnus hāc partē signat.13.q rutilat astris. Continet.n. prudentia per.15. serpentis stellas figurata totam hanc imaginem siderum.13. duasq; in super ex aliquotis partibus superbipartiēte .s. ꝓportione.

Circūspectio cicno cōparatur

Q dinnuit prudētię ptes si debito ordine
nūeroq; recēseāī nō afr q̄ doct.S. examie
situādas. Circūspe ctici.n.quom penul-
tia itegraliū sit vna supest deide potētia
les omnes simul' ꝓ altera pte cōputāī.&
sic prudētia circum 15 13 spectione constituta



duabus adhuc remanet finienda. Nec mireris potentiales pro vna computari quom quasi dentia a doctore ipso minoris i prudentia vigoris extimentur & pręcij. Excusat quoq; hoc dictum octo partes vltra memoriam capite.3. a nobis positas. potētiales enim pro vna accepte numerum compleuerunt. Vna autem in capite: in collo altera cicni: clariores cęteris: gestum circumspicientis expresserunt: quom colli capitisq; motib' exerceatur. Animalis itidem natura firmat intentū ꝙ inimicos accipitres nunq̄ primū inuadens aggreditur: set se temptari prius expectans bellum subiens victor euadit. Medium profecto quo pacem frueretur: accipitrum foret extinctio: Circumspicit autem tunc eximiori laude pace lętari si semper debellare potens nō nisi coactus extingat. Fabulam si placet intueamur quo nostra magis roboretur intentio.

Thomas. Dilutio dubij Cicni nā.

Flammis eximię Iuppiter ardet
Ledę: suscipiens corpus holoris
Descendit gremio lętus amantis.
Et ludens modulas ꝑmere voces
Gestit: Sidereos clausit ocellos
Cantus: dumq; sopor corpora laxat
Compressam fugiens ęthera scandit.
Et sic qui potuit gaudia multis
Ledę grata modis sumere nollens
Fit cicnus: medium prorsus ad vnguem:
Quod circūspiciens nesciat alto
Tandem sideribus fulget olympo.

Cicnus: quod monuit corda virorum
Dum circumspiciunt cingier astris.
Tho. Sanctus vero Tho. totus extitit circumspectione spectabilis.

Cicnus.



De cautione per circulum Iunonium. Caput. 10.

Macrobi⁹ Thomas.

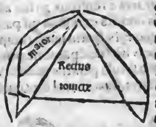
POstremo prudētiam cautio integrat: vt Macrobio placet quom scdm. S. Tho. scda scdę. q. 49. sicut cōti gentibus futuris circa q̄ prudētia versat falsum ve ro imisceē sic malū bono: prudentēq̃ a malo sub spē boni falli non deceat: nec nisi p cautionē tot mltipli cium malorꝫ spēs euadi queāt. Hāc notat circulus Iunoni⁹ siue Galaxia totū ambiens cęlum. Et q̄uis numerorꝫ desint pportio nes quom pene infinitis eniteat sideribus: geometrica tn̄ non deerūt (quom circulus sit) intuenda principia. Auctor sphęr tra. prio. ex cōctorꝫ cōsensu geometrarꝫ circularē figurā oīum dixit eē capacissimā. Q̄d sicut & reliqua talia demōstrarē si nō suppo nēs potius q̄ docēs forē. Sensus tn̄ cōprehendet si cęre supficiē mō triquetrā siue aliter polygoniā mō circularē facies liquore

Cautio galaxiæ comparatur

Auctor sphere.

Circulus figura omniū capacissimum.

cōpletis. Hoc iō cautionē ōndit quom velut cahos quoddā separare si debeat immēsa oporteat capacitatis amplitudie dilatari. Euclides in.3. Boetiusq̧ in primo geometrię: in semicirculo rectū: in plus q̄ semicirculo minorē recto: in minus maiorem describi angulum necessario docuerunt. Euclides. Boetius.



Fauet hoc dictis: eo q. 6. ethi. dicitur. Aristote.
virtutū ea natura ē vt excessu defectu
q̧ corrūpant. Oportet igit̄ virtutē in
medio cōsistere nec invitia dilabi nisi
hoc a recessu sicut liberalitas (vt ex
emplo pateat) i me dio virtus cōsistit
a quo si declinaueris aut in auaritiā
cades aut pdigalitatē Et sic i dimidio
circuli rect⁹ angulus. i. virtus cōsistit: in plus vel minus a rectitudine deturbaris. Cautio sīr per circuli demīata recte agit si mediū attēdat: secus i vitia deuoluit̄. Huius imaginis nata idē demīat. Tertia nāq̧ pte pspectiuę dr̄. lucē siderealē & solarē in pspicuo puro efficere galaxiā. Ex multaꝝ. n. stellaꝝ ibi exn̄tiū radijs solisq̧ eādē ptē illuminātis ignis irradiat̄: & sic cādid⁹ iste circulus dephormat̄. Sic & q cautiōe gaudet & pspicuitate ingenij & solis illi⁹ inuisibilis lumie stellarūq̧ sc̄tāꝝ virtutū radiatiōe illustrati necesse ē. Adiuuat. n. mltū sagax ingeniū cautionē qd dū ex phemio Meta. arte pficit̄ magis pōt. Sed supnaturali radio magni dei pfecte cōplet̄. ad quā hn̄dā apl̄s ad Eph. cohortat̄ dicēs. Videte qūo caute ābuletis. Fabulā nō dissētiētē intuea(mur.

Galaxia qūo fit p spectiuus

Aristote.

Paulus.

Quom Maia genitum Iuppiter intulit
Infantem ętherei s sedibus: oderat
Coniux Iuno puellum
Natum pellice: dormiens
Herenti puero lac dedit attamen.
Irata euigilans depulit effluens
Lac sic sparsus in orbe
Pingit tubine circulum.
Sic si quis facinus nutriat inscius
Et cernens subito pellat ab intimis
Claro fulget olympo
Stellis consita cautio.

integrales ptes q̄ tredecim faciūt sex adhuc stellas possidēs p tres de nūero triū potētialiū se nūtiat. Qualis āt illaꝝ sit tres reliq̄ in Zona exñtes ceteris rutilātiores indicāt. Eubulia.n.6. ethi. rectitudo ē cōsilij ad bonū finē p cōgrua media tpe opor=tuno ꝓcedēs. In qua diffinitione tria reqri dicunt ad Eubuliā q̄ p tres has stellas figurant. Sideratiōis quoq hui⁹ natura ꝓpo situ astruit quom de ipa Iuli⁹ fir. fir. li. 7. dicat. qcūq sub cepheo nati fuerit erūt graues: austeri: omi seueritatis auctoritate me=tuēdi: vultū sēp ex moꝝ integritate figētes: q stoicā vero sectam sectent affectu. Tales fuerūt apud veteres Catōes. Talis nr̄is tpib⁹ Tullian⁹ q seueritatis merito etiā ordinarij cōsulat⁹ insi=gnia cōsecut⁹ est. hec ille. Que q̄tū Eubuliā ptēdāt luce clari⁹ li quet. Fabula aūt cephei & Cassiopee quom renuāt propter imp fectā traditionē moraliter vel alio quoniš modo exponi. Ido hic breui carmine de ambobus me expediam.

Idem: Eubulia quid.

Iuli⁹ fir. Cephei influxus.

Catones

Tullianus

Post mortem eternis celi quoq dum trahit auras
Sideribus radiat bene iudicans.
Sic qui consilium prudenter destinat aptis
Tempore cū medijs micat ethere.

¶ Hāc igit cū duabus sequētibus prudētie partē Tho. gloriosū possedisse ꝓbarēm liquido cōstaret oibus tantū virum siue his ad totius apicem virtutis euehi nequiuisse.

Thomas.



¶De sinesi per Cassiopeam. Caput duodecimū.

Arist. Sinesis quid. Thomas. Idem.

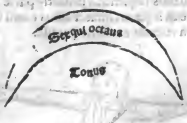
Adiungiū scdo prudētię sinesis: vt Aris. 6. ethi. placuit virt⁹ aūt bñ iudicatiua est. licet tñ iudiciū act⁹ iustitię sit scdm. S. T. scda scdę. q. 60. tñ prudentiam reqrit vt ibidē ipsemet testat. Et iō de iudicio quo sibi pticulaꝛis quisq; regiminis homo prodest & quo iudex ppl̄oꝝ recta decernit cū eandē ducat originē si temeritatem vitare debeat hic mixtim agendū est. Cassiopea. 13. stellis ornata hāc admonuit.

Siesis cassiopæ cōparatur. Aristo. Ius. Quattuor iudiciū verū ipedisit Isidorus. Gregori⁹ Canon.

Primo in sede q̄ttuor stellę sunt cęteris lucidiores eo q̄ iudicās & sedere debet: vt in autentico: vt ab illustribus: & ibi glosa in verbo sedere coll. quāta & i specu. titu. de disputa. & allega. 5. 6 in princi. & titu. de sen. 5. 4. in prin. qa. 7. physi. in qetari & sedere aīa fit sciēs & prudēs: & q̄ttuor virtutes p hęc q̄ttuor sidera figuratas hre debet q̄ q̄ttuor vitijs corrūpentib⁹ iudiciū contradicūt. Vt. n. Isidorus li. 3. de sūmo bono & Greg. 1. 11. q. 3. ca. q̄ttuor dixerūt: Amor: odiū: metus: & cupiditas: rectū impedirī iudiciū dignoscunt. Nouē restāt Cassiopeę corporis astra. Noueꝛnari⁹ nūerus primus ē q epocdoū facit. i. sesqoctauam ꝓportionē octonario. s. cōparatus quæ ꝓportio tonus dicitur in musica.

Boeti⁹ cōtra Aristo xenum.

Qui vt Boeti⁹ in. 3. Musices cōtra Aristoxenū ꝓbat i duo equa diuidi nequaq̄ pōt. Sic & iudiciū i eq̄lia nūq̄ separatur quom iustū & iiustū intꝫ q̄ iudicat se sē per excedāt.



Veneris & Saturni influ. Ptolo. Idem.

Veneris & Saturni naturam obtinēt huius imaginis stelꝛle quę quātū ꝓ posito faueat hinc habeto. Ptolomeus tertio Quadripartiti dixit q̄ si Saturꝛnus cōcors cū venere fuerit nat⁹ leget secreta: sciet leges amās deum & legem suam: in bellis se ponet pro defensione legis: fidelis: legalis: & custodiet se a mala phama.

Vos quibus est cordi tm̄ ꝓferre colenda
Iudicia admoneo: voce superba
Cessetis vosmet laudare: q̄ alta petiuit
Vertit Andromedes vertice verso.

Cassiopea



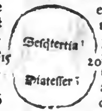
Aristo.

¶ De Gnomin per andromedam. Caput.13. Thomas.

POtẽtialiũ prudẽtię vltia est Gnomin scd̃m Arist.6 ethyi Sanctũq; Tho.scd̃a scd̃ę.q.51.cãm reddentẽ cur gnom ꝗ & iudicatiua est addere oportuerit Sinesi quom dixit. Habitus cognoscitiui distingunt̃ scd̃m altiora vel inferiora principia sicut sapiẽtiã in speculatiuis altiora principia cõsiderat ꝗ scia & iõ ab ea distinguit̃:& ita ẽt oportet eẽ in actiuis. Manifestũ est aũt ꝙ illa ꝗ sunt p̃ter ordinẽ inferioris pricipij siue cãę reducũt̃ qñq; i ordinẽ altioris pricipij sicut mõstruosi ptus aialiũ sunt p̃ter ordinẽ virtutis actiuę in semie tñ cadũt sub ordine altioris pricipij.s.celestis corporis vl̃ vlterioris prouidẽtię diuię: Vñ ille q cõsiderat virtutem actiuã in semie ñ posset certũ iudiciũ ferre de hmõi mõstris de qbus põt iudicari secũdũ ordinẽ diuiæ ꝓuidẽtię. Cõtigit aũt qñq; aliqd eẽ faciẽdum p̃ter cões regulas agẽdoꝝ puta cũ ipugnatori prię nõ ẽ depositũ reddẽdũ vel aliud hmõi: & iõ oꝫ de hmõi iudicare scd̃m aliq̃ altiora pricipia ꝗ sint regl̃ę cões scd̃m q̃s iudicat Sinesis & scdꝫ illa altiora pricipia exigit̃ altior virt⁹ iudicatiua ꝗ dr̃ Gnomin ꝗ importat ꝗdã ꝑspicacitatẽ iudicij. hec.ille. Hãc virtututẽ Andro

Gnomin quid.
Hęc p andromedã.

meda indicat q̄ viginti Stellis exurgit. Proportio autē viginti ad qundecim serpentis prude; ntiam monſtrantis epitrita ſiue
Boetius. ſeſquitertia i muſicis diateſſe on cōſonātia dr̄. Hęc aūt cōſonā=tia pria & elemētū om nīū aliaꝝ eſt cū tonus q̄ ꝓportio minor ē teſte et Boeti.i.muſices cōſo natia; notādum, ſit eſt talis ꝙ quom inter tria
Macrobi⁹ et quattuor primo re= periat talē ſortiſ excel=lētiā vt hois p̄ ſe ferre naturā videaſ. Macrob.
Hois harmonia. nāq; ex q̄ttuor elemen tis corpus: tribus vero animā potētijs rōne.ſ. animoſitate cupiditate=
Vergili⁹. ꝙ cōſtituēs diateſſerō cōſonātiā hūanę cōpoſitionis harmonijs attribuit. Vergili⁹ itidem pfecte btōs exprimere volēs O terq; quaterq; bti ꝓclamās eidē pfectiōnis decernit inſignia. Quapp talib⁹ fulta ꝓportio Gnomin q̄ pſpicacia cęteras quodāmō prudētię ptes ancellit cōgrue ſatis oñdit. Q̄.n. pſpicaci itellectus acumie victrix euadat teſtis eſt ſtella q̄ cęte=



Zahelus. tis rutilātior caput ei⁹ exornat. Venereas quoq; ſignum hoc q̄=
Veneris iſluxus. litates āplectit. & Zahelus Iſmaelita in lib. de interrogationi=b⁹ in tertia parte horę veneris irerrogatiōes fieri dixit de cā q̄ naſcit. Cā aūt naſcēs ſi p̄ter cōes regulas diſcutienda ſit Gnomin officij eſt. Iulius ēt firmic⁹ lib.2. de venere dixit. Ven⁹ ī pte Horoſcopi ptiliſ cōſtituta ſi p noctē i hoc loco fuerit diuis ingenijs hoies faciet amicos impatoꝝ: āt potētū: reddit: & qb⁹ impatoꝝ ac magnoꝝ viroꝝ negotia credantur. hęc ille. Quę nōniſi pſpicatiā iudicādiq; inuūt efficatiā. Ad fabulā ſermo dirigaſ aptiſſimā.

Traditā morti Andromeden ſolutis
Vinculis Perſeus redimit quę amoris
Nullis grata reliquit
Perſea terris.
Mater obſiſtit genitorq; ſurdas
Exhibet (facti memoratur) aures:
Hac re ꝓtulit alto
Pallas olympo.
Sic nitet gnomin ſapientis arce
Cum ſequens iuſtum refugit parentes:
Et ſic ſidere tandem
Cingitur aureo.

Attēde aūt lector iccirco perſeū iuſtū dici quia ſequēti capite ꝑ iuſtitia declarabit. Et hęc de prudētia ad pn̄s dicta ſufficiat.



Andromeda.

De iuſtitia per Perſeum. Caput.14.

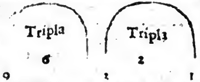
Xpeditis his q̄ de prudētia occurrere dicēda nunc ad iuſtitiam noſtrę ſeries narrationis diriga tur. Iuſtitia ſecundū iuriſperitos inſtitu. de iuſt.& iure.&. ff. de iuſ.& iu .l. iuſ. eſt perpetua & conſtās in voluntas ius ſuū vnicuiq tribuens Diuiditur autem duas in ſpecies diſtributiuum & commutatiuā, vt Ariſtote. v.ethi.placuit. Et ideo recte pPerſeū q Gorgonis geſtat caput ſicq duas ptitus i imagines vt illa induas ſpēs demōſtrat. Tredecim ſtellas preſens quattuor caput meduce diſtinguit q̄ tredecim ſui geometrica ꝑportionalitate diſponas hoc mō facies

Iuſtitia q̄d ſecundum iuriſpe.

Q̄uo diuiditur.

Ariſto.

Iuſtitia pſeo cōpat.



Proportionalitas enī hęc vt boeti9.2.arithmeticus tradit ꝑportiões habet equales differētias ineq̄les: ſicut enī ſe habet. 1.ad.3.ita.3.ad nouē cum vtrobiq ſub tripla proportio ſit. Hęc igitur propor=

Boetius.

ſtellã clariorẽ in dextera q̃ agilior eſt dedim⁹ quom proportio naliţas ſcd̃m Boetiũ.2.Arith.geometrica cęteris excellẽtior iu dicetur.hęc aũt(vt ſupra patuit)ſibi attributa eſt.Duplici etiam imagine pſeus integrat̃:co q̄ du plex iuſtitia originalis.ſ.& gra tuita ſcd̃m.S.Tho.2.ſen.di.20.reperiat̃.q̃ qdem originalis iuſti tia p peccatũ originale in oib⁹ puris hoibus ſecũdũ oium recte ſentiẽtiũ dicta deturbat̃:licet aliq velint btãm excipere virginẽ Verecundor aũt ego patrũ meoꝝ indign⁹ iterpres his q̃ contra eos dixerũt in pñtiarum adiũgere.Natura etiã ſtellę illius q̃ in dextera rutilat iuſtitiã ꝑtendit apertius quom martiales mercu rialeſq; complexiones imitet̃.Ptolo.n.quadriptiti tertio inquit q̄ ſi mars cõcors mercurio fuerit exiſtendo in bono ſtatu natus erit aliorum gubernator:magni ſenſus naturalis: nominis ho= norati:ſapiens:bonę amicitię ſimilãtib⁹ ſibi:& eis receptiõis bonę:& erit generaliter ſuis nociu⁹ inimicis & ſuis profectuo= ſus amicis.Hęc ãt omnia licet iuſtitię cõueniant vltima tñ ſpã= libus cõuenire dignoſcit̃ ſi diſt.45.ca.vera qđ eſt Greg..19.mo ralis.qđ dicit̃ attẽdam⁹.Iuſtitia ibi dr̃ vera iuſtis q amici ſui ſũt compaſſionẽ:iniuſtis aũt:q inimici cenſentur:vindictę ſeuerita tem exhibet.Fabulam contemplemur accõmodam.

Boetius.
Iuſtitia du plex.
Thomas.
Btã virgo maria.
Ptolo.
Martis & mercurij influ.
Canon.
Grego.

Quondã in lapides quom caput omnes
Meduſę homines verteret:enſe
Truncans genitus de Ioue perſeus:
In ſtellifera ſede locatur.
Sic iuſtitię pondera ſeruans
Largo & retinens corde ſagittas
Dulces hominum:ſi eſuriem auri
Cor ſaxificantem enecet:alto
Cum ſideribus fulget olympo.

¶De reſtitutione per caput Gorgonis. Caput.15.

ET ſi mixtim de meduſę capite ſupiore cap.cũ pſei fi gura tractatũ ſit:tñ qa imago ẽ diſticta diſti⁹as bre uiuſculę accõmodabim⁹ inuẽtiões.Innuit caput hoc quattuor ſiderib⁹lineatũ cõmutatiuę iuſtitię actũ re ſtitutionẽ cũ manu ſiniſtra Perſei tenetur.Dextra ſi quidem(vt ſupra dictũ eſt)diſtributiuę donat̃.Hui⁹ aũt rõ eſt q̃ ternarij proprietas numeri.Prio.n.Arithmetices Boet. docuit

Reſtitutio per caput gorgonis
Boetius.

quaternariū piter parē fore nūeꝝ taliſq naturę(vt eiuſdē gene
ris oēs(ꝙ ſemper diuiſioni in partes eq̄las vſq ad ipſam vnita
tem pateat q̄ indiuiſa cōſiſtit. Sic q reſtituere habet aliena eo
vſq i equas ptes quātitatiue(vt ſupra declaratū ē)res debet di
uidendo diſtribuere quouſq ad indiuiſas quodāmō a ſe ꝓprias
diuitias puenerit. Zacheus quoq ille pu blicanorū princeps vt
Lucas. habet Luce.19.quom aliena rapuiſſet conuerſus ad ſuſceptio=
nem domini dicebat. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperib⁹
domine:& ſi aliquid aliquem defraudaui reddo quadruplū. In
his verbis ſtellaꝝ numerus quaternari⁹: & quom ſe quadruplū
reſtituere ꝓmittit:& cū dimidiū diuidēdo ſpōdet:cōmēdat. Ad
influxū veniam⁹ non ineptum. Ptolo.in centiloquio dixit. Quō
Ptolo. fuerit Mars iūctus corporaliter capiti Algol.i.Gorgonis ſtellę
Capitis gorgonis influ. quę eſt in Tauro & non aſpexerit fortuna gradū aſcēdentē nec
fuerit in octaua & dñs Anauba luminariū oppoſit⁹ fuerit Mar=
ti vel in eius quarto aſpectu:nati truncabitur caput. Qz ſi fuerit
luminare in medio cœli ſuſpendet. Et ſi fuerint mali aſpicien=
tes ſe a Geminis & a piſce abſcindent eius man⁹ & pedes hęc
ille. Patet ex his mortis peſſime ꝓnoſticis ꝙ qui reſtitutionem
non fecerit ſicuti Dauidus dicebat virū iniuſtū mala capient in
interitu. Nota aūt ꝙ ſtellę hę funereę ſunt ſecūdum.S.Tho. in
Dauidus Tho. opuſculo defato. Et licet neceſſitatē nō habeāt tñ audi exemplū
quod ponit Halius Rodoani dictū illud Ptolomęi exponēs. Ac=
cidit inquit vt quidā ſeruiēs oñderet michi natiuitatem filij dñi
Hylaus ſui & inueni ſolē in medio cœli & ipē erat dñs anauba & hylec:
Exemplū mirabile. & Martem in quarto aſpectu eius.ſ.aſcendētis: Saturnū etiam
in angulo terrę:Cuius aſccēdēs Piſcis. Vñ exterrit⁹ diſtuli iudi
ciū dicens:Oportet anteq̄ iudicē cōpleant dies nutritiōis. Cre
uit aūt puer & cū valde ſollicitarer circa inueſtigationem moꝝ
ſuoꝝ nil audiui vnde ſibi timerem truncationē manuum ac pe=
dum:ac inſurcationē quom eſſet verecūdus & māſuetus. Quon
ꝙ perueniſſet ad.30.annū ingreſſi ſunt qdā domū eius fugiētes
eo ꝙ accuſati eſſent ſuper illū de dolo qui pręerat in ęgypto &
deprehenſi ſunt in domo illa:& ipſe cum illis amiſit manus ac
pedes & inſurcatus eſt:& ego vidi illū abſq manibus & pebib⁹
& inſurcatum. His perpende quāta ſit potentia cœli: & hinc ad
fabulam tranſeamus.

Ense recisus Sic qui aliena
Gorgonis horrens Detinet: vt sit
Sidere vertex Fulgidus astro:
Emicat alto: Segreget illa
Luce quaterna. Restituendo.

¶ Gloriosus aũt Thomas q actũ hũc exercuerit nõ est dicendũ quom nõ solũ aliena nõ rapuerit: sed & immensas diuitias pro christi amore reliquerit. Dignitates.n. positus in religiõe spreuit: & Chrysostomũ sup Matthei euangeliũ malere dixit: q̃ Patriarchalisinę vrbis regimine sublimari. Tho: spreuit. honores & diuitias

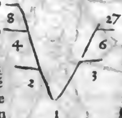
CAPVT GORGONIS.



¶ De faciendo bonum per Aurigam. Coput.16.

Circa itegrales iustitię ptes cõsiderãdũ est q scdm August. i li. de correctione & gratia duę tantũ sunt scilicet declinare a malo & facere bonũ: scdm autẽ S.T. scda scdę. q.79. dicuntur partes iustitiæ integrales quia vtrũq; eorum requiritur ad perfectum actũ iustitię. Ad iustitiã eñ pertinet equalitatem constituere in his quæ sunt ad alterũ & eiusdem est cõstituere aliqd & cõstitu Augu. Tho.

tũ ſeruare i his q̃ ſunt ad alterũ. Cõſtituit aũt quis eq̃litatẽ iuſti
tię faciẽdo bonũ.i.reddẽdo altari qđ ei debetur. Cõſeruat vero
eq̃litatẽ iuſtitię declinãdo a malo.i.nullũ nocumẽtũ ꝓximo infe
Iobus. rẽdo. De faciẽdo bonũ prio vidẽdũ eſt cũ p̃cedat cõſtitutio cõſer
Facere bonum: aurigæ cõpat Macrobiꝰ
uationẽ & Iobi primo dicať. Timẽs deũ.i.faciẽs bonũ: & rece=
dẽs a malo. Mõſtrat igiť hãc ptẽ Auriga ſepteno ſidere fulgens
ea.ſ.rõne ꝙ quoni nil melius q̃ bona facere repiať: ita ſeptena=
rio nullus ſacratior nũerus. Et vt omittã orthodoxorũ multipli=
ces rõnes ad Macro. in ſõnio Scipiõis veniã q ſeptenãriũ com=
mẽdãs ita inquit. Hic nũerus.ſ.ſeptẽnariꝰ heptas nũc vocať an=
tiquato vſu prię lrę. Apud veteres eñ ſeptas vocabať: qđ græ=
co noie teſtabať veneratiõem debitã nũero. Nã prio oim hoc nu
Timæus Plato.
mero aia mũdana gñata ẽ ſicut Timęꝰ Platonis edocuit. Mono=
de.n. i vertice locata trini nũeri ab eadẽ ex vtraq; pte fluxerũt:
ab hac pares: ab illa ipares.i.poſt monadẽ: a pte altera duo: ide
quattuor: deide octo. Ab altavero pte tria: deide nouẽ: & ide.27.
Ex his nũeris fctã cõtextio gñationẽ ani=
mę iperio creatoris efficit. Non pua ergo
hinc potẽtia nũeribꝰ oñdiť: quia mũdanæ
animæ origo ſeptenarij finibꝰ cõtineť. Se=
ptẽ quoq; vagantium ſphærarũ ordinẽ illi
ſtelliferę & oẽs cõtinẽti ſubiecit artifex cre
atoris potentia: quæ ſupioris rapidis mo=
tibus obuiarent: et inferiora omnia guber



narẽt. Poſt hęc Macro. diffuſe ꝓbat lunam p ſeptenarium regi:
Macrobiꝰ Luna oceanꝰ, hõ: p ſeptenarium regũť.
deinde ait. Oceanus quoq; in incremẽto ſuo hunc numerũ tenet
Hic deniq; eſt numerus q hoiem cõcipi: phormari: edi: viuere:
ali: ac p oẽs ętatũ gradus tradi ſenectæ: atq; oino conſtare facit.
Et hoc ꝓlixiori narratiõe Macro. pulcherrime ꝓbat: q̃ gr̃a bre
uitatis omitto. Hinc igiť nr̃m ꝓpoſitum liquet ſatis. Ex influxũ
Idem.
quoq; ſideratiõis huiꝰ nr̃a ſurgit intẽtio. Haliꝰ.n. Rodoani in.3.
Halius. Martis & mercurij influ.
tractatu Ptolo. Martis Mercurijq; cõiũctiões (cuiꝰ copulationis
hę ſtellę ſũt) in aia nati mores firmos opari dixit. Firmꝰ aũt ille
eſt q bona ſemp exeqť. Nõ minꝰ cõueniẽtẽ ſniam Hermes i lib.
Hermes
de ſtellis beibenijs poſuit vbi ait: ꝓ mixtio iſta facit ꝙ natꝰ põit
ſe in negocio dei: & ẽ altꝰ moribꝰ: ſenſus mĩti: ſapiẽs i oibꝰ: amat
ſapiẽtiã: & ẽ phamoſus i mr̃tis ẽris. Ad fabulã citiꝰ trãſeamus.

Quadrigę orſilochus
Repertor:placuit
Viris.& ſuperis:
Modum ꝙ dederit
Vehendi egregium.
Ob hoc ſideribus
Locari meruit
Manu lora tenens.
Bonum ſic faciens
Cita vt rotula
Olympi radijs
Micat ſplēdidior.

¶ Quis vero Tho.S.in quo nunq̄ dolus inuentus ē & bonū feciſſe & a malo declinaſſe(ſi ſapit)ambigat? Thomas.

Auriga. CAPRA HEDI.



¶ De declinādo a malo per ſerpentariū. Caput.17.

INtegrātiū iuſtitiā altera ps eſt declinare a malo: et quia T.S.teſte ſcda ſcdę.q.79.declinādo a malo pręceptis negatiuis ꝑprię obtēpaſ.Ideo per ſerpētariū ſiue Ophiuchū.17.ſtellis clarū cōgrue demonſtratur.Decem enim pręceptorū .7. negatiua ſunt.Quapropter decē ſidera habet vt omniū mādatorū cuſtodiam ad perfecte negatiua obſeruanda neceſſaria moneret: vt Iacobus apl's voluit dicēs .q in vno offendit factus eſt oim reus. Vt aūt p ſe declinationē a malo notari innueret ſeptē in manib⁹ geſtat quo.v3.pāderet ſeptē virtutib⁹opam dādā q̄ ſeptē negatiuis ꝑceptis admonētur.At quoniam doctor.S. prima ſecūdę.q. 100. ꝑcępta octo fore negatiua dixit ne ſibi ego videar contra=

Thomas. Declinare a malo p ſerpētariū

Iacobus. Thomas

Vī tho. cō tradicere auctori: ſ3 ſoluitur.

Exod. Tho. dicere: qui totus illi subdor decisionē accipito. Exo. 20. prçcepꝫ primū de deo colēdo negatiuū traditur & hoc Tho. San. aduertens negatiuum esse dixit. Verū est ꝙ quom affirmatio naturaliter prior sit negatione: & remota indolorū cultura non adhuc diuinę factum sit satis legi: quom deum vnicum adorare necesse sit maximeꝗ quom post præceptū illud subiungatur: ego sum dominus deus tuus: videtur pceptū istud illi equipollere quod

Deutero. Matthæ⁹. Deutro. 6. et Matthęi. 4. habet. Dñm deū tuum adorabis & illi soli serui es: vt. s. erroris ablatio & veritatis intētio insimul copulēt: vnū negatiuū poterit affirmatiuūꝗ cēseri. Et hoc ego cernēs vltra: tertiū & quartū mādatū. s. memēto vt diē Sabbati sanctifices: & honora patrē tuū & matrē tuā: quę doctor ipe sctūs loco pfato affirmatiua ponit primū etiā affirmatiuū dicere: nō dubitaui. Q d vt quodā fulciat exēplo. 4. meta. recole primū princi

Aristo. piū a philosopho tradi negatiuū. s. ipoſſe ē idē sit eē & non eē. Et tñ argumētis cogunt aliq affirmatiuū ponere: & de quo tñ dispu tādū als. Nā a et stellaꝝ idē autūat quom saīninis opib⁹ assistet

Ptolo. Saturni & veneris influ. et modicū Veneris. Nā qdriptiti. 3. Pto. dixit ꝙ mixtio hic facit ꝙ hō deū verebit: de diuis cogitabit & erit ab imundis se abstinēs. vides q recte hęc ꝙ malū declinet efficiāt: Fabula nō min⁹ (id asserit

Asclepius olim
Artis medicinę
Auctor: deus est nunc
Illustre repertum
Tale ob facinus. sic

Qui moribus ęgrā
Sanauerit in se
Mentem mala linquens
Cęli ignibus ardet.

¶De religione per anguem Ophiuchi. Capi. 18.

Tullius Religio quid. Macrobi⁹ Serui⁹ sulpitius. Religio vnde dr. Vergilius

Religio iter reliquas iusticię potētiales ptes primo cōsiderāda se offert quom dignior cūctis euadat. Est autem religio scdm Tulliū. 2. Retho. q dā tuitio naēę quā diuinā vocāt q cultū vel cęrimoniā affert. Et ideo iter iustitię virtutes annexas posita. Macrobio aūt saturnaliū. 3. teste Seruius Sulpiti⁹ religionē eē dictā tradidit q ppt sctitatē ali quā remota ac seposita a nobis sit quasi a relinquēdo dicta vt a carēdo cęrimonia. Hoc Vergili⁹ seruās ait. Est ingēs gelidū lucus ppe cęretis amnē Religione patrum late sacer. Et adiecit quo pprietatē religiōis exprimeret. Vndiꝗ colles iclusere caui et nigra nem⁹ abiete cingit. Quę res vtiꝗ faciebat lucū a cōione ppli secretū. Et vt relictā locū oñderet nō solū adeūdi diffi

cultate:adiecit & sāctitatē. Syluano veteri phama ē sacrasse pe= Pōpe⁹fe
lasgos agroꝝ pecoriq; deo scdm Pōpeū festū religiosi sunt q fa stus.
cienda & vitāda discernūt. Hinc Maro ait Riuos deducere nul= Religiosi
la religio vetuit. hic vēꝝ dixisse Tho. S. scda scdę.q.81. perpēdc. q sint.
Quom sctitatē idē fore religiōi ꝑbans:ipsam religionē hoiem Maro.
in deū principr̄ ordinare testat⁹ est. Istā igit̄ religionē Anguis Tho.
Ophiulchi menet.22. astris exími⁹. Proportio.n. istaꝝ nūeri stel
laꝝ ad.13. Persei iustitiā inuētis supnouiptiēs est. Continet enim Religio



22.13.sex & isup eius.6. ptes per āguē
Qꝑ satis ꝑpo sito cōgruit ophiulchi
quom religio ipa cū octo
actibus suis q exponēt ife=
rius nouenari um ꝑducens Exod.
ipi iusticię su pne dat. Ex.
ēt.36.dr̄ qꝑ fctā sunt sagavn=
deci de pilis ca praꝝ ad opi=
endū tectū ta bernaculi.
Hoc denotat religionē q̄ denariū p̄ceptoꝝ nūeꝝ ñ cōtēta serua
re:cōsilia custodiēdo denariū supat. Et bñ de pil̄ capraꝝ quom
ex.j. Io. Cassi. lib. caprinā pellē monachos antiqtus gestasse no Cassianus
scam⁹. Sic ergo quom vndenarius duplicat̄.22. cōstituat illud. S.
Tho. scda scdę.q.88. hinc habere vitā actiuā & cōtēplatiuā reli=
giones variare quom binarius alteritatis principiū sit Boet.j. Tho.
arith. teste. Et hac de cā anguis iste religionē significasse clare
scit. Naturā serpētis id cōfirmare testes sunt auctores q̄pluri= Boetius.
mi q angues actib⁹ q̄si sacris religiosisq; domesticos & finxerēt
& historijs tradiderūt. Illud Ver.i.5. occurrit q ad patris tumu= Nata ser=
lum ęneam orantem sacrificātēq; introducens ait. pentis.
Dixerat hęc aditis quom lubricus anguis ab imis Vergilius
Septem ingens gyros septena volumina traxit
Amplexus placide tumulum lapsusq; per aras
Celuleę cui terga nate maculosus & auro
Squamam incendebat fulgor:seu nubibus arcus
Mille trahit varios aduerso sole colores.
Obstupuit visu ęneas ille agmine longo
Tādem inter pateras & leuia pocula serpens Valerius.
Libauitq; dapes rursusq; innoxius imo Lucius.
Successit tumulo:& de pasta altaria liquit. Sylla.
Valeri⁹ quoq; maxi. lib.j. cap.4. de ꝑdigijs Lucio syllę Consuli

¶De deuotione per sagittam. Ca.iii.

Nouū vel ab re nemini videaꝫ q̃ de actib⁹ religiōis verba facturi q̃si vltra ꝑmissum videamur extendi Polliciti.n.sum⁹ & de actib⁹ q̄ñ potētias dixim⁹ explanādas. Quom si.2.de aīa veꝝ dī potētías p act⁹ distingui: virtutē vnā multiplices act⁹ hñtē nisi his explicatis itellegere nequisses. De actu igiꝫ iteriori deuotione pri⁹ ptractādū quom sit taꝫ ordiamur. Vgo de. S.victo. deuotionem ita diffinit. Deuotio ē feruor bonę volūtatis quē mēs cohibere nōvalēs certis māifestat idicijs. Tho. quoqꝫ. S.scda scdę.q. 82. Deuotio inquit nihil aliud eē vr̄ q̄ voluntas q̄dam ꝑmptę tradendi se ad ea q̄ pertinent ad dei famulatū. Quę qdem deuotio quom scdm doc. S.ibidē ex duplici meditatiōe canetur.f. diuinę bonitatis & bñficiorū eius: & ꝑprioꝝ defectuū: & infirmitatis hūanę: recte p sagittā q̄ quattuor stellas hñs duas i ligno habet q̄si cās q̃ ferꝝ vulneret indicaꝫ. Duas aūt alia in ferro q̄si effectus. Duo sunt.n.q̄ pfata auctoritate ex deuotiōe cānꝫ lętitia.f. & tristitia. Nā ex dīne bōitatis meditatiōe lętitia: ex ꝑprie aūt fragilitatis cōsideratiōe tristitia gñaꝫ. Cōueīt āt egregię deuotionē sagitta mōstrari quom verbū dei quo deuotio gñat p sagittā sępius denoteꝫ. Aug.n.psal.119. exponēs ait. Sagittę potētis. acutę verba dei sunt. Ecce iaciunꝫ & trāffigūt corda. Sed quom trāffixa fuerit corda sagittis verbis dei amor excitaꝫ nō interius cōpaꝫ. Nouit dñs sagittare ad amorē & nemo pulchri⁹ sagittat ad amorē q̄ q verbo sagittat: Immo sagittat vt faciat amantē. Hoc ex multis sufficiat ꝑposito cōcordātibus. Stellaꝝ nō minus fauet influxus: Martis similitudinem retinēs venerisqꝫ modicum Ptolo. nāqꝫ q̄dripartiti.3. dixit q̃ facit mixtura hęc vt hō sit alacer: & bene morigerat⁹: bon⁹ hō: aptę cōplexiōis: & phormę: delectabilemqꝫ vitā habeat & lętā. Quę cūcta deuotiōe causari liquido constat. Fabula breuiuscule differatur.

Aristo. — Vgo. — Deuotio quid. — Thomas. — Idem. — Deuotiōis causa. — Deuotio p sagittā — Deuotiōis effectus. — August. — Ptolo. — Martis venerisqꝫ infl.

Hęc extitit Amphitryonis
Nati Herculis vnde sagitta
Diro ore promethea quondam
Immitis auis rapuit vi
Quę sidere fulget in auras:
Sedem iecur accipę amoris

Quam rosit edax Aquila omni
Quod tempore prefuit huic nunc.
Qui bacchuca munera spernens
Turpem exuit intima luxum
Deuotus habetur:& altum
Tandem ethera splendidus intrat.

Tho.deuotio. ¶ Vltra aut̃ q̃dã de gloriosi Thome deuotione p̃fata illud addere visum est q̃ cõtẽplatiõis deuotiõisq̃ gr̃a nemo eũvnq̃ superauit. Nã in extasi solutũ:terrenũq̃ corporis põdus a terra sublematũ sepissime f̃res excitarũt. In Christianissimi Frãcoꝝ Regis Ludouici mẽsa degẽs e graui velut expergefact⁹ somno heresim Manicheoꝝ destruxim⁹ exclamãs manu mẽsam pcussit. Et venia a rege ĩpetrata q̃.s.se i scholis cõtra Manicheos differẽtẽ fore putaret iussu regis accito notario q̃cq̃d cogitauerat explanauit. Multa his siĩia cõtigere q̃ cã breuitatis omittimus. In alijs.n.pleni⁹ exarrata frustra duximus dilatare

Ludouic⁹ rex frãco.

Sagitta.





¶ De oratione per Aquilam. Cap.20.

Thomas. Oratio p aquilam. Paulus Orationis partes. Macrobi⁹

INterior alter actus religiõis oro est scdm. S. Tho. scda scde.q.83. q̃ p Aqlã cõueniẽtissime demonstrat̃ Quattuor.n.stellis quõ rutilet Ales:q̃ttuor Timothei.i.capl̃o.2.ptes orõnis positas notat⁹obsecrationes orões:postulatiões:grãꝝ actiones. Nec deest nobis nũeralis iuẽtio speculãda. Quaternari⁹.n.numer⁹ ex dualitate bina cõsurgit in q̃ q̃dẽ dualitate due iũgunt̃ vnitates. Monas aũt.i.vnitas(Macrobio teste super somnium Scipionis initium finisq̃ omnium:neq̃ ipsa principij aut finis sciens ad summum refert̃ deũ. Hec illa est mẽs e summo e nata deo que vices

tépoꝝ nesciens in vno semper quod adest consistit quo quomꝙ vtpote vna non sit numerabilis: innumeras tamen rerum species et de se creat & intra se continet. Inde quoqꝫ aciem paululum cogitationis inclinans hanc monadem reperies ad animã referri. Anima.n. aliena a sylvestris contagione materiæ tantum se auctori suo ac sibi debens simplicem sortita naturam quom se aiandæ vniuersitatis imẽsitati ĩfũdat nullũ tñ init tũ sua vnitate diuortiũ. Vides vt hic monas orta a pria reꝝum cã ad vsqꝫ aiam vbiqꝫ itegra & sẽp idiuidua cõtiuatione ptãtis obtineat: hęc ille. Ex qb⁹ colligito o dualitatẽ deũ aiamqꝫ cõstituer. Et i quatnario duę quom sint dualitates duas dei & aię cõiũctiões inuere. que aliud nõ sũt nisi quom p orõnẽ vocalẽ vł mẽtalẽ spũs nr vnus cũ deo efficit. Nõ min⁹ dei aięqꝫ cõiũctionẽ q̃ p orõnẽ fit nũer⁹ iste ptẽdit si ex vnitate trinitateqꝫ cõponibilẽ cõtẽpleris. Ex supradictis.n.pꝫ trinitatẽ aiam constituere nrãm q̃ vnitati.i. deo sir adũat. Nata aqle id efficacie asserit si studio breuitatis potẽtiã: pugnã: visus acumẽ: aspexeris. Potẽtissima.n. iter volucres Aqla est reginaqꝫ oim. Et hoie orãte nihil potẽti⁹ Chryso. sup Matth. dixit. Pugna aũt (si Plinio nat hist. 10. credimus) aliqs cũ dracone acrior est multoqꝫ magis anceps ẽt si in aere. Cum qb⁹.n. magis pugnat draco ille diabolus q̃ cũ orãtibus? Et fortior erit de victoria dubietas si in aere plienr.i. si vocaliter vñ aer pcutitur orõ fundat. Patent tũc hosti petitiõis affect⁹ eoqꝫ acrior quo certior pruit in certamẽ. Visus acumẽ solẽ in rota cõtẽplat itrepide quom deo q iusticię sol dr dũ oramus enixiori mẽtis oculũ copulam⁹ intuitu. Cętera qcũqꝫ volueris plixius adaptabis. Ad imaginis veniam⁹ i fluxũ. Hac si q oriẽte nati fuerint orõni sibi cõgrua pollicet. Iuli⁹.n. fir. Matheseos. 7. ait qp tales erunt fortes militares: quoꝝ virtute atqꝫ psidio belloꝝ metuendi impetus sopiat. Erũt sane tãta virtute vt nudo pditi pectore hostes sequat vt ad laudẽ suã psp e credãt si mortẽ secura aiositate cõtẽpserint. Vide lector q̃tũ orõnis potẽtię faueãt hęc verba. Sed addidit. Qꝫ si hũc locũ beneuole stellę pspa radiatiõe respexerint liberabũt priam: cõdẽt & alias ciuitates: & deuictis vel subiugatis hostib⁹ vel gẽtibus triũphabũt. Sic & si orantibus faueant sancti triũphãtes aię se a vitijs liberãt sctiqꝫ spũs se vrbes & loca constituunt. Fabula iã concinne fauens adueniat

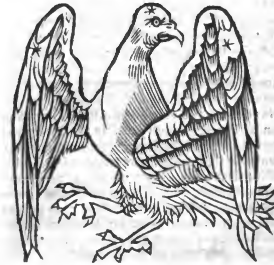
Aquile natura.
Chrisost.
Plinius
Iuli⁹ fir.
A qlæ influ.

Missa aoles Iouis est flammę quo succurrere amantis
Possit: dilectum Hanimedem altis ducat ephebum
Cęlorũ domibus: qui seruiat & pocula ponat
Saturni genito: patris simili ꝓpter amores.
Sic valet altisono nostros animos iungere pura
Dilectos pueros oratio: quæ scandit olympum.

Tho. orõ. ❡Oatione Tho. gl'iosus ita vtebat vt ad scribẽdũ/legẽdũ/discepｔãdũq̃ nunq̃ accederet: nihilq̃ prsus actitaret: nisi quo dei implorarет auxiliũ eo feruẽtiorẽ quo crebriorẽ fũderet orõnẽ. Ob

Reginald⁹ hoc socio suo dilectissimo Reginaldo fassus est (qđ quo ad vixit celari voluit) se orõnibus a xp̃o dño tã eminẽtẽ sciam impetrasse. De his exẽpla q volũt antiquas legãt historias nos breuitati intẽtos pauca sufficiat de plurimis delegisse.

Aquila.



❡De adoratione per Delphinum. Ca. 21.

Adoratio p delphiũ Exteriores religiõis act⁹ edicturis Adoratio prio occurrit ituẽda: q̃ ꝓpriũ qs corpus ad deũ venerãdũ exhibet. Hęc p delphinũ signaẽ q nouẽ rutilat astris. Adoratio nãq; per corporis humilitatẽ exhibeẽ: vt

aię excitet affect⁹ deo se ad subijciēdū. Sic nouenari⁹ q̄drat⁹ nūerus ē p tria duct⁹. Ter tria. n. nouē faciūt: vt p quadratū corpis qđ elemētis. 4. cōstat oñdať hūilitas: p trinariū vero dispositū & citata deuotio signeť aię q̄ trinitate gaudet excitata deuotio signeť et vni⁹ dei q trin⁹ est pfonaľ reuerētia digno scať. Adde q, adorātē nouenarij notľa figura re nō posset exacti⁹. Hominē. n. capite hume risq; p clinē signū tale. 9. exprimit. Phorma ēt Delphini id repñtat quō



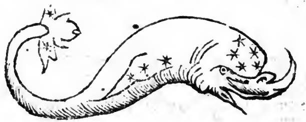
repādi dorsi curuitas adorātib⁹ apte cōueniat. Signū hoc eē diciq; musicū a nūero musaꝝ. 9. aduertāt q denis vt Higini: depra uata lectio figuraq; mōstrat Stellis itegrari cōtēderit. Quę sidera quom vt Saturnus & Mars openť. Maternus firmicus quinto de ipa complexiōe dicebat. Si Saturnus & Mars pariter vnū hospitium partis acceperint: & in eodem loco pariter constituri equabili potestatis societate iungantur: si in opportunis genitureę locis fuerit ista cōiunctio: mores hoim equabili grauitatis moderatione cōponit: & oēs animi ipetus mitigat māsuetis tēpationibus. Martis. n. incōsulta temeritate ardoris improbibitas & inflāmati caloris ardor ipatiēs: cōiūctiōe sibi Saturani frigorū tēperať & mitigatis ignibus quos natura pprijs caloris incēderat ad fingēdos mores hoim grauitatē ex adiūctis sibi frigoris societatibus mutuať: vt Martis calor ad fingēdos mores tardo Saturni frigore semper hebetatur. Quom itaq; Saturni frigus tepefecerit calor Martis & quom illius flāmā Saturni iūctum frigus extixerit: ex ista tēpatiōis moderatiōe mores hoim pfecta grauitatis ornamēta pcepiūt. hęc ille. Quæ tm̄ fauēt pposito q̄tū vel calore dissoluta pcacitas: vel ex frigore desidiosa tepeditas: adorationē impedire noscūtur. Ad fabulā veniamus.

Higini lectio depra uata.
Iulius fir.
Saturni & Martis influ.

Coniugem nunq̄ deus amphitriten
Et maris rex ducere consulentis
Absq; delphini potuit rogatu.
Muneris cuius merito refulget
Igne ter trino. superos adorans
Artubus curuis: animam tonanti
Iungit vxorem: sua fata demum
Soluerit postq̄ rutilat beatus.

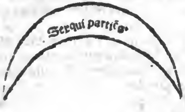
Tho. adoratio. Tātū aūt. T. S. adoratione lętat⁹ est vt quo magis deo debitā posset reuerētiam exhibere post missam quam ipse quottidie celebrabat: alteram cui ipse sępius ministrabat audire semper feruentissime procreauit.

Delphinus.



¶ De eo quod oblationes/decimas/primitias/sacrificia: holocaustaq;/offerre facit per equum. Ca. 22.

EQuus decē & octo stellis irradiās aīum signat deo oblatiōes/decimas/primitias/sacrificia/holocaustaq;/offerre ꝓmptissimū. Q đ ex religiōis affectu ꝓcedere testis est Doc. Sanc. scđa scđę. q. 85. 86. 87. Ideoq; decē & octo istarū stellarū ad. 13. psei iustitiā figurantis ꝑtiēs sup. 13. ad quicq; actus exoriri. Equi (si Plinio i. 8.) affectio vt oīs libus rōnis exre possint inꝑtoi sequi ꝑdit. 5. vt. s. hos iustitia inueret aūt erga dños credim⁹) tāta ē bus negatū aīa ꝑtibus illoꝝ fle fortnía. Et sic nemo hęc deo 13



18 dabit nisi q amore feruētiori incaluerit.

Eq nata. Plinius.

Illud adde qđ Gre. 31. moral. exponēs illud Iobi. 39. Nūquid ꝑbebis equo fortitudinē &c. dixit ꝗ equo ꝑdicator fortis intelligit: & ibi hoc tā belle q̄ diffuse ꝓseqt. Praedicatores aūt quom hoīes ad viā veritatis euocēt: pcōres cēteri dñoq; adhęrere purgeāt: nū sacrificia offerūt si iuxta Psal. Sacrificiū deo spūs cōtribulatus: Sacrificiū aūt quom. S. T. ponat holocausta q̄ cōtinebant. i sacrificio visū est mihi distiguere quō

Grego. Iobus. Dauidus Thomas.

illud nõ totũ:hęc aũt consumerent ad cineres. Equus ergo iste quom nõ tot⁹ sed vsq͂ ad vmbilicũ dephormet sacrificium satis apte cõmonuit:qd Macro. teste, Satur. scdo olim vocabat ꝓteruia. In eo mos erat vt si qd ex epulis supfuisset igne cõsumeret. Hinc Catonis ioc⁹ ille. Nãq͂ albidiũ quẽdã q sua comedisset & nouissime domũ q͂ ei reliq͂ erat incendio pdidisset, ꝓteruiã fecisse dicebat:qd comesse nõ potuerit id cõbusisse. Clarę ẽt stellę i hoc equo sicut Iuppit & Mars opari nõ renuũt. Et q͂drípartiti 4. Ptolo. habet ꝙ si qs in magr̃io Iouẽ Martẽ in communicatione habẽtem sortitus fuerit iste erit decimator: satis nostro accõmodatũ ꝓposite. Ad fabellę intuitum properemus.

Macrobi⁹ Sacrificiũ dicebat ꝓ teruia. Catõis iocus i albidium. Ptolo. Iouis & martis infl.

Hic sonipes fontem protulit in biiugo
Parnaso:sacrum vatibus & numeris.
Inde polum volitans ingreditur nitidus
Et medius rutilat sidera pictus habens.
Sic qui primitias obtulerit superis
Fontem aperit cunctis diuitijs fluidum
Et tandem ęternis ignibus irradiat.

¶ Spũaľr hęc Tho. Sã. obtulisse qs ambigat? Nã vt de reliquis taceã & his q͂ dixim⁹ cõphormemur: ꝓdicationis arte ita resplẽduit vt etsi multa ex mãibus ei⁹ hac de cã suscepit dñs: maiora etiã suscepisset si ꝓmissione sua impulsuq͂(quod melius videatur) ad aliud (hoc relicto) se nõ transtulisset officium.

Tho.



Equus

¶De voto per triangulum. Cap. 23.

VOtum sequitur: & ipm de religionis actib⁹ vt Sāc. T. habet scda scdę. q. 88. qd quādā (inqt ille) obligationē iportat ad aliqd faciēdū vel dimittendū. Obligat aūt se hō p modū ꝓmissiōis q̄ est rōnis act⁹: ad quā ptinet ordinare. Sicut eñ. hō imperādo vel de pcando, ordinat quodāmō qd sibi ab alijs fiat ita ꝓmittendo ordinat quid ipse ꝓ alio facere debeat. ꝓmissio aūt ꝓcedit ex proposito faciēdi. Propositū aūt aliquā deliberationē pexigit quom sit actus voluntatis deliberatę. Sic ergo ad votū tria ex necessitate requiruntur. primo qdē deliberatio: scdo propositum volūtatis: tertio ꝓmissio i qua pficit rō voti. Ex his aduertito q̄ pulchrę p triangulū trib⁹ stellis isignem votū tria reqrens itimet. Aliud est qd p ternariū hūc designat. religiōis. n. pfectio vt Sā. Doc. habet scda scdę. q. 189. in triplici voto obediētię. s. Castitatis & pauptatis consistit. Et iō illud qd votum monebat tria debui principalia pfectioraq; ptēdere. Phorma triquetra siue trigonalis haud insulsę disponit. Boct. nāq; secūdo Arithmetices triāgulū primū principēq; figurarū appellās eo ꝓbat q quom ipse in aliā priorē resolui nequaq̄ possit: in ipm vniuersę diuidūtur. Sic ista tria vota principatum obtinēt: quicquidq; boni agit inferioris gradus ipsorū participatiōe pficit. Mercurij naturam obtinent hę stellę: qui secundo quadripartiti quom dispositiōis dñs fuerit diuinationes seruitium dei: & ea quę contingūt in sāctuarijs. 2. influit. Iulius etiā Firmic⁹. matheseos. In. 9. ab heroscopo loco Mercurius siue matutinus siue Vespertinus inuent⁹ si fuerit sacerdotes diuinosq; faciet. Et Zahelus hysmaelita in libro de interrogationibus. Qui interrogauerit in secunda parte horę Mercurij pro anima interrogantis quęrit. Sic sic qui vota domino reddunt pro aia sua deprecātur: in sanctuarijs ministrant: Deo seruiunt: sacerdotijq; dignitate ex talibus adornantur. Fabulā comtemplemur non infacetam.

Thomas.

Votum qd

Ad votum tria reqrūtur.

Per triangulum mōstratur.

Ptolo.

Iuli⁹ fir.

Mercurij influxus.

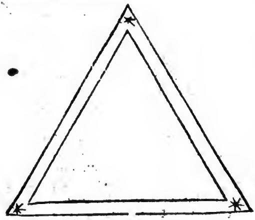
Zahelus.

Sideribus triquetram figuram.
Intribus: ęthereis locauit
Sedibus: ex genitis tonantis
Qui celer est volitans per auras:
Vt notulam Iouis exprimendo.

Littera prima Διος facit quam
Gratior vt fieret patri.omnis
Vota fide triplici colenda
Qui dabit:hic similis notando
Qui fuit altisonum ista reddens:
Strictus in exilio huius orbis
Spiritus:& patriã tenendo
Emicat eximio nitore.

¶ Ex superioribus autem:& his quæ inferius dicetur vota sua domino reddidisse Thomã gloriosum agnoscemus.

TRIANGVLVS. Thomas.



¶ De iuramento per Arietem. Caput.24. Tho.

AD signiferi bissenas imagines venimꝰ exponẽdas Iuramẽtũ
quarũ prima Aries religionis actũ: scda scdę.q.89. p arietem
iuramẽtũ signat. Decẽ & octo figurat stellis apta sa Nũerꝰ sup
tis numerositate ꝯposito. Scđm eñ naturalẽ nũeri fluus quid
gñationẽ decẽ & octo primus ẽ q supfluus quom sit ternariũ tñ sup ptes habet. Supfluus nũerus est q ptibus oibꝰ aliquotis maiorẽ sicut decẽ & octo p.1.2.3.6.9.mẽsurant quę ptes eius aliquotę sunt quom aliquoties sumptę eum cõstituãt. At si eas numeres nõ decẽ & octo tãtũ sed.21.reddere cõperies vnde

ternarium superaddunt. Hoc autem innuit iuramētum per sum mum deum qui trinus est assūmi debere vt habetur Deutero no.6. Dominū deum tuum timebis & per nomen eius iurabis.
Deutero. Illud etiā qđ Hieremię.4.habet iurabis inqt dñs in veritate
Hieremi. in iudicio:& iustitia. Qđ exponēs Hieronym⁹ dicit. Animaduer
Hierony. tēdū est ꝙ iusiurādū hos habet comites.s. veritatem:iudiciū:& iusticiā. Tres ergo comites ternari⁹ iste cōmonuit. Aduerte tñ ꝙ per supfluū nūerū iuramētū diximus signari ea de causa vt sicut iuramētū inter p se appetēda bona nō ponit:sed inter necessaria qñq; vt.Sā.T.hēt loco pfato:ita q hoc moneret nūer⁹ aliqđ
Tho.
Arietis nā qđ in sua substantia nō includeret eivt p se reqsitū sed quasi ab ex
Isidorus. tra adueniēs retineret. Iuramētū nāq; vbi supra nō q̄ rit:nisi ad subueniēdū defectui.quo.s.vnus hō alteri discredit & iō non est habendū inter ea q̄ sunt p se appetēda sed inter ea q̄ sunt huic vitę necessaria. Arietis nāra ēt id autumat cū veruex dicat Isidoro teste eo ꝙ vermes in capite gerat:qb⁹ excitat ad pliū. Et sic quis iuste ad iuramēdū ñ ipellit:nisi quom opio q̄ vera ē vel alia veritas quā ipe nouit si ab alio nō credat caput ipsi⁹ quodā mō fatigās ad iusiurādū mouerit. Bñ aūt veritatē caput fatigare si discredat edictū ē quom veritas phormalr aliud nō sit nisi
Tho. cōphormitas q̄ est relatio rōis rei q̄ est extra ad seipam vt est
Aristo. obiectiue in intellectu enūciatiuo scdm aliquos.scdm āt.S. Th. est entitas absoluta pricipalr cōsequēter respectū cōphormitatis includēs cōcept⁹ i itellectu ad rē vel ecōtra. Hęc oia clare pa
Cōtra Au tent in.6.metaph. Recte ergo in capite vermes ꝓ veritate quō
reolum. caput intellactū nobilitatis gra pferat & veritas intellectū re
Ptolo. spiciat quom.2.sen.dis.2.S.Tho.hēat ꝙ veꝝ ē obiectū primū &
Veneris i adequatū itell's nri licet nō p se. Nec laborabo Aureolū cōtradi
fluxus. cētē ifringer quom nō oē qđ lucet aurū sit. Influx⁹ stellaꝝ i hoc si
Deutero. gno i dorso.s.filis ē virtuti veneris & ob hoc nrę fauet intētiōi
Nā qdripertiti.3.dr ꝙ si ven⁹ sola fuerit dña dispōis aię natus erit
Iulius fir. iust⁹:hō deliberatiōis:& deū multū verebit. Sic iuramētū timo
Idem. rē dei requirit(vt supradictū ē)scdm illud Deut.6. Dñm deū tuū timebis &c. Deliberationē ēt quom comes sit ex tribus vnus: Iul.ēt fir.in 2.ait:ꝙ si dña geniture fuerit vel actus decreuerit iustos facit. In.2.ēt dixit idem ꝙ in.9.ab horoscopo loco venus constituta faciet hoies qui aliquid velint q̄si a diis dāt hoibus

nūciare q̄les solēt et in tēplo qui vaticinari consueuerūt. Et hoc dictis cōcordat quom q̄si a deo datā qui iurādo testē deū faciūt credi velint. Iuramētū.n. sp deū inuocat in testē licet creaturas noiet: quia in ipsis et veritas diuina māifestat vt habet Doc.Sā. vbi supra. Septio et Iu.idē qntā ptē aut.20.arietis in Horoscopo hūtes iustos diuit eē futuros. Adde q̄ solis exaltatio dr̄ eē Aries ab Astrologis ob hoc.s.q̄tū nobis attinet qa reges q̄ p solem reguni si iurāmēta seruāt exaltanī in fide. Deusq̄ qverus sol iustitię est p iuramētū exaltaī quom hoies iurādo deū credāt hr̄e infallibilē veritatē: & vrem oim cognitionē & puisionē: ex Tho. p̄fato loco. Cui rei ānuit Macro. illud sat.3. ex lib. hetruscorū q̄ aries insolito colore idutus Regū fęlicitatē p̄tendere docet. Ad p̄missa in princi. lib. accedam⁹ faticinia. Iuxta indos i scdo Arietis decano ascēdit foemina sindone & pannis rubeis induta cogitās irę q̄situ pānos: monilia. plē. Sic veritate fulcit⁹ qs vt vestibus prędosis: si ab alijs sibi nō credaī iuramēto saltē cogitat in illis gnare veu q̄si plem inde fidei ornamēta suscipe sperās Iuxta Persas i tertio decano iuuenis cui nomē Falsus solio resi dens cū quo equus duplex ac posteriora solij geniti deficiendo deos acclamātis. Nō secus & si rex solio sublimis existat. Falsitas aūt in eo sit ne penit⁹ destituatur deos iuramentis istantius inducere quo verus teneatur oportet.22.n.q.j.in summa & ibidē glosa iurare est teste deo aliqd dicere.n.3.gradu Arietis iuxta alios ascēdit hō dextera manu ostēdēs varia mūdi: & sinistra applicata cingulo: subduntq̄. hō erit pacē diligēs ille.s.q nascetur. & silr in.18.gradu hō pacē diligēs nascet: quom iuxta istos mulier i tribunali sedens eleuata manu dextera surgat. Ex his haud alr q̄ pri⁹ p̄positū astruimur quom Doc.S. loco pręal. iuramēti finem vt controuersię sedentur & sic pax fiat fore pronunciet. Sed iam ad fabulę festinemus intuitum.

Tho. Iulius. Tho. Tho. Macrobi⁹ Hetrusci Indi Persæ. Canon. Aliquorū placitum. Aliqui. Tho.

Aries maris viator
Tulit vsq̄ sidus ętam
Ruta aquis sorore phrixum.
Veniens Iouis qui ad ędem
Sacram in hostiam cremauit:
Prius aurea priuata
Radiante pelle templi

Laquearibus decoris.
Habet ille transiturus
Mare fluctibus timendum
Fidei negatę amęnam
Vehat ad cupita quæ auram:
Bona iurat esse dicta.
Nitet hinc micante cęlo.

Tho. ¶ Attestatus est & Tho. gloriosus optimū deū quom iuraret statuens custodire iudicia iustificationis suę.

ARIES.



Tho. ¶ De adiuratione per Taurum. Caput.25.

Actus religionis Adiuratio ponit a Sā.Th.scda scdę. q. 90. quia sicut ille q iurat seipm imobiliter ordinat ad aliquid agendum: ita etiam alios ordinare potest. Superiores quidem deprecando: inferiores aūt imperando. Et quom vtraq; ordinatio per aliquid diuinum confirmatur

Adiuratio per taurū. est adiuratio: & sic habet ibidē de dęmonū adiuratione q̄lit licita est: & etiā creaturę irrationalis p miraculo℞ opationē & exor

cismos. Hęc igit adiuratio p Taurũ viginti stellis clarę mõstrat aptissimę. Disponũtur aũt taliter vt sex quę virgilię dicunt i ore adiurãtes debere verbis vti pfectione repletis moneãt. Aliter ẽm supiorib⁹: aliter inferiorib⁹: aliter dęmonib⁹ vbi potẽtia per fectioq̃ magna reqrit: ał irrõnali creaturę adiuratio faciẽda ẽ. Sex dico hoc stellę monẽt: qa senari⁹ nũerus Boetio.i. Arith. te ste neq̃ dinut⁹ neq̃ supflu⁹ est sed pfect⁹: quõ ptes ei⁹ aliquote. 1.2.3. sex pcise cõstituãt. Quattuordeci reliq̃ ita ẽt supant vt. 7. i capite. 7. p reliquũ corpus insertę sint. in hoc secretũ pãdit altũ adiuratores. videlicet illos veros optimosq̃ q iter. 7. ecclasti cos ordies exorcistarũ sũpsere potentiã vel qui alio septenario sancti .s. spũs munere dęmonib⁹ iperãt miraculorũq̃ gr̃a fulgẽt In nomine ẽm christi q spũm mittit in oẽs: dęmonia tales eijci unt serpentesq̃ tollũt. Vñ fauet Aesculapij dictũ de Tauri natu ra q̃.s. cornu eius serpẽtẽ phugat. Diabol⁹. ẽm q serpẽs est pes simos istorũ cornu. i. fortitudine deturbat. Hinc ẽt fortitudo ta liũ sup dęmones q inimici hois sunt claret qa si cuiusq̃ horo scopus in tauro fuerit inuẽtus Iulio fir. teste in. 4. habebit bonę felicitatis ornatũ: & inimicos suos videbit miserę hũilitatis cõ tinuatiõe prostratos. Et in. 7. tertia pte Tauri qcũq̃ habuerint horoscopũ in sacris certaminibus consequeni insignia choro narũ. Diaboli aũt cũ exorcistis certamina sacra: quom nõnisi sa cri nominis vincantur intuiti. At stellarũ in Tauri vertice q luci dioris clariorisq̃ rubedinis similitudinẽ gerit: & dicitur Alde baran illius inq̃ cõplexio a Martis complexione non elõgatur: Aliarum vero quę ibidem sunt complexio Saturnię complexio ni coęquatur & mercurialis similitudinem gerit aliquantisper. In eius autem cornuum cacuminibus positę idẽ quod Mars ope rantur. Intueamur hos influxus an nostro faueant magnifice p posito. Et primo Saturnus cum Mercurio quadripertiti. 3. Pto lo. teste facit q̃ natus mira faciet: & studeat id secretis miracu lorum sanctorũ. Et in. 4. Si cũ Mercurio magisterium dãte Sa turnus testificet natus in domibus dei occasione alicui⁹ noticię seu diuinationis quę in eo erit commorabitur. Et Iul. in. 2. cum Saturno Mercurius in. 9. ab horoscopo loco baiulos diuinarum cęrimoniarum faciet. Et albumasa. in tertio tracta. cõiunctionũ Quando Saturno cõiungitur Mercurius signignificat q̃ hoies

Bo. Senarii p se ãio.

Adiuratores optimi

Aesculapius.

Tauri cornu.

Tauri infl. Iulius fir.

Idem.

Ptolo. Saturni & mercurij influ.

Iulius.

Albumasarus.

vvtētur incantionibus & necromantia. Hęc q̄ dixim⁹ cuncta fulciunt intentū: licet vltima malā importare videant adiurationē. Nō.n. dū adiurare instigant sydera illicite cogūt qn i bonū vertī possit influxus. Et forte Albumasarus loqtur vt hui⁹ in adiurando discretionis exps. Martis natura ñ min⁹: imo ita q̄ ñ possit meli⁹ ēt si ego finxissē asseuerat exposita. scd̄o.n. Matheseos

Iulius. Martis influ. Iu. fir. ait. In. 9. loco ab horoscopo Mars constitutus facit hoies quoꝝ aduentu praui dęmonū spūs fugiāt & q sic laborātes homines non vi verboꝝ: sed sola sui oñtione liberent. Et q̄uis sit violentus dęmō q corp⁹ hoium animūq; quatiat siue ille aereus sit: siue terrenus. siue infern⁹: istius hois iussionē fugitet: & pcepti̇s eius cum quadā veneratiōe terrei. Hi sunt q a vulgo Exorcistę dñr. sed talis erit si in. 9. loco. sic (vt dixim⁹) habuerit Mar-

exorcistae tē: vt laborantē hominē ab omni malignoꝝ dęmonū spū facile possit iussionis suę auctoritate purgare. hęc ille foraliter. Quae q̄tum imaginem hāc dignificēt ex illo patet aptius q̄ ei⁹ cornuū

Indi. cacuminibus vbi fortitudo signat ista pcedūt. Iuxta idos in. 2. Tauri decano ascēdit forma defecti corpis dextra manu virgam tenēs sinistra in sublime leuata. vt. s. mōstret se baculo crucis aereas debellare supbias. Iuxta alios hō erect⁹ stans cū baculo. Et subditur hō fortis erit in factis suis. Et hoc ēt vt supior figu

Alioꝝ placitum. Idem. ra significat: vt aūt altam adiuratiōis spēm q̄. s. circa hoies exercet ilinuēt ijdem aiūt. In. 19. gradu Tauri ascendit mulier aquam fundens de vna olla in aliā: Et sumūt hō erit dulcia dans verba Oportet.n. i spū lenitatis hoies q fratres sunt adiurare. In. 3. de-

Persae. cano iuxta Persas vir erect⁹ anguies tenēs quo prior expō cōualescit. Ad fabulę veniam⁹ asseñū. Quō pri⁹ aduerteris lunę exaltationē Tauꝝ fore veluti ecclia miraculoꝝ radio tā sublimem adepta est q̄ nunc possidet & possessura est excellentiam.

Taurus amando Iuppiter optimus
Efficitur: quo posset Agenore
Progenitam perducere feruidos
Vt si in amplexus societ torum.
Prata virent: cœlo aspicit inclitam
Ludere. fit taurus speciosior
Omnibus: & iam Europa cupidine
Eimij c in loris: adhęserat

Terga premens: quom per mare turbidum
Enatat: & cretam vehit insulam.
Oscula libans victor ad ethera
Transuolat. & Taurum ignibus induit.
Qui Iouis in virtute diabolum
Trudere: iungendo potuit viros
Altisono: tandem emicat aureus.

¶ Adiuratione tantū gloriosus Thomas enituit vt nullum extet miraculorū genus: quo Christi virtute indutus ex alto non claruerit. singilatim q cupiūt hęc videre aliorum historias legitēt. Nos breue (cui studemus) eloquiū singula recēsere prohibuit. Thomę miracula.

TAVRVS.



¶ De laude dei per Geminos. Cap. 26.

Vltimus religionis actus laus dei est vt Tho. Sancto secunda secundæ. q. 91. placuit quando scilicet ipm laudantes nosipsos & alios audiētes ad reuerentiā inducimus. Et ideo necessaria est laus oris nō quia Tho. Laus dei virtus.

Sideralis abyssus.

Dauidus. dem ꝑpter deū:ſet ꝑpter ipm laudantem: cuius effectus exci
tatur in deū: ex laude ipſius ſcdm illud pſal. Sacrificiū laudis
honorificabit me & illic iter quo oſtēdam illi ſalutare dei. Et in
Iſaias. quātum hō p diuinā laudē affectu aſcendit in deum in tm̄ p hoc
retrahit ab his q̄ ſunt cōtra deū ſcdm illud Iſaie. 48 laude mea
Dauidus. infrenabo te: ne intereas. Prodeſt etiā laus oris ad hoc ꝙ aliorū
Laus dei affectus prouocetur in deū. vñ dr̄ in pſal. Semp laus eius in ore
cōpat ge= meo. Et poſtea ſubdit. Audiant māſueti & lętenī. Magnificate
minis. 18. dn̄m mecum &c. Hāc igitur laudē altiſſimi p geminos indicat q
nūerus pi decē & octo ſtellis irradiāt. Nūerus. n. iſte quom pariter impar
ter impar ſit vnā recipit in ptes ęquales diuiſionē omnimodę ſectioni alię
Boe. in ęquales ptes inhabilis: hæc Boetio primo arithmetices at=
teſtante. Sic qui diuinis incūbit laudibus ambas diuiſi i ptes:
Toni octo nō magis: apta canunt. Qꝛ autē vnus iſtorū geminorū octo tātū
ſortitus eſt ſidera mōſtrat quicqd in eccleſia cantaī: octo tm̄ to
nis regulariter vel irregulariter adaptari. Quom aūt q diuinæ
Iul. fir. laudi aſſiſtit ex altari viuere debeat: Ideo Iul. firmi. matheſeos
4. dicebat. Si in geminis horoſcopus fuerit inuētus nat⁹ erit cę
Geminorꝰ leſtibus ſemp facultatibus imbutus. Et in. 7. dixit. in tertia pte
influxus. geminorū quicūqꝫ habuerint horoſcopū erūt ſacerdotes: vel pꝛ
ĭcipes: aut reges ſacrorū. Et qui in. 25. erūt ſacerdotes: aruſpi=
ces: ꝑphetę. Et qui in. 26. erūt ęditui cuſtodeſqꝫ tēplorū: vel qui
ſacrorū officijs deputenī. At qm̄ cantus in dei laude recte aſſu=
Tho. mūtur ſcdm S. Tho. loco p̄allegato ſcda ſcdę. q. 49. dicē. ꝙ ſalu=
Cātus in briter fuit inſtitutū vt in diuinas laudes cātus aſſumerentur vt
dei laudē infirmorū animi magis ꝓuocarētur ad deuotionē Aug. teſte. 9.
recte aſſu cōfeſſionū: adducor cōſuetudinē cantādi approbare in ecclia vt
mūtur. per oblectamēta auriū infirmorū animus i affectū pietatis aſ=
Augu. ſurgat. Et in. 9. de ſeipo: fleui in hymnis & canticis ſuaue ſonā=
Idem. tis eccleſiæ vocibus vehemēter affectus. Qm̄ inquā ita eſt ideo
Iulius. idē Iul. in codē. 7. dixit: ꝙ in. 22. parte geminorū horoſcopū ha=
buerit erit citharedus: muſicus: maxima pręferet ex hoc nobi
Mercurij litatis inſignia. i pedibus aūt ſigni huius ſtellę poſitę a Mercu
et veneris riali qualitate non recedunt. &(quanuis modicum) qualitati ve
influ. neris aſſociantur. de hac mixtura Ptolomęus quadripartiti ter
Ptolomę. tio dixit ꝙ facit natum amatorem pſallēdi; qui deum diliget et
Idem. mandata. Et in quarto aiebat. Si Mercurius & Venus ma/

gisterij dñium habuerint natus exercebit se in musica vel ludis aut in cãtationis seu cantationũ inuentionibus: vel in qualibet specie reperiendi cantus. Et Iulius in secundo faciens inquit in 9. ab horoscopo loco Mercurius & Venus pariter constituti tales quibus ex templorũ officijs pręsidia quęrantur. Facient eñ aut sacerdotes: aut hos qui in templis constituti futura prædicant: aut aruspices: aut astrologos: aut augures: aut magos: aut qui omnia explicare consueuerunt. Lucidiores vero stellæ in geminorum coxis positę saturnię coęquantur complexioni. qui in nouenario ab horoscopo loco quodam facit in templorum cultu semper perseuerare: aut prępositos religionũ. In eorum capite positarum altera quę dicitur Auellar Mercurio in operib⁹ assimulatur. Et Iulius in secundo dixit ꝙ Mercurius in nouo ab horoscopo loco flue matutinus siue vespertinus sacerdotes facit. In.20. etiam Geminorum decano iuxta Persas ascẽdit aureo vir canens calamo. Laudibus dei in cantilenis accommodum hoc est: sicut & illud iuxta alios qui dicunt ꝙ ascendit homo canens in lutinis: protinus subinferentes ꝙ homo erit gaudium faciens hominibus. Maius autem gaudium non potest facere quis hominibus qui recta sadiunt dum musicis incumbit: q̃ in dei extollenda pręconia talem exercere peritiã. Finis erit his quę dicuntur in laude diuina quom fabulam inspexerimus.

Iulius

Idem.

Saturni influ.

Mercurij influxus.

Idem

Persae.

Alij.

Hos ꝙ erant concordes inuicem
Extulit ad cęlos & splendidis
Sideribus depinxit Iuppiter:
Vt niteant alternis noctibus:
Qui sibi equos sortiti vendicant.
Sic radiant concordes laudibus
Omnipotentis: cãtantes vices
Qui per ęquum sumentes mutuas
Munera: viuunt ex altaribus.

¶ Adeo autem diuinis delectabatur laudib⁹ Thomas vt dum septies in die laudẽ deo diceret sępi⁹ raperetur in extasim pręcipue dum cantaretur illud ne ꝓprias nos in tempore senectutis. Quoad potuit namq; communi modulationi semper interesse curauit.

Tho.

¶ De pietate per cancrum.

Gemini.



Cap 'vigesimum septimum.

Tullius. Pietas qd Tho.

EXpositis religionis actibus cosiderādū est de pietate quę inter virtutes iustitię annexas a Tullio posita est:q i rhetoricis pietatē diffiniebat dicēs. Pietas est p quā sanguie iūctis patrieq; beniuolis officiū et diligēs tribuit cult⁹.Q d elucidās Th. S.scda scdę.q. 101. Hōait/ efficit diuersimode alijs debitor scdm eorū diuersā excellētiā ob diuersa bñficia ab eis suscepta.In vtroq; aūt deus sūmū obtinet locū q excellētissim⁹ est & i nobis essēdi & gubernatiōis pricipiū primū:scdario vero nři eē & gubernatiōis pricipiū sūt parētes & pria a qbus & in q nati sum⁹. Et iō post deū est hō maxie debitor pētibus & primę:vñ sicut ad religionē ptinet cultum deo exhibere ita secūdario gradu ad pietatē ptinet exhibere cultū parētibus & patrię. In cultu aūt parentū includitur cultus oim cōsanguineorū:quia etiā cōsanguinei ex hoc dicūtur q ex eisdē pētib⁹ pcesserūt:vt patet p phm in. 8. Ethi.i cultu aūt patrię intelligit cultus oim ciuiū: & omniā primę amicoꝝ &

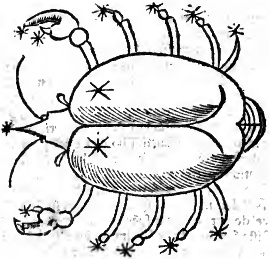
Aristo.

ideo ad hos pietas pricipalr se extēdit. Figuraē aūt haec virtus p Cancrū decē & octo stellis clarū. Nā Macrobio sup somnium Scipionis teste impar nūerus mas est & par femina vñ & Arithmetici imparē pris & parē matris appellatiōe veneranē. Vltra aūt Monadē qua nūerus iste sicut & ois alius mēsuraē. 2. 3. 6. et. 9 integraē duobus igitur ptibus totidēq; imparibus absoluiē primusq; numerāti occurrit ab vnitate: q pari impariq; generante alijsq; similibus senario. s. nouenario nō generātibus oriaē. Macro. eñ loco preadducto generātes nūeros vocat q multiplicati contentam infra denariū q terminus est oim cōstituāt quātitatē qd primis his duobus accidere reliquis nequaq̄ cōstat. Ex hoc aūt qd Tho. lōgo sermone digessit intimaē vt pietas erga parētes & affines qui nos generāt & erga ciues & amicos patriae q nō generāt habeaē. Et bene in vtroq; ordine par & impar soc ātur vt viris feminisq; nō ābigas adhibēda. Cancri natura non renuit pietatis affectū quom & retrocedāt coctiq; colorē aptissime mutēt. Retrocedit. n pius quom hos q in diebus suis pcesserūt id est senes ampliori fouet obsequio & a factis pprijs se retrahens alienis isudat negocijs. Colorē mutat quom crudus niger vel viridis existēs dū coquiē rubedine fulget. Sic q pietatē quae virtus est vt explanauimus habuerit & vltra hāc pietatis donū paracleto a spū possidere meruerit igne charitatis excoct⁹ clariori qualitate dotaē. Signi etiā pprietas id autūat quom tropicū sit. i. cōuersiuū: qa sol sicut pius intmittēs cepta p se (vt dictū est) negocia alijs insistere volēs inchoato vertiē ab itinere. Est et (Macrobio vbi supra asserēte) porta vñ aię in hūc descendere mūdū opinarūt antiq. Hoc dei pietate monet aiam nobis ita nobilē infūdi Iouis itē exaltatio est: & lunę dom⁹. & vt dixit Bethemus i cētiloquio suo qñ planeta ē in domo sua aut domo exaltatiōis suę ē vt vir i domo sua: & pficiē iudiciū: & volūtas sua et cōpleē qd vult fieri. Sic Iuppiter man⁹. i. de⁹ & luna q̄ est ecclia volūtatē suā implēt in hoibus qñ pietatē exercēt. Iulius etiā fir. Mathefeos. 4. illi ait q in Cancro horoscopū habuerint erunt semp publicis necessitatibus occupati pietatis qdē insigne testimoniū. Illud aūt qd Eccliastici. 3. habeē. Qui honorat patrē suū vita viuet lōgiori. Et honora patrem tuū vt supueniat tibi bñdictio a deo: & bñdictio illius inouissimo manet: p Iulij firmi. lib.

Pietas p Cancrum
Macrobi⁹
xviij. nūeri potētia.
Macrobi⁹
Tho.
Cācri natura.
Signū cancri.
Macrobi⁹
Cācer porta aiarū & exaltatio Iouis: domusq; lunę.
Bethemus.
Lūa ecclī.
Iulius fir.
Eccliasti.
Cancri influxus.
Iulius fir.

63

Cancer.



¶De obseruantia per leonem. Caput.28.

Tullius.
Tho.

Obseruantiã inter ptes iusticię potentiales Tullius ponit rõnẽ Tho.scda scdę.q.102.reddente.Necesse est(inquit)vt eo modo p quẽdã ordinatũ descẽsum distinguant virtutes sicut & excellẽtia psonaꝝ qb[9] est aliqd'reddẽdũ.Sicut aũt carnalis pat ꝑticularit pticipat rõnẽ principij q̃ vr̃ iueniť id deo.ita et psona q̃ quãtũ ad aliqd ꝓuidẽtiã circa nos geiit pticularit pticipat ꝓprietatẽ pris:qa pat est pricipiũ & gñatiõis & educatiõis & disciplinę & et oim q̃ ad pfectionẽ hũanę vitę ptinẽs.Persona aũt i dignitate cõstituta est sicut pricipiũ gubernatiõis respectu aliquaꝝ reꝝ sicut priceps ciuitatis in reb[9] ciuilib[9].Dux aũt exercitus i rebus bellicis.Magister aũt in disciplinis:& sic est i alijs. Et inde est ꝙ oẽs tales psonę pr̃es appellant ꝓpt silitudinẽ curę.Sicut.4.Reg.5.Serui Naaman dixerũt ad eũ pater & si rẽ grãdẽ dixisset tibi propheta &c.Et ideo sicut sub religione per quam Regũ.4.

cultus tribuitur deo quodammodo inuenitur pietas per quam co
luntur parentes: ita sub pietate inuenit obseruātia p quam cul
tus & honor exhibet personis in dignitate constitutis. Q đ Tul
Tullius. lius attendens obseruantiam esse p quā homines aliqua digni=
Obseruā= tate antecedētes quodā cultu & honore dignant expressit. Cul=
tia quid. tus autē iste & honor non nisi obsequium vel obedientia & re=
uerentię exhibitio quę superioribus ratione officij gubernatio
Thomas. nis & excellentię debent secūdū Sā. Tho. loco p̄fato existunt.
Leoni cō= Et ideo per leonē figurat hæc virt⁹ q decē & nouē rutilat astris.
paratur. Quom enim specularer qd noui p̄portiōe aliqua vel p̄prietate
numeri huius virtuti isti cōmodarē familiare satis occurrit in=
uentum: Et ideo electū qa sancti. Tho. dictis adhęren. Q đ nā
Thomas. q̄ doctor. S. dixit descēdēdo Obseruātiā sub pietate cōtentā q̄si
particulari ratione patris gerēte p̄posito p nūerum hūc edicit
Aristo. Species em̄ rerum vt numeri sunt. 8. metaphy. ita. s. q̄ sicut vni
tate addita vel detracta variāt species numeri sic sola differen
tia addita vel dempta variatur spēs rei. Si autem vna multo ma
gis plurib⁹ ista fiet diuersitas. Illa itaq̄ q̄ imediate sub vno ge=
nere ponuntur vnius tantū differentię faciūt additionem: vt pa
tet inducenti per singula & per Porphyriū cap. de spē. Et sic ob
Porphy. seruantia quę immediate sub pietate situatur (vt dictū est) vni⁹
tm̄ vnitatis additione succreuit. Deceni & octo enim stellis Cā
cer qui pietas est ornat. 19. Leo quo obseruantia demonstratur.
Nā leonis Natura etiam Leonis qui omniū nobilissim⁹ est aīalium id pre
tendit quom nobiles ad hoc ex naturę gratiosioris intuitu pro
Nobiles ñ cliuiores inueniantur. Nam raro obseruans rusticus esse valet.
rustici ob= Maioris etiā laudis & nouitate spectabilis est Obseruātia qua
seruantes qui super alios ex merito dignitatis extollitur allijs obediendo
sunt. supponitur. vnde de leonis humilitate dicebat Ambrosi⁹. Leo=
Ambrosi⁹ nes iugum subeunt: & dociles sunt & hi homini seruiunt natu=
ramq̄ suam humana institutione deponunt: obliuiscuntur quod
nati sunt & quod iubentur induunt. Deniq̄ docentur vt paruuli
seruiunt vt infirmi: verberantur vt timidi: corriguntur vt subdi
ti. Deniq̄ in mores nostros transeunt motus proprios deper=
dunt. Pretendit & nobilitatem ratione prefata stella lucida i cor
de Leonis posita quam vocant regiam quę quemadmodum Iup
Iul⁹ fir. piter & Mars operatur. Iul. Namq̄ Firmi. Matheseos. 5. ait. Si

Iuppiter & Mars in vnũ fuerint collocati & in eodem signo pariter constituti equabili societatis potestate iungantur maxima decernunt insignia dignitatũ & maximam conferunt licẽtię potestatem. Faciũt.n.hoies magnarum ciuitatum aut magnarum regionum officia gubernantes: & in maximis populis gloriosę licentię tribuunt potestatem. Erunt etiam tales qui omnia quæ desiderant prospero consequantur euentu. Alia etiam ratione nobilitas in hoc loco prędicatur quom ad grãdia non nisi p paruã peruenitur: & gloriam pcedat humilitas: & qui obseruans nõ fuerit alijs recte non possit obseruanda mandare. Dicebat igitur idem Iulius in.4. Si in leone medium cœli fuerit inuentum vita eius vario labore ac varijs sudoribus fatigabit: & erit potẽtiori alicui honoris aut nutrimẽtoꝝ gratia subiugatꝰ & erit fortis: & cui pcessu ętatis plurimi blandientur: & qui plurim ex suis facultatibus ad alios transferat: erit in aliqua positꝰ potestate: augebit paterne sustantię facultatem. Vides quomodo ab imis ad summa pceditur? In.7.quoq; idem de potestate quæ tandem talibus confertur aiebbt. In tertia parte leonis quicunq; habuerit horoscopum erit rex duplex possidẽs regnum multas prouicias virtutis suę potestatibus associans. Et in.18.gradu ascendit iuxta quosdam clauis cellaria & subinferũt. Homo erit potestatẽ habens. iuxta persas in tertio leonis decano ascẽdit paruulus manu sinistra .i. ex corde Taurum .i. proteruientẽ submittiq; renittẽtẽ sensum mansuetę vaccę rationis assensu cõiungit. Et fabula declaratis inhęret.

Iouis & martis ifl.

Idem Leonis ifluxus.

Idem.

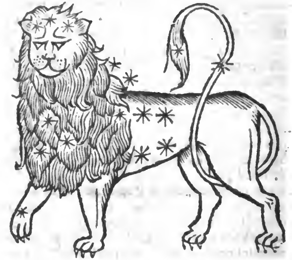
Aliquorũ placitum, Persæ.

Pręstans animal virtute leo
In sideribus claris vehitur:
Vt nobilitatis vult meritum:
Sic qui dederit cunctis ducibus
Cultum: Rutilat splendore poli.

¶ Tantum autem in doctore nostro Obseruantia viguit vt pręlatis obediens & infirma susceperit exercitia. Conuersio nãq; cuidam vt minus discreto (sicut rudes homines esse nouimꝰ) quom associatus itineris frequentatione lassaretur interrogatus cur illi fraterculo comes: & pedisequus foret. Obedientiæ (inquit) impulsu cuius tanta vis est vt deum humana indui carne coegerit.

Tho.obediẽs obseruantia.

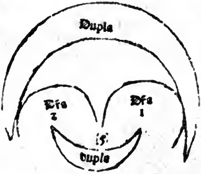
Leo.



¶De gratitudine per virginem. Ca.29.

ANnectiť iuſtitię ſcd͞m Tulliũ gr͞a ſiue gratitudo q̄
Tullius. .ſ. hõ bn̄factori ſuovices repẽdere debet:qa Tho.
Tho. S.ſcda ſcdæ.106.Oĩs inquit effectꝰ naturalr̄ ad ſuã
Dionyſiꝰ. cãm cõuertiť.vñ Diony.dicit.3.ca.de diuinis noĩ=
bus:qꝫ deus oĩa in ſe cõuertit tãq̄ oĩm cã. Semp.n.
oportet ꝙ effectus ordineť ad finẽ agẽtis. Manifeſtũ eſt aũt ꝙ
bn̄factor inq̄tũ hmõi eſt cã bn̄ficiati:& ideo naturalis ordo req
rit vt ille q ſuſcepit bn̄ficiũ p gr͞arũ recõpẽſationẽ conuertať ad
bn̄factorẽ ſcd͞m modũ vtriuſqꝫ. Et ſicut de pr͞e dictũ eſt ſupra:be
nefactori qdẽ inq̄tũ hmõi debeť honor & reuerẽtia:eo ꝙ habet
rõnẽ pricipij:ſed p accñs debeť ei ſubuẽtiovel ſuſtẽtatio ſi idige
Gratudo p virgnẽ at.virtꝰ ergo hec pvirginẽ mõſtrať quę q̄uis.16.ſtellis itegreť bi
nę tñ in pebibꝰ ad librę imaginis cõſtitutionẽ reqrunť(vt infra
Boetius. patebit)& iõ de.14.ſpeculatio fiat.2.Arithmetices Boetiꝰ decẽ
meditates ponẽs quartã dixit eẽ.3.5.q numeri.14.faciũt

¶Huius aũt (vt ipse ibi vo
luit) hęc ẽ dis positio vt quẽ
admodũ ẽ ma ximus ťminus
ad puissimũ sic est differen
tia minorum ad differẽtiam
maxiorũ. et 6 ad ternariũ du
plus ẽ. Diffe rentia vero .3.
et .5. q sũt mi nores termini
2. est: quę ad 1. q̃ differentia
5. et .6. maiorũ terminorũ
dupla sit in uenit. Et quid
nr̃o fauẽs p posito hic acci



pim⁹? Nota pri⁹ dictũ Th. loco p̃fato. recõpẽsatio grẽ respicit beneficiũ scd̃m volũtatẽ bñfaciẽtis in quo quidẽ hoc p̃cipue cõmẽdabile videt̃ q̧ gratis bñficiũ cõtulit ad qd̃ nõ tenebat̃: & ideo qui beneficiũ accepit ad hoc obligatur ex debito honestatis vt similiter aliquid gratis impẽdat: nõ aũt videt̃ aliqd gratis ipendere nisi excedat quãtitatẽ accepti bñficij: quia q̃diu recõpẽsat minus vel equale nõ videt̃ facere gratis set reddere qd̃ accepit. Et ideo grẽ recõpensatio semp tẽdit vt pro suo posse aliqd maius retribuat. hęc ille. Imaginato ergo q̧ primus terminus. s. senarius sit bñfactor. 5. bñficiũ. 3. aũt bñficiatus qd̃ dictũ est hinc sumet̃ apte. Et si eñ q ditior. 5. tribuat & q minus diues est eãdẽmet quãtitatẽ retribuat: dato q̧ equalis videat̃: tñ supat: quia quãto q diues est supat pauperẽ in potẽtia: tãto ip̃e paup dando eãdẽ grãm p distantiã suã a munere superat distãtiã ipsius potẽtis ab ip̃omet bñficio. Sic igit̃ gratitudo virtus est q̃ & si semp nõ possit reb⁹ tpalibus reddere bñficia saltẽ Senecã admonentem in. 6. de bñficijs itẽte venerat̃. Mlta sunt (inquit) p q̃ quicqd debem⁹ reddere & fęlicib⁹ possum⁹: fidele cõsiliũ: assidua cõuersatio: sermo cõis: & sine adulatiõe iucũdus. Et i scdo idẽ dixit. q̃ grate ad nos bñficia puenerint indicemus effusis affectibus qd̃ nõ ip̃o tñ: audiẽte: sed vbiq̧ testemur. Nec tam facilis sit aliqs ad ingratitudinẽ quom Tho. teste scda scdę. q. 108. semp peccatũ mortale vel veniale nosca̅t. Nolo aũt discutere hoc in loco de taliũ differẽtia quom locus iste nõ patiat̃. ip̃m doctorẽ videas qui terribilr & docte cõtra hoc vitiũ videbitur insonare. Monstrat

Maius d₃ retribue re grę re cõpẽsatio.

Gratitudo oibus possibilis.

Senecã.

Idem.

Tho.

et hoc stellarꝫ influxus i hac imagie positarꝫ. Nā stellarꝫ q̄ in eiꝰ vertice earūq̄ꝫ q̄ in eiꝰ oculo: necnō i eiꝰ alę meridianę extrēo figurant̄ opa a Mercurialibus effectibus nō remouent̄ & martis opibus (licet parū) assiīant̄. Alię quinqꝫ stellę lucidę q̄ in eiꝰ ala septētriōali: necnō quę i eiꝰ dorso phormant̄ ab opibꝰ: Mercurij nō discrepāt & (q̄uis modicū) Martis gerūt siītudinem. At opꝰ stellę q̄ dr̄ Azimech Alaazel a Veneris viribꝰ nō recedit & Mercurialibus aliquātisper assimilat̄. Mercurij aūt vires Marti permixtę (Pto. 3. Quadriptiti teste) facit natū q suos similes diligit et eos bene recipiet & suos iuuabit amicos. Et siīr Veneris & Mercurij mixtura (eodē testimonio) facit q̄ natus suos amabit amicos: & erit discretionis bonę. Et Hermes de stellis beibenijs ait q̄ iste erit dilecti eloquij & benefactor oim. Iulius quoqꝫ Fir. in. 2. dicebat. Mercurius & Venꝰ in. 2. ab horoscopo loco ptiliter cōstituti in diurua genitura faciēt amęnos & gratos in vita opibꝰ ac moribꝰ. Si vero matutini i hoc loco fuerint inuēti faciēt lętos & honestos gratieqꝫ splēdore fulgētes. Et in. 4. idē Qui in horoscopo virginē habuerit apud eū pura amicitię necessitudo pmanebit: & lętꝰ erit atqꝫ hūanus. Et si mediū cęli i virgine qs habuerit mlti p eum hahebūt vitę ac viuēdi subsidia: & cuicūqꝫ tale cōtulerit ipe ingratus semp existit. At si occasus in virgine fuerit alienis hoibus alimēta p̄stabit multos amicos suis alimētis aut suis p̄sidijs subleuabit & amici existūt frequēter ingrati: et circa vxorē blādis erit amicorū affectibꝰ obligatꝰ: sed & ipsa circa eum erit frequenter ingrata. hęc oia ille. Sed ad mirāda veniamꝰ q̄ tibi forsan vsqꝫ adhuc iaudita fuere. Albamasa. in. 6. i troductorij phormal̄r ista loq̄t. Orit̄ in prio eiꝰ. s. virgis decano, vt Persę Caldei & ęgyptij oimqꝫ duorꝫ Hermes & Ascalius a p̄meua ętate docēt puella cui psicū nomē Secdenidos de Darzama arabice inteptatū adrenedefa: & virgo munda: puella dico: virgo imaculata: corpe decora vultu venusta: habitu modesta: crine ꝓlixo: manu gemias aristas tenēs sup soliū auleatū residens puerū nutriēs: ac iure pascēs: in loco cui nomē hebręa: puerorū dico a quibusdā natiōibus noiatū iesum significātibꝰ eiza: quē nos gręcę xp̄m dicimꝰ: Nō est mutatū verbū de Albumasari textu. Hic ergo habemꝰ & ex his qbus nūc demōstrabimꝰ saluatorē nr̄m virgine ista notari: gratitudis & isignia (Quom nemo ip

Mercurij et matis influxus.
Ptolo.
Veneris & mercurij influx.
Hermes.
Iulius fir.
Idem.
Nota quid mirādum.
Albuma.
Persæ.
Caldei.
Aegyptij
Hermes.
Ascalius

so gratior sit)q vt seruitio nro & pussimo ad qd etiã tenemur vi
ces reddat tã immẽsa nobis & tpalia i dies bñficia & futura tan
dẽ dõat pmia. Orit ergo hęcvirgo i esũ pascẽs. Proteru⁹ accedat
appella Iude⁹ q virginẽ matrẽ renuit quom tantis errorib⁹ tot
ante scta detẽti pẽtiles ista puiderit. Et si dicas non dicũt ipam
virginẽ pueri illi⁹ matrẽ:sed tñ iure ipm pascẽtẽ:& erubesce qa
q iure pascit nõ nisi mater est. Btã ergo virgo maria demõstra=
ta est cũ filio i hoc signo ascẽdẽs qa(vt ego teneo)quom xps na=
tus est horoscopus i virgie fuit. Ratio aũt mea nõ mediocris in Horosco. christi.
de accipit ꝙ quom oẽs iuxta noctis mediũ ipm natũ dicãt iuxta
illud. Dũ mediũ silẽtiũ &c. si solẽ in capricorno tũc tpis existẽtẽ
iuxta imũ cęli ponas in virgiue horoscopus adaptabit. Hoc pa=
tet illis q astrolabio cardines ordiare cõsueuerũt. Et ꝙ tũc ascẽ
deret virgo mouet & influxus qdã q in scda virgis pte si horos=
p⁹ ibi fuerit iuenit:& ita i.5.&.6. Nã Iul.in.7. ait ꝙ tales q hoc Iulies.
sortiti fuerint erũt speciosi:sacerdotes:pphete:aurus pices: ma
gna nobilitate pspicui:religiosi:potẽtes: habẽtes maxima di=
uinitatis insignia. Hęc aũt xpo q scdm corp⁹ (vt theologi volũt)
a stellis optime dispositus fuit put datã est homini loqui de his
mius habẽte uõ meli⁹ cõuenire posset. Est.n.ipe speciosus phor
ma prę filijs hoim. Et scdm ordinẽ Melschisedech sacerdotes:
deus & homo. Moueor ab alijs q in.29.gradu virginis apparet
(inquiũt)Ros siue pluuia cadẽs sup gramia & subscribũt. Homo Alioꝝ opi.
religiosus erit. Iuxta nãq psal. Descẽdit sicut pluuia in velus & Dauidus.
sicut stillicidia stillantia super terrã. Nec te remordeat priorum
ab isto graduũ distãtia quom in diuisibili domus prima cõsistẽs
per talẽ distãtiã nõ variet ab influxu. Et forte Vergilianũ illud Vergi.
in bucolicis. Iam redit & virgo redeũt saturnia regna. Licet de
iustitia q tpe saturni aureo virgo ista dicta est(vt inferius pate=
bit)exponat:ad litterã de xpo scdm ꝙ isti ethnici fecerũt accipi
põt vt p hoc nõ xpianũ(cõtra Hiero. auctoritatem)sed xpi nun= Hiero.
ciũ(sicut sibyllã Cumeã ponit Aug.)Maronẽ fateamnr. Qd ve= Sibylla.
rum eẽ carmẽ aliud ibidẽ positũ arguit.s. Vltima cumei venit iã Augusti.
carminis ętas. Dauidus etiã virginẽ in ascendente christi fuisse Dauidus.
testatur dicẽs. Oriet in diebus eius iustitia.i.virgo quæ iustitia
(vt supradictũ est)appellata oriet i dieb⁹ xpi.i.i tpe quo nascet
Et abũdantia pacis:quia spicam quæ abundãtiã notet in manu

virgo hęc tenet gratitudinem ſpecialius monet q̄ plurimas re=tribuit q̄ accepit ſicut terra ex grano vno:ſpicæ multiplici a grana producit. Ad fabulę tp̄s ē venire cōfeſſum:quom ex his agnoueris me nullo mō in chriſti natiuitate errātibus aſtrologis & delyrentibns ſubſidium fulcimētūq; aliquod pręſtare.

Dum ſoles agerent beatiores
Aurea Saturno ſęcla regente leui:
Princeps virgo fuit ſeueriorem
Iuſtitiam ſeruans:nomen & inde tenens.
Quę quom cerneret omnibus tenaces
Eſſe animos & q̄ ſaxea corda forent:
Et quemq; officij benignioris
Ingrate oblitum:tranſuolat ad ſuperos.
Sic virtus fugiens ineptiores
Sidere felici tranſmeat ad rutilos.

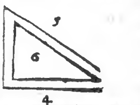
Tho. Et gratitudine fulſit Diuus Tho. vt pote q̄ collata ſibi a dn̄o tā excelſa beneficiorum munera manifeſtans vltra gratiarū actiones quas immenſas ſemper exhibuit:cūctorum etiam animos in ipſius opificis maximi laudes accenderit.

Virgo.



Devindidatione per libram. Caput.30.

Vindicatio iustitię fiīr ānexa ē vt voluit Tulli⁹ q a Do. Tullius.
S.scda scdę.q.108.ait:q sicut philosophus dixit i.2 Thomas.
ethi. aptitudo ad virtutē iest nobis a natura licet cō Arist.
plemētū virtutis sit p assuetudinē vł p aliq̄ aliā cām
vñ patet q virtutes pficiūt nos ad psequēdū debito mō inclina
tiōes naturales q̄ ptinēt ad ius naturale: & iō ad q̄libet iclina=
tionem naturalem determinatam ordinatur aliq̄ virt⁹ spālis.
Est aūt q̄dā spālis inclinatio naī ad remouēdū nocumētū:vñ &
aialib⁹ daī vis irascibilis sepati a vi cōcupiscibili. repellit autē
hō nocumēta p hoc q se defendit cōtra iniurias ne ei iferāī vel
illatas iam iniurias vlcisciī nō itētiōe nocēdi sed itētiōe remo= Tullius
uēdi nocumēta. Hoc aūt ptinet ad vindicationē. Dicit. n. Tullius Vindicatō
in retho. q vindicatio ē p quā vis āt iiuria & oino qcq̄d obscurū quid.
est.i.ignominiosum defēdēdo aut vlciscēdo ,ppulsaī. Vñ vīdica= Vindicatō
tio est spālis virt⁹ q̄ p librā notaī sex stellis insignem q̄ttuor ex per librā.
chelis Scorpij sūptis vñ & imago hęc Chelę dici solet: & duab⁹
q̄ in pedib⁹ virginis extāt ad ei⁹ integritatē veniētibus. Huius Ptoto.
aūt sup primū q̄driptiti Ptolo.auctor ē Hylaus Rodoani.p nūe Halius.
rū igiī senariū vidicatio mōstraī quom senarij pedis area ī Or
thogonio nō nisi embado siue Catheto.3. Basi.4.hypotemisa.5
cōsurgat Boe.2.Geometrię testāte. Hoc autē ideo vindicationi
fauet qnom in qua Boe.
trigoni est fundari
sensu irascibili scꝫ
eſſentis cōstat & 3
Tho. Virt⁹ aūt hæc
vbi supra inter cru
neq̄ꝫ media ē: & iō



ternario qui basis
debeat.i. i corpeo
qd̄ corp⁹ ex q̄ttuor
p₃ istd̄ p dc̄tā iā ex
ipsomet Tho. teste
delitatē remissio=
angul⁹ in hoc triā=
gulo rect⁹ iter duos a rectitudie: sicut illa extrema a virtute de
ficientes poniī: Cathet⁹ aūt ternario ,ptēdiī quom q vīdictā ex
exercet diuina fręt⁹ auctoritate q̄ in trinitate cōsistit id agere Deutero.
debeat quom ipse Deutero.2. Mihi vindictā & ego retribuam
cat.i.mea sp auctoritate vidicatio fiat vt expōit loco pfato. Th.
Habeī & in legib⁹ nō licere vindictā oibus. C. de iudę. lege nul Ius.
lus: licet aliqñ priuato vidictā lex pmittat vt habes. C. de epīs
& cle.l.rapt. &. C. de rap. virginū. l. vnica: sed tunc pęnam infe=

Vinditæ rēdo lege fulcit̄:& sic sp legū deiq̄ʒ auctoritate faciēda ē vidicta
modus Hypotemisa qnario cōsurgitvt inuat vidictā ñ malo aio:sed p̄
ut bonū vl'e vl' alicui⁹ ēt ptic'laris qd ab oib⁹,tū appetit̄ : exigit.
Natura.n.vniuersę mūdial' machię vidicta eo mō quo licita ē af
ficit̄:quom eē cōseruari affectēt cūcta & istoꝝ ipedimēta vidica
tione pellanť.Q d aūt p qnariū vniuersitas iportet testat̄ Mac.
sup somniū scipiōis ita dicēs. Illa vero qnario nūero ꝓprietas
Macrobi⁹ excepta potentię vltra terras eminētis euenit ꝙ solus oia q̄q̄ʒ
Q uinari⁹ sunt q̄q̄ʒ videnť eē cōplexus ē.Eē aūt dixim⁹intelligibilia:vide
Vniuersa ri eē corporalia oia seu diuinū corp⁹ hēant siue caducū. Hic er=
monstrat. go nūer⁹ sit̄ oia & supra & subiecta designat. Aut em de⁹ sumus
est:aut mēs ex eo nata in q̄ spēs reꝝ cōtinenť:aut mundi anima
quę aiarū oim fons ē:aut cęlestia sunt vsq̄ʒ ad nos:antterrena na
tura est:& sic qnari⁹ reꝝ oim nūer⁹ ipletur. hic ille. Sed obijciat
mihi aliq̄s hic oportune dissertata si senario vindictā oñstēderi
demōstrari. Notes igit̄ illd dctm̄ Iobi.5.in sex tribulationib⁹ li
Iobus. berabit & in septia nō tāget te malū.vindicat.n. dn̄s in hoc mū
do peccata hoiumvt in futuro saluetvt accipit̄ ex.23.q.5.ca. quod
Canon. ergo. Et Greg.hoc dictū Iobi exponēs more.6. idem monuit p
Greg. hęc verba signari. Ait.n. Sed qa dū trāsitorio labore atterit̄.s.
hō a ppetuo dolore liberat̄ apte subiūgit̄ in sex tribulationib⁹
Senarij si liberabit & in septima nō tāget te malū.Q uid.n.senario nūe=
gnificatio ro quē.7.sequit̄ nisi p̄ntis vitę opatio discursusq̄ʒ signat̄/Sexto
q̄ppe oia pficiens hoiem cōdidit & 7 die deus requeuit.q. s.se=
ptimus vespam nō babet qa subsequētē requiem nullus iā ter=
minus claudit. Perfectis ergo omnib⁹reqes sequit̄ qa post bōa
vitę p̄ntis opera retributio ęternę quietis inuenit̄. in sex itaq̄ʒ
tribulationibus nos dn̄s liberat ne nos in septia malū tāgat:qa
per paternę pietatis eruditionē p̄ntis vitę labore nos atterit:
sed in aduētu iudicij a verbere nos abscōdit:vt tāto nunc ad sa=
lutē certiores exibeat quāto nūc nos flagella duri⁹secāt. Ex his
Veritas in igit̄ verbis Greg.& his q̄ supra dixim⁹ per senarium vindica=
iudicijs. tionē cōgrue intelligi iudicato. Nec min⁹ fauet ex virgie & Scor
pionis Librę huius extructa cōpago. quom.s.iudex quiq̄ʒ vindi
cans ita gratitudinis memor esse debeat q̄ per virginem expo
sita est vt veritatis rectitudinē quę Scorpione monstratur non
amittat. Veritas.n.in iudicijs maxime est requirenda distin.28.

cap. quia sunt &.30.q.vltima.cap.iudicāte. Et.C.de tēp.ap.l.per hāc iudex iubet semper colere veritatem. Librę etiam nō in cō cinne ꝓprietas fauet: qui vindicans omnis qui recte iudicat in m anu staterā portat vt habet. 45. distinct.cap.Omnis qui. Et in specu.titu.de disputa. & allega. §.iiij.ver.Sicigit. Influxū iā cō templemur astrorum imaginisq; per commodum. Ptolo .ait in primo Quadri. Stellę quę sunt in capite pedum virginis in loco vnde faldę suę trahuntur habent vim sicut illā Mercurij & Mar tis in Libra. Ecce ꝙ Ptolomeus ponit partē virginis in Libra. Mercuri⁹ autem cū Marte particulariter cōstitut⁹ Iulio teste.2. in actibus publicis aut in administrationibus aut in occupatio nibus cōstituit & nūq̄ in ipsis actibus longa tēpoꝝ cōtinuatione pseuerabūt: &.n. impediti: aut accusati: amouebunt: & frequēter iudicijs applicabūt: & falsis interdū accusationib⁹ opprimunt: Hęc aūt his q recte vindicāt ab impijs irrogari cōspicim⁹. Ipsa etiā libra in occasu si fuerit inuēta vitam in domo regia essidua cōuersatione decernit aut in publicis actibus cōstituit. & in ho roscopo facit hominem quē assidue aduersarioꝝ turba pulsabit & de veris ac diffinitis rebus habebit contentiosa certamina: religiosus sane erit. & cultor deoꝝ: eritq; talis qui in omnibus rectum velit habere iudiciū diuinis & cęlestibus religionis ad herens. Hęc Iuli⁹ in.4. Quę tm̄ ꝓpositū fulcire vident q̄tum & ista quę in.7. ipsemet tradit iudiciorum memoratiōe referta cę terisq; q̄ vindicationem postulare dignoscimus. In tertia parte librę qcūq; horoscopū habuerit erunt sacerdotes: iusti: lōgeui. In quinta erunt diuites: copiosi & q semper in iudicijs versabū tur. & in.12. erūt tales qui in iudicijs cum omni notitia versabun tur. In.13. qui natus fuerit erit religiosus iustus: cui publica iudi cia credant & quē rex amico semper diligat affectu: sed hic pro uecta ętate sua moriet. In.29. quicunq; horoscopum habuerint erūt religiosi iusti: bñuoli: oī bōitate ornati. hic Iulius in ista p= te.f.29. horoscop⁹ extitit placētię vrbis vt reppi: in codicib⁹ an= tiqs. & iō placētini a placiditate moꝝ cōgrue dici pñt quom & i flux⁹ ipellat & effect⁹ oñdat tātā in animis eoꝝ benignitatē. Ta le ēt nomē a placētulo. structore sumpsisse credendū est: non ab eo ꝙ optimę ibi fiant placentę (licet verū sit) vt aliq ridēdi ma= gis q̄ rodendi insulsius astruxerunt. Nec in hoc meos meum

Canon. Ius.
Iudicans portat sta teram.
Canon. Ius.
Ptolo.
Iuli⁹ Mercurij & martis influ.
Idem.
Placenti= nę vrbis horoscop⁹

laudare vitupes quom cōiter ī pria mea id accidere soleat: Ex alijs aūt cāis īfluxibusq; cōtrarijs aliquoꝝ possint ifici pietatis īsignia de quoꝝ nūero possē ego forte cēseri:& sic de me quom vergat ī dubiū nec laudē hic sumis nec vitupiū. Sed qa de placē tina vrbe nr̄a obiter sermonē fecim⁹(si placet)aduerte q̄ dicam quom cogat Dulcis amor pr̄iȩ. Hȩc vrbs a Strabone cosmographo celeberrima dcā nom̄ a quodā placētulo troiano (vt iā diximus)q p ip̄am edificauit sibi vēdicat quā licet multis exagitatā casib⁹ ob aliquoꝝ ex illis quos iā dixim⁹ bōitatis exptes ciuiū suoꝝ pfidiā cōstet ex chronicis ibidē:tn̄ nūq̄ dn̄o an̄ alqooꝝ nobiliū tyrānidē paruisse repies. Propt̄ q̄ infortunia puerbiū illd̄ inoleuisse putam⁹. Placētine ouū pōdera & scrupulosius : id qm̄ tibi sūme op⁹ ē. Miꝝ ē.n.q; toties populata & aliqn̄ ad hoc vsq; deducta vt oibus destitueret̄ icolis in tāta adhuc reꝝ opulētia p seueret. In principio.n.pbabile est parcitate cōtētos &minima magnifecisse quo pristinū restituerent̄ in gradū: Iōq; ex tūc pu erbiū illud sumpsisse pricipiū. Sed ad altiora me trāsferā qb⁹ a doctis tm̄ deriuasse clarescat. Certū est p venerē(vt in fabulis hr̄) q̄ ex ouo genitā paridi spoponderat Helenā troiȩ discrimē flebile excidiūq; fuisse: Et sic placentinȩvrbi quom signator libra cū venere sit troianoq; a sanguine clarā duxerit originē vi dētes astroꝝ īfluxus idagātes ipsi⁹ crebrā depopulatiōnē moti sunt dicere. Placētinȩ ouū pōdera.i.librā venerēq; quom signū illud dom⁹ sua sit significatorē troiani incēdij principio qd̄ ouū extitit cōpara ne sitt tibi a venere q̄ signauit in te deuoluat̄ in interitus:vt p ouū destruxit mȩnia Troiȩ: Iccirco aūt monebat vt nō cogētib⁹ arbitriū volūtatis quoad possent sideribus obuiarēt. De reliqs aūt vrbis istius laudibus q̄ innumerȩ sunt reticebo ne nimiam prolixitate tediosus euadam. Illud solū quod vindicatiōis assētit officio notādū est a Iulio Mathefeos.3. posi tum:venerē.s.quom actus dederit homines facere q regib⁹ vel imperatoribus cōferant̄. Tūc aureas choronas: prȩtextas decernit:aureasq; palmatas consulariumvel pro consulariū:& quorū honoris isignia per totius orbis spacia prȩferantur:gratos: amabiles:venustos:iustos. Q̄d certe ciuitati huic accedisse cōparimus si primū q glosas legib⁹ apposuit mūdo donasse recolimus. Reuertamur vnde discessimus. In primo librȩ decano

Strabo.

Prouerbium.

Throiȩ excidiū p venerem.

Iulius: Veneris īfluxus.

vt psę ferunt otiī vir iracundus in cuius manu sinistra statera in dextra agnus cū quo libri inscripti. Hęc phorma vindicātē ostē dit & seueritatē & māsuetudinē & iustitiā cū scia debere cōple cti. Hoc firmat iuxta alios ascendens figura viri iracundi i cui⁹ manu fistula. Irascimini.n. & nolite peccare p̄cipiī vindicātib⁹: quod vtiq; fiet si suauitatis harmonia irę miscuerint amaritudi nē. Fabulosa eadē est & librę & scorpionis intentio cum ex scor pij magnitudine libra consurgat: & iō carmē fabulam non expo net: sed hac virtute insignes ad sidera tollet. Persæ Alioꝝ pla citum.

Qui graues mēdas scelerꝫ
Vindicat: mentes hominum
Purgat: & cęlo rutilis
Fulget alto sideribus:
Clara missis corporibus
Clauserit mens luce oculis
Dumq; corpus spiritibus
Sentit altis ingenuus
Moribus fulget nitidis

In p̄prij corpis vidictā: ita. T. excāduit vt illū castigās & i serui tutē redigēs quom alijs p̄dicauerit nequāq̄ reprobat⁹ emicuit. Thomas.

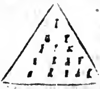
¶ De veritate per Scorpionem. Caput.31.

Veritas q̄ virtutis sortit isignia ex.2.&.3.ethi. inter iu stitię ptes a Tullio ponit. Diffinit aūt vera loquentem Aristo.j.magnoꝝ moraliū dicens. Verus est q neq; est fingens plura eis q̄ sunt neq; minora: sed existentia ipsi hęc di cet & esse & scire. Et scda scdę. q.109. Tho. veritas inqt virtus ē qua aliquis & vita & sermone talē se demōstrat q̄lis est & non alia q̄ circa ipm sunt nec maiora nec minora. Verūtn̄ qa mora lia inquantū sunt a nobis cognita circa nos sunt & ad nos perti nent scdm hoc veritas doctrinę pōt ad hāc virtutē ptinere & q cūq; alia veritas qua qs manifestat verbo vel facto qd cognoscit Arist. Tullius. Aristo. Veritas quid. Thomas. Tho.

Hāc itaq; virtutē p scorpionē mōstrari dicimus numero id asse uerāte stellaꝝ. decē & nouē nāq; & si sint oēs q̄ttuor tn̄ in librę (vt supra patuit) figurā venientibus qndeci de qbus disserendū est relinquunt. Nūer⁹ aūt iste eo veritatē mōstrat quo Pau. veri tatis doctor.15. dieb⁹ apud Petrū manēs. Dū se intellegit vtriu sq; testamēti (qd totū veritas est) p̄dicatorē institui ad hoc ipsum nūerū cōsecrauit. Hiero. nāq; attestāte ad paulinū hoc misterio ebdoadis & agdoadi futurus gētiū p̄dicator instruendus erat. Et licet tale sufficeret indiciū speculabimur & alia. Numerus hic trigonalis est & hexagonus: vt Boeti. primo arithmetices Veritas per scorpi onem. Paulus Petrus. Hierony.

Boe.

primo arithmetices placuit: vt p hoc innuař in ſũma prius trini=





tate verita tis excellē tiā repiri &
eādē ptici pando pſe ctos viros
(q ſenario notanř) or nari. Sena
enim ter= nariūdum bis recipit
ipſius na= turā nō in ſua puritat=
te partici= pat. exſpe ciebꝰ qdeꝫ
binis ťtia nō reſultat vt ſenariū nō ex vnitatibꝰ: ſed ex ťnarijs
binis vel binarijs tribꝰ cōtra Ariſt. diſciplinā cōponamꝰ. Aliud

Ariſto. hoc i nūero Cōſiderādū occurrit q.ſ. diminutꝰ eſt vt Boe. loco
Boe. preadducto baber: nā vnitate ťnario qnarioqꝫ ē metitꝰ nouē tm̄
nō qndeci faciētibꝰ. Et hoc monet veritatis qddā ſpāle ſecretū.
Ariſto. ethe. 4. docuit Ariſ. virtutē hāc i minꝰ deliare .i. extremi illiꝰ qđ
rōnē lꝫ deficiētis & diminuti ſi deducař i ptē: nō vitij ſed virtu=
Vrbāitas, quid. tis potiꝰ q̄ vrbanitas dř habitū ſortiri mō ppť fugiēdā tumidita
tē id agař. Ait. n. eronicos ſua ottenuātes vrbaniores eē cōſtat.
ñ. n. lucri cā faciūt: ſꝫ vt fugiāt tūiditatē. maxie vero hi gl'ioſa ne
Socrates vrbanus gāt vt Socra. faciebat: & iteꝝ. Qui modeſte eronia vtunř ac cir=
ca ea q̄ nō nimis añ oculos poſita ac appētia ſūt eronizāt vr ba=
ni vñr. bñ ergo virtꝰ q̄ extremo diminuto cōcordat p nūeꝝ itidē
Scorpiōis natura. diminutū deſignař. Scorpij nařa nō renuit oñdere veritatē: ſed
ſūmā icreatāqꝫ veritatē q̄ xp̄s ē dicēte ip̄o: ego ſū via veritas &
vita: ptedit. Hoc aūt ideo ē: qa ſcorpiꝰ hic ex ťra genitꝰ ē (vt ifra
Ariſtote. patebit) lꝫ poſſint ex. 5. de hiſto. aia Ariſ. gñare: & xp̄s ēt ſiue vi=
Chriſtus ē ſcorpio. rili ſemie ex ťra genitricis marię pductꝰ eſt. vñ in pſal. ad lřam
de ip̄o dř. Ego ſū vermis & nō hō. Et Et ppť illđ quoqꝫ: qa ſicut
Dauidus Terētius ſcorpij aculeo venenū naſciť ita vt Terē. auctor ē in ādria veritaſ
odiū parit. Influxꝰ ēt imagis huiꝰ & ſtellaꝝ id roborat. Habraha
Habrahamus. mus auenezreꝰ dixit. Qui natꝰ fuerit ſub pria facie ſcorpiōis pa
rū pulcher exiſtet: & hēbit ſignū in capite: & pectꝰ eiꝰ erit latū:
Scorpij influxus. et hēbit ſignū i pede ſiniſtro: vř i māu dexťa: eſtqꝫ hō caſtigatio
nis bōaqꝫ diſcretiōe plenꝰ: ac i loq̄ la feſtinꝰ. Natꝰ ſub ſcđa facie
caput eiꝰ erit magnū exiſtitqꝫ modicę pulchrę figurę & habebit
ſignu in genu & dorſo & erit hō diſciplię verba ſua multiplicās.
Ex his veridicus demřař quom linguā caſtigādo veritatē dicat
Ariſtote. et diſcretꝰ admodū ſit: in ſciētijs quoqꝫ veritatis verba mľtipliciꝫ
Iulꝰ etiā fir. in. 4. Si horoſ. in ſcorpione fuerit inuētꝰ & ip̄m Iup.

piter aliq̃ radiatiōe respexerit q nascenť erūt gl̃iosi & a dijs p̃ fidia spabūt semp: & sacroꝝ aut cęlestiū religionū sacra pcipiēt et in alio loco vť alia ciuitete suo studio trāsferenť. Erūt semper erecto spū subleuati: acuti: pferētes ornamēta sermon's: erūt ta les q̃bus semp veritas placeat ꝑpť amicos aut negotia aut picu la semp occurrūt. Ecce q̃ũo p hoc veritas apte claret moresq; ta les quos veridicis inesse pspicuū est. At q̃m veritas scd̃m S.T. sup Io. despectos facit claros & fortes ideo idē Iuľ. fir. ibidē aie bat. si i scorpiōe mediū cęli fuerit erit fortis sed dura vita & du ra cōuersatōe quassabiľ de loco ad locū trāsitū faciet & si fuerit ingenuus seruilia exeq̃tur officia: sed postea eū in oīb⁹ psper se queť euētus: Sed circa vxorē & filios inter initia miseris infor= tunijs laborabit & postea ei ex maioꝝ viroꝝ notitia fęlicitas cō fereť. hinc ēt cernito q̃ũo ex puis ad magna vt veritatis mos est eleuať nat⁹: in me itidē experior aliquātulū. Pleni⁹ in pcessu tē poris huiuscemodi cōspecturus quom mediū cęli scorpio i mea natiuitate possederit. Stellę etiā q̃ in gradu. 16. minuto. 20. scor= pionis ē septentrionalis exaltationis prime de natura Mar= & Iouis talis est influxus secundū Hermetem de stellis beibe= nijs vt qui eā in ascēdēte vel. 10. habuerit sit magister militum: dux militiæ: magnus in suis actibus. nominatus in longinquis terris: accipiens terras & ciuitates donec fuerint in sua pote= state: & ei obedierint: distribuens eas prout vult omnes obedi unt illi & faciet hoies lucrari: liberalis: laudatus ab omnibus fortis in regno: sapiēs in suis negotijs: amator hoium: cōfidit i oībus: nō diligit litigiosos: & succedit ei in oibus bene quę vo= let: sensatus: diues: multę pecunię: amat q̧ laudeť & q̧ bene lo= quať de eo. & morieť bona morte: & erit phamosus: & deus est sapiētior in illo. Hacten⁹ hermes. Quod veritati fauet quom ta les reddat gloriosos viros. Oriť in primo scorpij decano scd̃m leupoldum mulier bonę faciei & corporis quę veritatis innuit immēsum decorē. Secūdnm alios in secundo gradu ascendit vir sedens in elephantę & in. 20. vir sedens in camello & vtrobiq; subijciūt erit homo fortis. hos aūt (vt dixim⁹) facit veritas. At iuxta indos in. 2. decano puella exui vultu placido: nuda: sine veste: & pecunia: pede compede constricto: pelago fluctuās & tā q̃ littora captās. Et quid exp̃ssi⁹ veriusq; veritatē ōndit? Ipa est

Tho. Iulius.

De seipo.

Hermes.

Leupold⁹

Alioꝝ op.

Indi.

stis cõueniētiā habet cū scorpione terrestri: & iō falsitatē aliq̄ fluit quom deceptuosū aīal sit. sed qa ipsum gubernat tāq̄ excellētioris potētię: iō vidēdū ē q̄uo ex hoc scorpio cęlestis veritate dotaī. Ptolo. in cētiloqo vult⁹ (inqt) h⁹ sęculi subiecti sūt vultib⁹ cęlestib⁹: & iō sapiētes q imagies faciebāt: stellaꝝ itroitū in cęlestes vult⁹ ispiciebāt: & tūc opabanī qd debebāt. hoc exponēs Hali⁹ dixit. i hoc ca. vult pto. mlta imaginū secreta patefacer̄ & vult⁹ quos in hoc sęculo eē dixit sunt spēs aialiū & spēs plātarū et iō dicit ꝙ oib⁹ istis spēb⁹ dñanī sibi vult⁹ cōsiles in cęlo manētes. verbi gr̄a. Scorpio cęlestis terrenis scorpiōib⁹ dñaī & cęlestis serpēs terrenis serpentib⁹ & sapiētes imaginū ispiciebāt q̄uo planeta de sub radijs sol ęgrediebaī & igrediebaī hos vultus: Eūqꝫ i ascēdēte ponebāt & vultū quē intrabat cęlabāt. i. sculpebāt i lapide & miscebāt cū eo alia ad hęc necessaria faciebāt qꝫ cū eo exaptatiōe vel destructiōe qd volebāt & vis illa in lapide multis tpibus durabat. & ego vidi in tpib⁹ carmorchę regis christianoꝝ satellitē q ad nos ex romanis vēit & sapiēs dicebaī q fact⁹ est saracen⁹ in ęgypto diuti⁹ morās i geometria pitus q faciebat imagies q artificialiteꝛ mouebāī: lapidū quoqꝫ & herbaꝝ naturā cognoscebat. Quadā aūt die dū cū eo eēt armigeꝝ eius vociferātē audiuim⁹ quē scorpi⁹ pupugerat. Qui statim ex marsupio sigilla odorē incēsi hn̄tia extraxit eiqꝫ vnū porrexit & eū potare fecit statiqꝫ vt bibit armiger requeuit. Tūc ego aspexi illa sigilla & in vnoquoqꝫ vidi vultū scorpiōis impressum iterro gauiqꝫ eū q̄ hora lapidē illū sculpat. Dixit mihi. luna existēte in scorpione sculpsi eratqꝫ scorpi⁹ vn⁹ ex quattuor āgulis & sigilla ui cū eo icēsum masticatū in eadē hora: alia etiā q̄dā cū sigillo sigillaui: quia putaui ꝙ vis eēt in incēso: sed in alijs rebus tn̄dē valebat. Hacten⁹ halyus. Ex quib⁹ dictis illd extrahas scorpionibus terrę cęlestē dñari ac p hoc: qa p illos terrestres falsitas notaī & a cęlestis virtute illoꝝ venena curanī per ipm veritatis gloriā designari. Quod affirmās fabella subseqtur.

Ptolo.

Halius.

Imagines q̄uo fiunt.

Exemplū

Salsus orion dum sternit humi
Lustra ferrarū intrans: omne genus
Quadrupedum: latonam alloquitur.
Germinet optatum sęminibus
Terra potens pcussum iaculo

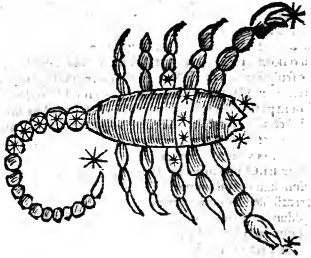
Occidet hoc forti quicquid erit
Talia vix fatus: cum ira soli
Protulit ignitum scorpium habens
Et modo tantas vires rapitur
Morsibus: z vili morte cadit
Transtulit hunc celo cunctipotens
Mens hominum fid atne nimium
Sic necat errantum falsa virum
Verum animos ornatos habitans
Prouehit z tandem ad celsa poli

Tho. ¶ Thomas est diuus itm extitit veritatis admirabili fulgore cō spicuus vt ab ipo nec minim⁹ error aut falsitas vel i sciētijs vel alr emanarit. Q d esse verū magis acmagis in dies hemulis et

Veritas tē poris filia ipsis liquet ob idq; pulchre dictū est veritatē tpis filiam Exem plū ponā quo tibi in vrbanitatem declinasse demonstrem A sū

Tho. vrba nitas. mo pōtifice vna dierū qs duorū suiipsi⁹. s. & magni. Alberti do ctior foret interrogat⁹ dr rndisse Albert⁹ plura vidit ego vtilio ra q̄ilui Rnsum pfecto eo laudabili⁹ quo verū ptulit humilius.

SCORPIVS



¶ De amicitia per sagittarium. Caput.32.

Equit amicitia iustitię (vt Macro. placuit) annexa q̃ vt excipit a dñis legistis.ff.d leg.iij. Pāphi.alteri⁹ est ad alterū cum charitate cōiunctio voluntatūq; obsequens vnio. Tul.ēt in li.d amicitia diffinit dicēs. Est autē amicitia nihil aliud nisi omnium diuinarū hūanarūq; rez cū beneuolentia & charitate sūma cōsensio. Et Retho. Aris. Amic⁹ ē q amat & redamat.&.8. ethi amicitia.est beniuolentia in repēdētibus nō latēs. hui⁹ igit virtutis tāta ē excellentia vt pene oēs alias supare visum fuerit antiqs: & iō iter iusticię ptes merito recēset. Aristo.nāq; ethi.8. Ciuitatem inquit amicitia contineri & legūlatores magis circa illam q̃ circa iustitiā intendere: quia amici si sint nihil opus ē iustitia & si sint iusti nihilomin⁹ op⁹ est eis amicitia. & Tullius de amicitia. Solē e mūdo tollere vñr qui amicitiā e vita tollūt: q̃ a diis immortalibus nihil meli⁹ hēmus: nihil iucūdi⁹. Epicur⁹ ēt vt Cicero de finibus bonoz & malorū recitat voluit oim rez quas ad btē viuēdū sapia cōparauit nihil eē maius amicitia: nihil vberius: nihil iucundi⁹. Hęc itaq; p sagittariū figurat q cū chorona quam ad pedes habet viginti & duabus stellis irradiatur. Hic enim numerus ex duobus. vndenariis compositus vltra charitatem q̃ decalogo mādatur specialem fouere flammam amicorum corda cōmonuit. Et bene in in duobus tm̄ vndenariis id actum est. quom ad plures perfecta nequeat amicitia reperiri. 8. ethicoz. Aristo.

¶ Ibi supra videbis figuram.

Macrobi⁹ Ius. Amicitia quid. Tullius. Aristo. Aristo. Idem. Tullius Laus amicitię. Epicurus Amicitia p sagitta. Aristo.

¶ Pluribus eē amicū scd̄ n pfecti amicitiam non datur. & non Videtur fieri nō posse vt multis vehemēter qs sit amic⁹. Nō.n. fiunt amici plēs secūdū sodalitiā amicitiā:& q̄ phamosę sunt in duobus dñr. Est ēt vt Boeti⁹.2.arithmetices voluit numer⁹ iste dispomibilis in discōtinuā medietatē arithmeticam hoc pacto. huius autem medietatis differētię ęquales sunt vt innuat equales circa amorē amicos eē debere:vltimi sane termini .4.&.7. amici sint ambo:medij aūt.5.&.6. amores in geminis bini. tm̄ igit̄ distat.7.a.6.q̄tū.5.a.4.sicut amor vni⁹ita cordi hęret ꝑpinque sicuti & alterius. Aliud monet hęc medietas q̄ si extremos terminos.4.&.7.copulet equalē ꝑducet summā illi quæ ex medijs.6.&.5.resultat:vndenari⁹.n.vtrobiq꜄ colligit̄. Illud est amicos si ad aliquid agendū simul iūgas tm̄ efficere quantum vtriusq꜄ amor intendit. Et quia imago hęc sagittam iacientis ē amicitiam tā apte ōndit q̄ tali vulnere causat. In hoc antiquorum fictio cupidinis extat q̄ licet impuris aptetur amoribus honestis tamen utrīq꜄ cōuenit inquantū & illis corda patiunt̄. Iulius fir. 4.matheseos dixit ꝙ qui in medio coelo Sagittarium habuerit erit amicus fidam amicitię necessitudinē exhibens semp. Stellę etiam in loco sagittę iouis & mercurij viribus coequātur. Quę si in horoscopo vel decima hmōi stellę radiauerit(teste hermete in lib. de stellis beibenijs)natus erit amator hominum sui regni:amator sciētię & verboꝝ:liberalis:sapiēs in verssb⁹:& phamosus in suo seruitio:physic⁹:& rethoricus:amator dei:& gratiaꝝ susceptaꝝ retributor fortunat⁹ in auro & argēto & similibus:& erit liberalis in oībus suis actibus & suis negotijs siue recipiat siue det:& maxime cū sapientib⁹ & phormosis & deus est sapientior in eo. Ptolomeus etiam in tertio quadri. dixit. Si Mercurio Iuppiter assimilet̄ & fuerit qualitatis idoneę erit natus in libroꝝ lectionibus assiduus amabit syllogismos & erit geometra perit⁹ in quadriuio:versificator ac sermocinator:acuti igenij:humilis:boni consilij: bonę qualitatis animę: dapsilis congregationis:bonę opinionis amator:bene & subito incępta perficiet:erit homo regiminis:bonę credulitatis: medicus regis:deum diliget:bonę animæ:amabilis :consanguineos amabit:indolis erit bonę:amator sciētię:homo diuitiaꝝ. Hęc omnia vel amicitiā:vel ad illam prouocantia monstrant. Et vtinam

Iulius fir. Sagittarij influ.

Hermes. Iouis & mercurij influx.

Ptolo.

vtinã in me deus pficiat q̃ sidera spondent. in domo siqdẽ amicorum partẽ fortunę in Sagittario habui Iou e mercurioq; eidẽ dominãte. In scda etiã domo Iouẽ Mercurio iũctũ habui dispõnis aiæ dñm qui pisciũ domũ ꝓpriã possidebat. Quę aũt & qualia vltra pdicta p hos mihi doneẽ influxus q norũt iudicent: hoc vnũ habe ꝙ amicitijs multũ foueor & enutrior. Illud bethemi in cẽtiloqo attẽdas ꝙ Iuppiter iũct⁹ mercurio significat sup pfectionẽ qõnum & determinationẽ negociorũ: & pfectionẽ suã: & additionẽ fortunæ: & res bonas: inter amicos aũt hęc oia versari debẽt & reb⁹ optimis delectatos de mutua ꝓsperitate lętari In scdo de sagittarij decano iuxta indos ascẽdit mulier camelũ sedẽs pilosa: pãnis induta: cum carcã. i. veste pilea: inter manus eius cistella redimicula cõtinẽs. Sic amicitia virtus est q dũmõ in camelo. i. virtutis robore fundeẽ de pilositate. i. corporea pulchritudine curare nõ dẽt: sed in oi tpe siue quo pãnis induimur siue vilib⁹. i. quo ꝓspamus vł affligimur ad aios ornãdos redimicla seruet Dicit ãt ab astrologis domũ fore Iouis sagitariũ qa. s. Iouis & Veneris filia fuit amicitia & a pricipaliori pře. s. dignũ sit annotari. Dixit eñ Io. Bocca. Amorẽ Iouis & Veneris filiũ fuisse o̅ẽs volũt. Q̃ d nõ hoim credã sed planetaꝝ: sunt eñ ambo cõplex[illegible]ales calidi & humidi. Sũt p̄terea bñuoli ambo & equa luce splendidi. Et iõ ex his amorẽ gigni & eũ potissime quo cõuiuim⁹ quo amicitias iũgim⁹ fictũ est: vt intelligam⁹ qm̃ ex cõueniẽtia cõplexionũ & morũ inter mortales amor & amicitia genereẽ. Quę qdẽ vera p̄ter int virtuosos eẽ nõ põt: vt clare demõstrat Tulli⁹ vbi de amicitia. Et hic arbitror ꝙ poti⁹ ex his qa bñuoli sunt natus dicit. eo ꝙ beneuolus esse non possit quis nisi sit virtuosus. De amicitia multa subtexerẽ nisi elegiã cõsueto ordini annectẽrẽ: q̃ & influx⁹ amicitiã cãntes pateãt & qd amicitia postulet inotescat. Nũc solitũ fabulę intuitum accipito.

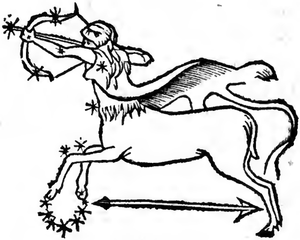
Amicitijs foueor.
Bethem⁹
In di.
Sagittarius dom⁹ Iouis.
Amicitia filia iouis & veneris
Io. bocca.
Tullius.

Crotus erat musis Carissimus elegantiori
Ingenio: atq; sequens animalia feruido labore
Puluerulentus equi: qnæ fortibus obruens sagittis:
Castalidum crescens in amore: placebat ampliori
Virtutum cumulo: non carminis & politiore
Descripti rithmo vsus defuit: & lyram sopitis
Corporib⁹ placidę requiei causa per alta montis ibat
Sideralis abyssus.

Parnasi tundens digitis: caua saxa replicabant.
Dulcisonas voces, quid talia virgines docebant
Hæ tandē orassent quum numina Iuppitris nitenti
Sidere vestiret crotum: faciam inquit & beatus
Hospitium semper dicet: & altior tonantis
Aula: polo his dictis hunc transtulit: vtq; nota cunctis
Redderet arma qbus valuit: dedit arcū: equina membra
Ingeniiq; aciem referentia robora in sagittis:
Et caudam satyri: quo gaudia non minora musis
Innuat ex croto causarier arcades solebant
Q̄z quę capripedes dare saltibus ebriis lyeo
Sic si quis fuerit virtutis amore consonantis
Ad sociorum excercitia omnia sidere ardet aureo

Tho. amicitia

¶ Doctor autem eximius amicitię celebrauit officia quom socium suū Reginaldū amicum vnicū intantū veri amoris vinculo sibi astrinxisset vt e celis reuelata misteria (quoad tamē viueret nō dicito) sępissime panderet. hoc aūt pfectissimū amicitię iudiciū est conuictusq; quo itidem famliariter vsus est. Iam elegię promissum munus accedat



Muta chelis quondam nunc blandis garrula flãmis
Beller ophonteos excitat ad numeros.
Inspirate animis tu Iuppiter & venus vna
Cęteraq; in toto sidera fixa polo.
Quę nostis melius tantos constringere nexus:
Et petitis verę foedus amicitię
Incipiam aspectus hęc quos causare chorna
Astrologum multis cõprobat indicijs:
Et sequar argutam effigiẽ depingere amoris
Antiqua vt docuit docta notare manus.
Quom loca mutarit cęli duo lumia in ortu
Amboq;:ducent miro in amore moras. Almãsor.
Sexta interiaceat si nõ iungunt in vnum:
Aut melior cicli tertia signiferi.
Nã tñ accẽdẽt q nõ feruentior ignis Ptolome⁹
Si valeant vno iungier hospitio
Hec ẽt exoptant horoscopus atq; sororis
Phębi:quę cũctis pars viget auspicijs. Almãsor & Leupoldus Ptolome⁹ & Hermes.
Errantes demum stellę si consona dictis
Accipiãt:sancta viuere pace iubent
Si maie genito radios immisceat aureos
Iuppiter:aut paphię :sors inimica phugit
Vndene dñs si sit fortuna:receptum
Ascẽdentis hñs:sors inimica phugit.
Ipsius ad signum triplex si primus & alter
Sit felix dñs sors inimica phugit
Si caper: aut sũmo ganymedes pocula ponẽs
Ortum possideat:sors inimica phugit
Si pisces gemini & frẽs cum castore pollux
In vita radient:sors inimica phugit
Si mediũ crotus celum insigniuerit arcu
Gaudia pieridum:sors inimica phugit
Sors inimica phugit per quę nũc multe silemus.
Dum format amor sors inimica phugit
Pingebant iuuenis cõpactum corpus ad vnguem
Oraq; plus niuibus candida scythonijs.
Flaua exornabat phormosi circulus auri

Tempora:hiems ęstas nomina sculpta tenens.
Nō porphiriaco vestis miranda colore
Induit:at quam det vltima pauperies.
Hec discissa latus lacerum & p̄cordia pandit
Qua:longe atq̧ prope:cōspicienda manent.
Dextera cor monstrat:totū tenet altera mundū
Qui cadit & nūquam ꝓphugit e manibus.
Infima vestis habet & mors & vita:iungātq̧
Ima cito tarde dissita verba pedū
Canities vinclo ꝙ nō sit idonea amoris
Innuit hęc ętas & iuuenile decus.
Nā turpes:queruliq̧ senes:nimiūq̧ tenaces
Cōcordare aios suspitione vetant.
Aetas iuuenilis. Suspitiōe carens.larg⁹ gaudēsq̧:decorus
Sit iuuenis:nec erit alter amabilior
Virtuti prima est sedes sed phorma iuuabit
Dignaq̧ apelleis cesaries tabulis.
Algeat ęgloceros cōburat ꝓcyon agros
Sint media aut letis tēpora vergilijs
Hiems Fędus erit firmū:vel si fortuna fauebit
Aestas. Vel si ex aduersis ꝓiciare rotis.
Nō vestes gestare rudes:nō frangere mentē
Vestis rudis: Ex multis dubitat sollicitudinib⁹
Tristia sint cordi:sint dulcia cūcta patescūt
Et minimū quicquā subticuisse pudet.
Cor apertum. Queq̧ petēda volūt pariter:q̄cunq̧ cauēda
Seq̧ docēt sano viuere consilio.
Sint simul & cernes studiorū ꝙ genus omne
Prope. Donabit mixtę munera lętitię.
Sint procul hesperij quantū remouentur ab indis
Nec valeant gratū sumere colloquiū
Credis abibit amor?nō.cur?quia corda ligauit
Verus amor:sancte flāma pudicitię.
Longe. O quoties noctis dū lumina clauserit vmbra:
Sumnus in optatis ludet imaginibus.
O quoties chari succurret nomen amātis
Errabitq̧ loquēs:gratus & error erit

Munera longinquis mittentur ptibus vt sint
  Męstitię absceutum dulce refrigerium. — Longe
Sępius & plectro numeri promētur eburno
  Et iunctos blando mittet epistolio.
Omnia quę loquitur: meditatur: cura sodalis
  Afficit: atq3 vnā quęrit habere domum.
Officia hęc nunq̄ cessant & si ruat orbis:
  Nam graue sponte mori vi tollerabilius. — Mundus cadens
Ambobus quę si contingat mors tamen vna
  Luce magis clara est Cui caput in tenebris.
Scilicet vt meliora animis donētur amicis
  Gaudia: sunt cunctis maxima cęlitibus.
At si nō eadem mors fęlix auferat ambos:
  Qui moritur: viui viuit amantis ope. — Mors
Laudibus & sculptis hominū volitare per ora
  Et facit ex multis viuere carminibus.
Nec mirum his dulce est omnes seruire per annos — Vita
  Det mala parca breues det bona nestoreos — Cito
Lentus eat properet referens quod sępe petitum: — Tarde
  Nō aderunt męstę murmura seuitię:
Vna fides demon est: vnum cor: spiritus vnus
  Vnaq3 in ambobus omnia sunt socijs:
Charior o mihi nō pactoli fluxus et omnis
  Chrisolithus talem si vnicum amicum habeam.
Si vnicum amicum habeam: quom multi nec duo possint
Iungi vero vni iure sodalicij:



Tarde Cito

De liberalitate per Capricornum. Cap. 33.

Macrobi⁹ Andrõic⁹ ambrosi⁹ Aristote. Augusti. Liberalitas capricorno cõparatur.

Liberalitas etiam iustitiæ annectit vt Macrobi. Andronicusq; peripateticus necnõ beat⁹ Ambrosius voluere hanc Arist. 4. ethico. Inter auaritiam & prodigalitatẽ posuit: & Augustinus diffinit dicẽs. Liberalitas est motus animi faciens & approbans largitiones largas sine spe retributionis: virtus igit hæc p Capricornum ostẽditur qui viginti duobus sideribus integratur. Cuius numeri ratio speculata liberalitatẽ offert. Dispõnat. n. continua medietas harmonica per hos numeros, 4. 6. 12. qui iuncti. 22. generant.



Ex hac habet liberalitas quæ int̄ auaritiā ponit̄ & liberalitatē per.6.qa vt sępius diximus senarius neq₃ superflu⁹ est neq₃ diminutus:sicut liberalis nec minus q̄ decet nec magis q̄ oportet elargit̄. Auaritia q̄ minus exponit̄ q̄ ratio velit per.4.notatur qui quum vnitate binarioq₃ ad summā quaternarij non attingētibus mensuratus diminutus est. Prodigalitas vero per.12. qui .1.2.4.senarioq₃ ipsum excedentibus integrat̄ aliquoties sumptis:eo videl₃ quia & ipsa limites in dando excedit. At qm̄ scdo Arithmetices Boetius dualitatē alteritatis diuisionisq₃ principium posuit:mirandum est in hac medietate disposita qualiter 6.qui liberalitatem monet ipsum.4.auaritiæ dualitatis differētia superet:ac si patenter ostenderet liberalitatem in hoc auaritiam superare q₂ ipsa auaritia in se non admittat alteritatē diuisionemq₃ substantiæ a se in ꝓximos: sed ipsi solum impartiri contenta sit:qd bene.4.qui dualitate bina consurgit notat quasi innueret:auarum corporis & aię suæ si aliqualiter vt satisfiat pecunias a se seiunxerit de tertia qua.s.proximo subuenitur nō curare. Econtra liberalis & corporis & animę proximiq₃ cōmodis erogans trina dualitate completur. Aduerte aūt non nisi diuino munere Cogitatū prodigalitatē.12.liberalitatē.6. ipsomet senario excedentem:vt sic dum duobus senarijs constituit̄ quatta dualitas in prodigo reperiat̄ qua alter fiat & diuidat̄ a liberali per hoc quod vltra corporis animę proximiq₃ vtilitatē incōsiderata substantiæ effusione superfluit. Bene etiā p hirci natuam hoc docemur quum solius animalis huius sanguine efferaduríties adamātis molliatur:sicut auara tenacium hoīm corda pietatis absentia adamantinā sortita duritiē sola liberalitate sanant̄. Prodigalitas.n.non emollit:sed a vitio in vitiū deducens destruit. liberalitas etiā hirco ea de causa cōuenit q₂ Danieli per hoc animal magnus Alexander ostenditur dū Danielo hircus quē viderat non intelligenti Gabrielus exposuerit dicens. Porro hircus caprarum rex græcorū est. Licet.n. archangelus p hircum Alexandrū intelligi docuerit qua tñ ratione vt̄ similitudine subticuit:Et ideo Nicola⁹ de lyra in historijs nō adamussim vigilās conniuet q ꝓpter luxuriā & fętorē exēplo quodā qđ etsi verū det̄ nō cōuincit id asserit cōtigisse. Puellā inqt veneno educatā Alexādro oblatā vt.s.eam rex cognoscēs interiret Ari

Boetius

Hirci nā.

Daniel⁹. Alex. magnus. Hircus

Nicolaus de lyra non adamussim

ſtotilemq́ ex geſtib⁹ id intelligẽs negociū impediſſe. Hoc exẽplū licet ex ſecreti ſecretoꝝ q̄ nō certo ariſtoteli ſūt aſcribẽda ſumptū ſit nihilomin⁹ admiſſum et tātā in Alexādro luxuriā nō arguit vt a luxuriȩ intẽperantia hircus dici meruerit. Q d & falſum fortaſſis dicet qui Plutarchū in Alexādri vita ita attenderit eloquentẽ. Quod vero pulcherrimū & gratia regali digniſſimum extitit mulieres ingenuas modeſtiſſimaſq́ & captiuas q dem nullū ex eo(.ſ. Alexādro turpe vel audiſſe vel intellexiſſe vel expectaſſe cōtigit: nec eas pin de ac intra hoſtiū caſtra verū etiā in ſacris ædibus caſtiſq́ virginum cubilibus conſeruatas & nullius proſpectas oculis vixiſte. Et profecto Darij coniugẽ vniuerſas decore ac forma. Reginas anteiſſe queādmodum & darium cunctos ſpecie & proceritate viros ſuperaſſe memoriȩ traditum eſt ſimilimaſq́ parentibus fuiſſe pnellas. Alexander ſeipſum magis q̄ hoſtes domare regium opus exiſtimans non has aut quampiam ante ſuam coniugem præter barſenem attigit. Hæc poſt Memnonis obitum vidua damaſci capta eſt mulier grȩcis erudita literis: ſuauiſſimis erat moribus pater Artabaſſus regia ſtirpe editus, hanc Alexauder incitante Parmeno ne genere quipoe & pulchritudine egregiam compreſſit: ſicut tradit Ariſtobolus. Cȩteras quum Alexander captiuas aſpiceret dicere per iocum ſolebat; dolores oculorū perſicæ ſunt puellæ. Contra dum earū phormis ſuæ cōtinentiȩ ac modeſtiæ ſpecimen oſtẽdebat ipſas velut exanimes ſtatuas prȩtermittebat: hȩc & alia multa Caſtimoniȩ Alexandri exempla Plutarch⁹ ponit q̄ ſi quis attenderit(etiā ſi barſenā violaſſe dicat) Tanti regis non poterit non admirari caſtitatem: iunenem etenim fortiſſimū potentiſſimūq́ cui cuncta parebāt tantū abſtinuiſſe miraculo ꝓpe eſt. Dicendū igiť eſt Alexandrum comparatū hirco eximiam ob liberalitatem quam per hoc animal ſignificari deus ipſe optime nouit: & qui tales ordinauit influxus & imagines vt virtutum per huiuſmodi mōſtrarētur effectus. Eodem nanq́ Plutarcho teſte didicimus Alexandrū quum natura muneficentiſſimus eſſet Eo magis liberalitatem quo & latius ipſum imperium propagaſſe. Aderat quædam in dandis alacritas qua ſola gratificari beneficus poteſt. Quantas autem familiaribus & his quos ſui corporis præſidio habebat ampliſſi

Plutarch⁹

Alexādri caſtitas.

Eiuſdẽ liberalitas

mas facultates impartierit Olympiadis ad eum declarat epl'a. Alioquin in amicos beneficia confer & cum gloriæ splẽdore cõfice. At in presentia vniuersos tibi pares reges efficis quibus quom multas amicitias compares teipsum destitutum reddis. talia quom pſepæ scriberet Olympias is occultas seruabat literas semel dũtaxat excepto: quom Ephestion solutã de more lectitaret epistolam haud palã inhibuit: verũ dempto sibi annulo illius ori gẽmã aposuit. Quid de amicis dicim⁹ quom & miseris etiã liberalitatis magnificentiam exhibuerit: Et vt illud notum de vrbe quam pauperi nummum petenti dedit omittã: illud ponam ꝙ dũ quidã ex macedonib⁹ Mulum regium ferẽtem aurum ageret defatigatũqꝫ iumẽtũ esset is sublatum onus ferre cepit. Quem sub pondere pſſum conspicatus Alexãder vbi re cognita depositurum vidit hominem ne reliquo defatigeris onere dixit hoc ad tuũ deferes tabernaculũ. Erga deos etiã q̃ munificus fuerit patet quom namqꝫ cuidã Leonide qngẽta turris et cẽtena myrrhæ talẽta trãsmisisset alioqꝫ tempore inter sacrificandum vtraqꝫ manu tura vaporãdis dijs excipet leonides ait Alexander quom ferẽtibus aromata terris imperitabis hoc pacto copiose adeo vaporabis: at in pñtia reb⁹ vtere parci⁹. Tum igitur Alexander ad eum ita scribit. Ad te tus myrrhãqꝫ abunde transmissimus vt cum dijs parcus esse desinas: sed iam ꝓposito (vt arbitror) & diffusius probato ad solitam imaginis veniamus indaginem. Iulius fir. matheseos. 4. ait Si quis medium cęlum in capricorno habuerit erit multis quottidianę vitę alimẽta suppeditans. Et si in horoscopo: quibus vitæ alimenta prestiterit ipsi ei existunt semper ingrati. Quod mihi sæpius accidisse cognoui qui in horoscopo capricornum habui qui me ita subfusculum fecit & hirsutulum licet alijs influxib⁹ ad albedinem inclinarer. Multum enim potest ascendente imaginum (de quibus sępe mentionem facimus) apparitio indis vel persis excogitata: vt Ptolome⁹ centiloqui verbo. 65. ait. Phormę semper accidunt vt id quod ascendit ex gradu simile sit ei quod appetet natus: & similiter id quod ascendit in omni facie harum figurarum vel phormarum simile est operi eius in alio. Quod halyus exposuit dicens figurę vel phormæ quæ ascendunt cum facieb⁹ scriptę sunt in libro Dargenes: Et indi cõmendant eas & alijs

Olympias

Ephestiõ

Leonidas

Tulius. Capricorni iſluxus.

De seipso

Ptolo.

Halius. Dargenes

tas Martis cum veneris munificentia Saturni moderantur auaritiam & sic habitus medię virtutis exurgit. Et in pede & vētre quę ponuntur Martem Mercuriūq; in operibus imitantur: vnde Martis etiam effusa largitas ex Mercurij negotiationis auiditate temperatur. In cauda similiter Iouem Saturnumq; amplectūtur: ex qua coniunctione non minus liberalis producitur amicus. Iuppiter namq; liberalis est vt habet Albumasarus. septimo introductorij. & Ptolomęus tertio quadri. dixit q̄ est largus: liberalis: pius in suis operibus: hominum benefactor. Si ergo Saturno iungatur vt habet Bethemus in centiloquio: tat eius corruptionem & vertit ab infortuna ad fortunam liberalitas & ex hoc nascet̄ in fluxu quom Saturni tenacitas in largitatem Iouis benignitate mutabit̄. Dicit̄ etiā Capricorn⁹ domus Saturni & Martis exaltatio vt illud apte deī intellegi liberalitatem inter auarū prodigumq; cōstitui amborūq; cōplexione conflari. Macrobius etiā sup somniū scipionis Capricornum dixit portā eē deoꝝ qua scilicet aię imortalitate vestiendæ igre diunt̄. Hoc mihi illud Saluatoris Luc. 16. videtur instruere facite vobis amicos de mammona iniquitatis vt quom defeceritis recipiant vos in ęterna tabernacula. Capricornus eñ est porta qua intrat̄ in cęlum: q̄a liberalitas est q̄ amicos magis q̄ alia virtus faciens. 4. ethi. angelos facit nobis in patriā prę̄staret ingressum. At quoniam solus deus maxime liberalis est vt habet Doct. S. prima pte. q. 44. & nulla datio ē pure liberalis nisi datio dei. i. dist. 18. ideo q̄ñ christus natus est vt ostenderet se liberalitate maxima incarnatū: q̄a ipse sol iustitię est solem voluit in Capricorno habere. & vt patris etiam munificentia se missum moneret in quarta domo fuit sol cū capricorno q̄ domus est parentū. hoc aūt supra ꝓbauimus per hoc quia quom in media nocte natus sic tunc oportet solē in hac domo reperiri. Et cōgrue ēt alteri parenti domus hęc aptat̄ beatę. videlicet. virgini: quia sicut in hac sol sub terra est ita sub ipsa iucarnatus extitit dn̄s. Percōmode aūt eleganterq; illud fauet quia angulus terrę hic ē & christus liberalitate beneficētiaq;: nostra se coangustauit in carne vt nos qui de terra eramus redimeret. Iā stilum ad fabulam conuertamus.

Olim nilifeeris partibus deorum.
Sancta cohors aderat cū gigas nephandus

Albumasarus. Ptolo. Bethem⁹ Capricornus. Dom⁹ sa ī. Martis exaltatio. Macrob i⁹ Lucas

Arist. Solus de⁹ maie liberalis. Tho. Quarchristus quom natus ē sol i capricorno extitit.

Tiphon insidias omibus parauit.
Huic inimicitię maior & simultas
Cum dijs & summo perstitit tonante.
Pan deus arcadie cum videret omnes
Per phormas varias in phugam coactos
Fit caper & piscis perfidumqȝ lusit.
Ingenium cuius Iuppiter stupendum
Admirās astris fulgidis decorat.
Si quis auaritiem maximam beatis
Hostem (nam fons est omnium malorum.)
Vicerit eximia largitate fultus
(Quę melior phorma est) splendidis notatur.
Sideribus rutilans sęculum per omne.

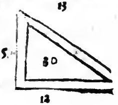
Thomę. liberalitas ¶ Sāctus ēt doctor liberalitate summa dotatus est quom diuitias in sęculo splendidissimas respuerit & summū gradū liberalitatis in christo ea de causa ponat. 3. parte. q. 7. qa bona hmōi. cuncta vt pote qui solus bonus erat negligēs eximie nobis paupertatis exemplum dereliquerit.

Capricornus



¶De epichea siue æquitate per aquarium. Caput.34.

EPichea postremo siue ęqtas iustitię adiūgitur vt philosopho.5.ethi.placuit. Est aūt ęquitas vt habet.l.fi. C. ad legē falci. rectitudo iudicis naturalē sequēs rationē & lege placuit.C.de iudi. ęquitas est benignitas q̄dā animi impellens ad aliquid iuste agendum Iurisq scripti rigorem temperans. habet etiā.ff.de verb.obli.l.si seruū ꝙ vbi de bono & ęquo agit de apicib⁹ iuris nō est disputādū nec subtilitas iuris quęrenda: qa.s.intentio legislatoris q̄renda est si tale qd accidisset qd agendū iudicasset. vñ Doct.S. scda scdę .q.120. Quia inquit humani act⁹ de qbus leges dant in singularib⁹ cōtingentibus consistunt quę infinitis modis variari possunt non fuit possibile aliquā regulam legis institui quę in nullo casu deficeret: sed legislatores attendūt ad id quod in pluribus accidit secūdum hoc legē ferētes: quā tñ in aliquibus casibus seruare est contra ęqualitatem iustitiæ & contra comunem bonum quod lex intendit: sicut lex instituit ꝙ deposita reddant: quia in pluribus iustū est: cōtingit tñ aliqñ eē nociuū puta si furiosus deposuit gladium & eū reposcat dū est in furia: vł si aliquis reposcat depositum ad prīe impugnationē. In his ergo & similib⁹ casib⁹ malum est sequi legē positā. bonum est autem prętermissis verbis legis sequi id quod poscit iustitię ratio & cōis vtilitas: & ad hoc ordinatur epichea quę apud nos dicit ęquitas. vides quantum doctor.S.cōcordat his quę ex his legistis excerpsim⁹. Virtus itaq hęc aquario signatur q triginta stellis irradiat. Qui numerus tūc ꝓposito clare fauebit si quędā de persei imagine iusticiam monente superius dicta recolamus. Dixim⁹ nāq ibi iusticiam distributiuam per.13. designari cōmutatiuam per.12. & sequenti capite Restitutionem commutatiue actum per quaternarium rationibus ibi prolixitatis adductis. his nos illud Boetij geometrię secūdo aduerteris areā siue embadum orthogōij pedū triginta ex catheto qnq pedum basi duodecim hypothemisa tredecī hoc pacto.



Arist.

Ius.

Aequitas quid.

Tho.

Aeq̄tas ꝑ aquarium.

Boetius.

Hinc habeto epicheā per.30.pedū areā designari:qa.v3. aquarius totide3 fulget sideribus:s3 nō ꝓueuit hec area nisi per hypothemisam.13. & basim.12.i.distributiuam cōmutatiuāq3 iustitiam:chateto tū .i.actu excedente:quia qnq3 hic ponit & quaternarius fuerat in preexpositis vt illud intellegat epicheam non quidem iusticiā quantū ad habitū seu intentionem legislatoris excedere:sed quantū ad actus quosdā particulares qbus singillatim ꝓuidere infinita extitit pertransire. Vñ bene imago hec
Aq̄rij islu. aquas videtur effūdere:quia epicheus verba legis dum non attendit salubriora exequens sapientie aquas vberi⁹ administrat Si etiam quis aquarium in medio celo nascens habuerit vitam ex publicis semper habebit actibus. & si in Horoscopo: in graui periculo constitutus:& ab omnibus desperatus: deorum presidio liberat:& a multis inuido stridore pulsabit:deo3 aūt: lit-
Iuli⁹ fir. tera3:aut sacro3:aut religiouū:officia tractabit. & magnis viris erit bonis actibus notus. Iulius firmicus Matheseos.4.sic qui iustitie huic nobiliori inheserit magnis viris ex bonis & publicis actibus quos ipse particulares facit agnoscitur: & officijs eatenus preponitur honestissimis & licet malorum pulset inuida deum tamen semper inuenit adiutorem:quia iustus dominus & iustitias dilexit epicheam siue equitatem vidit vult⁹
Dauidus. eius .& in septimo idem Iulius i quarta parte aquarij quicumq3
Idem. horoscopum habuerit erit deorum cultorum iustus de aliorum iudicum sententijs iudicans. stelle item in aquario que in eius sunt hauritorio cum his que in manu sinistra figurantur quemadmodum Saturnus ac Mercurius operantur. At eorum que in coxis sunt vires q̄ plures e mercurialibus operibus non dissonant:per pauce quidē ea3 saturninis assimilāt virib⁹:i aq̄ vero
Saturni & de cursu collocate saturnū in opibus imitantur & ex iouis com-
mercurij i plexione modicum adipiscuntur. Ex quo patet Saturnum &
flu. Mercuriū in aquario vigere. Primo igitur Saturnus si Mercu-
Ptolo. rio associetur & ipse bone qualitatis existat erit natus rerum ac
Idem. q3 legum inquisitor & inuestigator vt Pto.3.quadri. habet. Et sic que in manu sinistra & hauritorio sunt ꝓposito cōsonant. ille etiam que in aque decursu quia Iouem qui equus est(Ptolo.ibidē teste)Saturno mixtum amplectūtur qui(vt supra dictum est) a Ioue in bonum mutatur & nunc singulariter fauere videbitur.

Quędam in coxis Saturno sunt similes qui vt Iuli.in.4. voluit si in aquario positus fuerit licet multa mala tribuat q̄ iustis euenire cōsueuerūt:tñ quom hęc impleuerit & quom p hęc maximum vitę cucrerit tps:tūc paulati ab infortunijs liberati cer uices erigunt & omnium sordium squalore deterso honesto dignitatis habitu vestiuntur. Ipsi se consulentes:& vitā suā p gradus singulos erigētes:& tales se patrimonij dignitate cōstituunt vt & hominū illis regimē & gubernacula cōmittanť. Erunt aūt gloriosi hñtes maximę potestatis insignia regionib⁹ & populis potestatis licentia ꝓpositi ita vt in publicis locis & ciuitatibus dignitatis eorū sempiterna memoria relinquať. Tunc potentibus viris tunc regibus pro geniturę mensura amicitię gratia iungentur:tunc dona:tunc in templis loca:tūc sacerdotia cōsequentur:tunc letitię:tūc diuitiarū fruct⁹ accipiūt: tūc seruitiū tunc fundamētorum:tunc virorum ac mulierū dominia possidebunt:tunc mobilia:tunc pecunię cōferentur & tantis erunt locupletes diuitijs vt & alios sua facultate sustentent: Tunc omnes affines defensionis eorum ꝓsidio subleuātur. Set quom isti⁹ felicitatis senserint cōmoda & quom magna diuitiarū fuerint affluentia copiosi & earū ceperint fructus qnom bona phama lōgeui morientur. Hęc omnia epicheis conuenire quis ambigat? Mercurij etiam stella in eisdem coxis plurimam sibi vendicat potestatem. Quę ideo fauet ꝙ quom epicheus ex naturali instictu bonaqꝫ anime dispositione & rationalitate iudicet(vt supra patuit)si Mercurium in hoc signo excellentissime hoc influere ostenderimus profecto &intentū adipiscemur. Nota ergo aquariū rōnale eē signū qd.s.per se rationalitatē influit. multo autē magis hoc erit si Mercurius qui est planeta rōcinationis ꝓsens radios cōmodauerit vt habetur clare si Cicchi Asculani supra tractatum tertiū sphere verba subtexerim⁹. Dicit Alchind⁹ in libro de motu diurno ꝙ triplex est ortus signorum.s.ortus rationis ortus oblationis paupertatis :& ortus figurationis. Iuxta quod debetis intellegere ꝙ ortum rationis appellat quom in ascēdēte fuerit aliquod signorū quę dicuntur humana siue rationabilia vt sūt gemini:virgo libra:medietas prima sagittarij & aquarius:vñ quom aliqd istorū fuerit in ascendēte erit tūc nat⁹ rationabilis &eo fortius si dominus ipsius non fuerit impedit⁹

Julius Saturni influxus.

Aquarius rationale signum.

Cicchus. Alchinduſ Triplex ortus signorum.

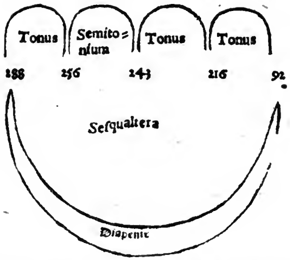
to nobilioris sunt nature tāto cruentioris pugnę. hoc beat⁹ Io bus manifeste ostendit qui cacodęmoniaco fur.re tantæ susti= nuit aduersitatis incommoda. Q d̄ Petro apl̄o cohortante nō minus innotuit .diabolo resistite fortes in fide. Fortitudo igit̄ cōtra demōes necessaria est.& ideo boream austrūq̧ pisces hi respiciunt quia excellentiores nāe ibi habitāt dęmones qui(vt supra dictum est)crudeliores existūt.Ciccus in scđo tra.sphęrę sic ait .Salomon in lib.de vmbris idearū ad lr̄am sic dicit.O ar tici manes o antartici diuinitate ꝓpulsi cur tantę naturæ nobi litas videt̄ cōstringi specifico minerali:iuxta qđ debetis itelle= gere ꝙ sunt quęda intellegētiæ extra ordinē gratię q̄ tenēt par tē septentrionalē & domināt a circulo arctico & sunt nobilioris naturę Et sunt aliæ intellegētiæ quę sunt meridionales q̄ domi nantur a polo mundi antarctico: vñ istę dant responsa in imagi nibus mineraliū vt idolis aliqui aureis :aliqui argēteis: aliqui stanneis:& sic de alijs. idcirco dicebat Salomon. O arctici ma= nes.i.diaboli.O antarctici diuinitate ꝓpulsi &c.Videtur ēt cō tra istos fortitudo spālius retinēde quum in mineralib⁹ cōstrin gantur q̄ duritiæ sollidītateq̧ fortitudinē mōstrant. Q uum sint itaq̧ tormenta corpis & animę ideo duo pisces aiam & corpus innuunt q̄ l3 afflicta: fortitudinis tñ robore victoriam sibi cōpa re non renuūt. Articus vel boreus q duodecim stellis integrat̄ corp⁹ notat cui i arthimetica medietate dispositus duodenari⁹ fauet hoc= ce modo. q̄= ternari⁹ in medio posi tus ex q̄tu or elemen= tis cōstans corp⁹ osten dit cui i ses qualtera ꝓ portiōe se narius al= trinsec⁹ ad dit vt Aui cen. Auer & Aureoli error vitet̄ qui elemē= ta actu i mi xto posue= rūt. Exclu= ditur autē impossibilis istorum positio si diapente in sesqualtera propor= tione ex tribus tonis & vno semitono constare Boetium primo musices testantem inspexeris.



Iobus. Petr⁹ apostolus.

Auicenna Auerro.& Aureolus errant. Boetius.

Fortitudo per Piſces



Sic igiť per ſemitoniũ terre elemẽtũ accipias: qđ licꝫ vltimũ ſit tñ hic tertiũ ponitur: quia videlicet ꝓpter habitationẽ ſicut ab aqua & ab aere cingiť: & ſic quaſi aquis ſuperior aerẽ ignẽq; ſuperpoſitos tenet: veluti & hic vnus tonus ſub ſemitonio & duo toni ſuprapingunť. Terra itaq; quę in noſtris corporib⁹ prędominať ideo per ſemitoniũ diminutũ quoddã & deficiens monſtrata eſt vt virtute non actu in corporibus his exiſtere notareť & tunc ſi de quo magis videť ineſſe & non ineſt nec de quo minus aliud. vꝫ quoduis quũ non principeť hoc impoſſibili munere nõ lętari. Nec aliquorꝫ modernorũ ignorantia in hoc te moueat qui. ſ. ſe in ampulla ex mixto quatuor elementa ſegregare in actu poſſe glorianť. Non. n. exactio eſt iſta: ſ. noua artificioſe procurata generatio. Binarius etiam ex altera parte conſiſtẽs aliam enormem deſtruit mendam quæ opinante Scoto ſurrexit ſcđo nanq; ſententiarũ. diſtin. 3. tenet materialia ſuppoſita indiuiduari p hęcheitates quas vltimas realitates appellat. & licet ipſe cum toto ſuo exercitu Antonio trombeta clangente Thomiſtarum veritatiſq; gymnaſiũ impugnet non tamẽ expugnat. Veritas enim eſt materiã ſignatã indiuiduationis principiũ ſo

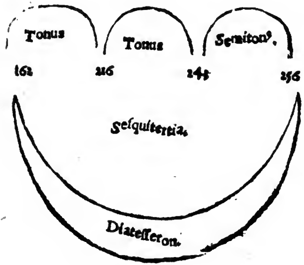
Quorũdã ignorãtia

Sco. inſcite opinať

re qđ diffuse doctores multi probauerūt:& si non videnť adhuc aduersantes victi (in hoc & in alijs deo dante) validiori ariete quassabunť.Binarius ergo quia alteritatis:diuersitatis & separationis(vt sępe diximus)principium est:istud asserit quum elementis iungitur quæ materiam phormarum simplicitate vicina prætendunt:Australis piscis decem & septem sideribus constans quia hic numerus primus & incompositus est animā simplicē & incō=
positā nō in=
cōgrue mōet
Et qm̄. 3. de Aristo.
aīa Arist. ani
mā dixit quo
dāmō oīa esse
ideo hic nu=
merus ex de
nario & septe
nario surgitq
vniuersitatis
isignia portāt
hn̄t etiā ppor
tionē sesqter
tiā adinuicē. Boetius.



Boetius autem primo musices diatesseron consonantiam in epitrita siue sesquitertia existentem ex duobus tonis & semitono conficere dixit



in libro.83.q.Nemo est qui nō magis fugiat dolorem q̄ affectet voluptatem.namq; videmus & imanissimas bestias a maximis voluptatib⁹ exterreri doloꝝ metu .& inter dolores animi & pericula maxīe timenť ea q̄ ducunt ad mortem contra q̄ firmiter stat fortis. Iulius firmi.Mathefeos .2.dixit.Si in parte horoscopi mercuri⁹ & mars partiľr fuerint cōstituti per noctē faciēt homines qb⁹ ex euentu pugnarū maxima felicitas cōferať.& paulopost. In qnto loco ab horoscopo. Mercuri⁹ & mars partiliter cōstituti fortes:viriles athletas inuictos in oib⁹ certaminibus reddunt:Sed q ad varia loca domicilij gracia cōferanť:& qbus de publico aut de fisco victus & ānonę maxia gratia cōferať: S; in oi certamie superiores & terribiles aduersarijs suis faciunt Zahelus quoq; in libro de electionib⁹ oñdit martē & mercuriū fortitudīe cōferre quom dixit.Necesse ē in re belli aptaŕ stellas belli.i.martē & mercuriū.Hermes etiam de stellis beibegnijs aiebat.Est stella in piscib⁹ in gra.12.mi.30.exaltationis scdę de natura martis ac mercurij quā si in ascēdēte vel.10. iueneris in natiuitate alicui⁹ maxīe si fuerit natiuitas nocturna natus erit magŕ militū & ponet se in negotio dei.Iuli⁹ firmi.in.5.Si mars tēpoꝝ dñs fuerit effectus ex decēnio suo mercurio deputat viginti mēses.Q om itaq; mercuri⁹ deputatū sibi a marte tp̄s accepit inimicos frequētib⁹ rōnib⁹ faciet dissipari.Scd̄m aliquos in.15.gradu pisciū ascēdit vir cultrum habens euaginatū & erit (inquit)hō ad litē se parās.hoc forti cōuenit q & si crebra pugnarū victoria gaudeat nouis tūr resistere inimicoꝝ isidijs semper cogiť.Sed si lubet fabulę contēplemur assensum.

Iulius.

Zahelus

Hermes.

Iulius.

Aliquorū placitum

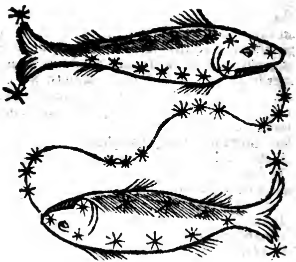
Quom venus nato sociata flumen
Visere enfratem cupiens per amplum
    Incederet alueum:
    Tiphona videt grauem
Horruit flaui capitis capillus
Cui choronato sacra myrtus auram
    Dum ventilat infimos
    A vertice depulit.
Nate qui virtus mea semper extas
Hostis (inquit)noster adest nephandus
    Ni sit phuga pessimus.

Interficiet eos.
Conciti intrant equora:mutuata
Adiuuat piscis geminos figura.
Quos pro bene prestito
Circumdedit ignibus.
Quisquis in luxu trahit omne tempus
Hostis antiqui perit ictus ense
Si pectora sumere
Contemserit ardua

Tho. fortitudo.

¶ Quis rogo sicut. Tho. fortis iuent⁹ q animi corpisq robore fortissimus legit & qui dolores egritudinesq ita patiabat ac si alienum corp⁹ affecissent: Nec mireris ꝺ hoc doc. Si aliquid fortitudini nō alijs Cardinalibus adieci: qa ille cōitate sua renuentes ad partes mittebāt itegrales: hec aūt easdē & si hēat contractiores tū circa suijpsius actū (vt ifra dicet) sortita est.

Pisces.



¶De magnanimitate per cetum. Cap.36.

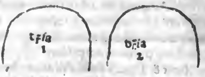
FOrtitudinis explanatur⁹ ptes illud pri⁹ Doc̄.Sãc. scd̄a scdę.q.128.ponã ꝙ fortitudini scd̄m ꝙ est spã Tho.
lis virt⁹nõ possunt assignari ptes subiectiuæ:eo ꝙ nõ diuidit̃ in multas virtutes spē differentes:quia est circa materiã valde spālem. Assignant̃ autē ei partes quasi integrales & potentiales. Integrales qdem scd̄m ea q̃ oportet cõcurrere ad actũ fortitudis: potētiales aũt scd̄m ꝙ ea q̃ fortitudo obseruat circa difficillima.s.circa picula morꝭ tis alique aliȩvirtutes obseruãt circa quasdã alias materias mi nus difficiles.quę quidē virtutes adiungunt̃ fortitudini:sicut se cundarię principali. At quoniam actus iste fortitudinis multum spālis est(vt dictũ est)de virtutibus q̃ integrales essent si circa actum illũ cõsiderarent̃:scd̄m ꝙ materię magis diffusę & faciꝭ li applicant̃ potētiliũqꝫ partium adipiscunt̃ officia:visum est me lius pertractare:sicut & Doc.S.facit. Alias.n.idem fere dicere semper oportuit.Prima ergo est magnanimitas quę(primo ma gnoꝝ moraliũ Arist.teste)medietas est quędã ambitionis & pu sillanimitatis:q̃ circa honoratione & inhonoratione versatur.i. Arist.
4.ethi.Magnanimitas est circa honorationes & in honoratioꝭ Tho.
nes vt oportet.& Do.S.loco ptaxato.Magnanimitas ex suo no Magnanimitas qd.
mine iportat quandam extensionem animi ad magna.Confide raẗ aũt habitudo virtutis ad duo.Primo ad materiã circa quam opaẗ.alio mõ ad actũ ꝓpriũ q cõsistit in debito vsu talis maťię & qa habit⁹ virtutis pricipaľr ex actu determinaẗ ex hoc pricipaliter dr̃ aliqs magnanim⁹: qa hēt animũ ad aliquē magnum actũ.Aliqs aũt act⁹ põt dici dupľr magn⁹.vno mõ scd̄m propor tionē:alio mõ absolute.Magnus quidē põt dici actus scd̄m pro portionē:etiã q cõsistit in vsu alicui⁹ rei paruę vel mediocris pu ta si aliqs illa re optime vtaẗ:set simpliciter & absolute magn⁹ act⁹ est q cõsistit in optimo vsu rei maxie.Res aũt q̃ in hominis vsum veniũt sunt res exteriores iter q̃ simpľr maximũ ē honor tũ qa propinqssimũ ē virtuti vtpote testificatio q̃dã existēs de virtute alicui⁹(vt supra habitũ est.Tũ ēt quia deo & optimis ex hibetur:tũ ēt quia hoies ꝓpter honorē cõsequēdũ & vitupiũ viꝭ tandũ oia alia postponunt.Sic aũt dicitur aliquis magnanimus

Honor inter exteriora principatur.

ex his quę sunt magna absolute & simpliciter sicut dicit aliqs fortis ex his quę sunt difficilia simpl'r:& ideo cōsequens est q̃ magnanimitas consistat circa honorem. Circa honores aūt sūt duę virtutes vna quidem circa mediocres honores q̃ inomina ta est:nominat tñ ex suis extremis q̃ sūt philotomia.i.amor ho noris aphilotomia.i.sine amore honoris. Laudatur.n. qñq3 qui amat honorem:quandoq3 aūt qui non curat de honore prout.s. vtrūq3 moderate fieri pot.circa magnos aūt honores ē magna nimitas:& ideo dicendū est q̃ ppria materia magnanimitatis est magnus honor & ad ea tēdit magnanim⁹ q̃ sunt magno ho- nore digna. Ostenditur igit hęc virt⁹ per cętum qui.13.stellis in-

Magnanimitas per cetum.

tegratur. Disponatur in harmonica medietate numer⁹ iste hoc modo. per q̃- gnanimitas quę ideo per ta est nume- ter quattuor fortitudinis 3



4 6. ternariū ma ipsa notetur hunc designa rum quia in- potentiales partes principe gaudet loco: ternarius extremum tria monstrat per excessum fortitudini opposita vitia.s.p̄sumpsio:ambitio & inanis gloria: primum est Aristo.quarto ethicorum secundum & tertium Ci- ceronis primo de officijs. Per senarium aliud extremum nota- tur pusillanimitas. & licet vnius tantum oppositi rationem ha- beat vel trini in virtute: congrue tamen quę defectum animi in portat per terminum maiorem & excedentem signatur: eo q̃ se narius magis a quaternario elongatur q̃ ternarius: & pusillani mitas magis a magnanimitate distat q̃ illa tria per excessū cō- traria: dicēte philosopho quarto ethicorum. Opponit magnani mitati pusillanimitas magis q̃ inflatio nam frequentior est atq3 deterior. Quia igitur per senarium deficiens innuitur vitium addere oportet si ad medium peruenire debemus. Qualis au- tem fieri additio congruat quoniam harmonicam medietatem exposuimus harmoniacum quid ex Boetio primo musices si at tenderis innotescet. Simplicem (inquit) fuisse principio musi- cā refert nichomach⁹ adeo vt quattuor neruis tota cōstaret idq3 vsq3 ad orpheū durauit vt prim⁹ qdē neru⁹ & quart⁹ diapasō cō sonātiā resonarēt: medij vero ad se inuicē atq3 ad extremos dia-

Aristo. Cicero.

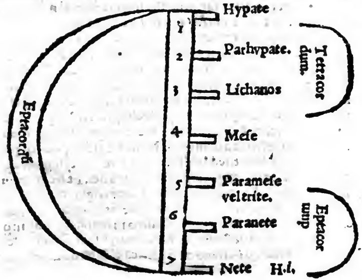
Arist.

Boeti. Nichomacus.

pēte ac diatesserō ac tonū: nil vero in eis esset in cōsonū ad imitationē. s. musę mūdanę q̄ ex q̄tuor cōstat elemētis: cui⁹ quadrichordi mercuri⁹ dicit̄ inuētor. Quinta vero chordas post chorebus athis fili⁹ adiunxit q fuit Lydoꝝ rex. Hyagnis vero phryx sextū his apposuit neruū: sed septim⁹ neru⁹ a Terpandro lesbeio adiūct⁹ est scd̄ .n. s. planetaꝝ similitudinē. In hisq̄ q̄ grauissima qdē erat vocata est hypate q̄si maior atq̄ honorabilior vnde Iouem etiā hypatō vocāt. Cōsulē eodē quoq̄ nūcupāt noie ,ppt̄ excellētiā dignitatis. Eaq̄ saturno est attributa ,ppt̄ tarditatē motus & grauitatē soni. Parhypate vero significat q̄si iuxta hypatē posita & collocata. Lichanos tertia iccirco qm̄ lichanos digitus dicit̄ quē nos indicē vocam⁹ gręc⁹ a ligēdo lichanō appellat Et qm̄ in canēdo ad eā chordā q̄ erat. 3. ab hypate index digit⁹ q est lichanos inueniebat̄ iccirco ipsa quoq̄ lichanos appellata est. Quarta dicit̄ mese qm̄ inter septimā semp est media. Quita est paramese quasi iuxta mediā collocata. Septia aūt dicit̄ nete quasi neate. i. inferior int̄ quā nete & paramesen est sexta q̄ vocat̄ paranete quasi iuxta netē collocata. Paramese vero qm̄. 3. est a nete eodē quoq̄ vocabulo trite nūcupat̄ vt sit descriptio hæc.

Chordaꝝ citharę inuentores.

Iuppiter hypatos



¶ Ex his habeto senario illi qui pusillanimitatē significat addi oportere vnitatem vt inde eptacordū consurgat magnanimitatis consonantia lætabundū. Et sunt quidem septem magnanimi principaliores conditiones quas ex. 4. ethico. excerpsimus Prima aūt chorda quę hypate dicta nobilior cęteris soni grauitate motusq; tarditate Saturno comparata est, Saturno hac in imagine potēte (vt infra videbit) glorias: habitum magnanimi (vt sit hęc prima cōditio) præcēdit. Mot⁹ magnanimi tard⁹ esse videt. vox grauis: & locutio firma: nō. n. properat qui paucis intendit neq; vehemens est qui nihil magnū putat. Volubilitas āt linguę ac properatio illorum de causa fit: scda conditio. Magnanimus bñ facere alijs prompt⁹ est bñ suscipere aūt pudet & retribuendo excedit: tertia est. Magnanimi est neminē p̄cari aut certe vix: obseq vero prōpte: quarta est. Necesse est magnaium vt palā oderit: palāq; amet: nā ocultare timidi est: quita vero est Magnanimi est ad aliū nō posse viuere nisi ad amicum: seruile nanq; id est: sexta est. Magnanimus nō erit odij tenax: nō. n. est magnanimi refricari aīo p̄sertim mala sed magis paruipēdere septima & vltima hęc est. Magnanim⁹ veritatē magis q̄ opinionem curabit & loquet & aget palā: cōtēptor. n. est Hæc autē humilitati licet cōtraria videat: nō tñ est: qa cōtempt⁹ iste magnaī

Thomas. scdm. S. T. virtuosus est. Ait. n. scda secūdę. q. 129. In hoie inuenit aliqd magnū qd ex dono dei possidet & aliqs defect⁹ q cōpetit ei ex infirmitate naturę. Magnaitas ergo facit q̄ hō se magnis dignificet scdm cōditionē donoꝝ q̄ possidet ex deo: sicut si hēt magnā virtutē aī magnanimitas facit q̄ ad pfecta opa virtutis tēdat: & silr dicēdū est de vsu cuiuslib; alteri⁹ boni puta sciæ vł exterioris fortunę: humilitas āt facit q̄ hō seipm paruipēdat scdm cōsiderationē p̄prij defect⁹: silr ēt magnanimitas cōtēnit alios sm q̄ deficiūt a donis dei. Nō. n. tm eis appciat q̄ p eis aliqd indecēs faciat: sed hūilitas alios honorat & supiores estimat inquātū in his aliqd inspicit de donis dei. Et sic p; magnanimitatis q̄tū ad numeꝝ stellaꝝ p cętū apta figuratio. Corporis & pceritas & magnitudo imensitati cordis magnanimi exacti⁹ cōgruit: in corpore stellę positę saturno in opib⁹ eqparāt: in ore vero phormatā virib⁹ veneris & mercurij silem esse manifestū est. Saturni sid⁹ qd in sūmo cœli vertice cōstitutū libidinē suam

pigro cursu & tardis agitatiōib⁹ ꝓuehit licet(vt supra tactū est) motui corporis magnanimi conueniat inde tñ ꝓpositū roborat ꝙ Pto.3.quadrip.teste si dispositioni aię ꝓfuerit appetitorē regni facit. Stella q̄ est in ore scdm Pto. ab Higinio nō ponit̄ nec etiam aliqua in capite piscis huius:vnde dubi⁹ a Leupoldo solutus sum q eā dicit in Capricorno sed ad istā imaginē aliquo mō ptinētē:sed nō putes de his fore q̄ Capricornū itegrāt sed ex illorū nūero q̄ circa sūt nō in figura q̄ mītę sūt & in alijs imagib⁹ vt docēt Alphōsinæ tabulę:& ideo nec in capricorno a me dēpta est:nec ēt i ceto q̄tū ad rōnē arithmeticā adducta qa ñ ēst ꝓprie in figura.Quantū aūt attinet ad influxū placet exponere qa argute satis aptat̄. Ex quo.n.p capricornū liberalitas accepta est in superiorib⁹ & hic p cetū magnanimitas: recte stella dabit̄ q̄ has quodāmō cōpaginet qa videlicet magnaīo maxime liberalitas est cognata:in hac miscēt̄ fidi solis comites Ven⁹ & Mercurius q vt Pto:loco ꝓtaxato placuit faciunt ꝙ nat⁹ magnanimus erit:& vt fortitudinis actū velut integralis ps moneret addidit diliget mori & erit guerrator ꝓ deo. Ad fabulæ carmē accedo.

Pto lo. Saturni influxus Leupold⁹ Alphōsi⁹ Veneris & Mercurij influ. Ptolo.

Olim qui deus est cęrulei maris
Cœtum qui Andromedam deuoret impulit
  Anxia quæ vinculis
  Constricta perhorruit.
At Perseus properans affuit ensibus
Hunc fodit redimens morte iuuenculam
  Ignibus hunc attamen
  Cœtum deus induit
Sic si quis modico corde periculis
Et curis animi & corporis hæserit.
  Magnanimos exhibet
  Motus deus:exuat.
Qui si falsipotens dæmonis omniū
Virtutum hostis:maior dederit necem
  Non moritur:sed polo
  Magnorum hominum micat.

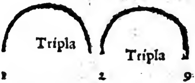
¶De quorū numero Tho. Sanct⁹ extitit q virtutum omniū ornamento magnanimitate splenduisse dignoscitur si chordas ex positæ sonoritatis in eo repertas quis aduerterit. Tho. magnanimitas.



Tullius. Macrobi⁹ Androni. Magnifi=centia Tul'ius. Magnifi=centia p nilum & puid sit

¶ De magnificẽtia per Nilum flumen. Cap. 37.

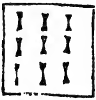
ADdit etiã foritudini Magnificẽtia vt Tulli⁹ Macrobi⁹ & Androni. voluere. Ponit aũt media paruificentiæ & bannausę a furno dictę: qa videlicet admodũ ignis q est in furno oñia cõsumit vel apyrochalię. i. sine bono igne: qa admodũ ignis oia nõ ꝑpter bonũ cõsumit vnde latine consumptio dicet hoc vitiũ. Diffinit ergo sic a Tullio virt⁹ ista. Magnificentia est rerꝫ magnarũ & excelsarum cũ animi quadã ampla & splẽdida propositione cogitatio atqꝫ administratio. Figurat hęc virtus p Nilum fluuium q. 13. stellis irradiat. Fiat aũt ex hoc numero geometrica medietas sic.



Ternari⁹ magnificẽtiã mõstrat eo q deũ trinũ ꝑsonaliter p hũc numerũ signari cõgruũ est q trigonalis quum sit ex vnitate figure essen tiã dei vnam ex trinitate angulorꝫ eiusdẽ substã tiæ tres personas oñdit. & magnificẽtia ad virtu tẽ diuinã ꝑtinet sꝫm illud



illud psalmi. Magnificētia ei⁹ & virtus ei⁹ in nubibus. alia etiā Tho.
rōne quā sicuti prima docet Tho.S.scd̄a scdę.q.134. Dicitur.n.
Exo.5. Magnificus(.s.de⁹)in scitate.& i psalmo. Sanctitas & ma
gnificentia in scificatiōe ei⁹. Magnificētia aūt intendit op⁹ ma
gnum facere opa vero ab hoibus facta ad aliquē finē ordināt ur
Nullus aūt finis hūanoꝝ opeꝝ est adeo magn⁹ sicut honor dei Aristo.
& iō magnificētia pcipue magnū opus facit in ordine ad hono
rē dei. vn̄ philosophus dicit in.4. ethi. honorabiles sumpt⁹ sūt
maxie in reb⁹ diuis & sacratis vasisq; & sacrificijs & circa oēm
rē diuinā. paruificētia p vnitatē q̄ modicitate cōsentit extremo



Nouenari⁹q quadrat⁹ē cōsumptionē.ppt ter= Idem.
narij excessū notat. At qm̄vnitatis & quadra
ti nō est penit⁹ infecta cōditio illud ex dicto
4. ethi. inuif: extrema hęc licet vitiosa sint: Eadē per
non tā multū dephor= mia. Nili ēt nai a ma= nilum.
gnificētiā aptissie ostē dit: sed prius cur ni= Aristo.
lū ego alij eridanū di= cant causam accipito. Seneca
Quāuis ex fluuij mirabilib⁹id asseuerari posset q̄ diffuse Arist. Canopus
Seneca & alij tractarūt: tñ illud me necessario cū aliis q hoc po Lucanus.
fuerūt mouit: qa.v3. inest imagini huic stella q̄ Canop⁹dicta ęgy Moseus.
ptios clara face ēt interdiu illuminat: at poli austrini depressio=
ne climati nostro occultaf. & Canop⁹ ęgypti oppidū nilo irrigā Nili laus.
te celebraf. Nili principiū antiq ignorarūt vt Lucan⁹ in .10. Ar Plato.
canum natura caput nō pdidit vlli: sed Moseo diuinitus inspira Plinius.
to reuelante ex paradisi terrestris fonte emanare cognouimus
veluti & virtutē diuinā ad quā(vt supra diximus)magnificentia
pertinet cęlestis reuelatio manifestat. Nyl⁹ ęgyptū abundę in=
undans vberrimā reddit quom in ea(Platone teste)numq̄ plu=
uię cernanf. vnde Plinius.5. naturalis historię. cap.9. Nilus cer
tis diebus auctu magno per totam spaciatus ęgyptum fęcund⁹
innatat terrę: & vnus omniū annis nullas expirat auras. Tanta
fęcunditas magnificentiam pretēdit & animo pductā stabili vē Vergil'us
toꝝ defectus mouet. Vergilius 4. Georgicorum. fertilitatem
dictis consonam hisce versibus extollebat.

Nam qua pellęi gens fortunata Canopi
Accolit effuso stagnantem flumine Nilum
Et circum pictis vehitur sua rura phasellis:

Quaq; pharetratę vicinia perfidis vrget
Et diuersa ruens septem discurrit in ora:
Et viridem ægyptum nigra fecundat arena:
Vsq; coloratis annis de vexus ab indis.
Omnis in hac certam regio iactate salutem.

¶ Sed q magis nilũ magnificẽtiã itellegas admonere scito ex sui largitate Aegypti reges opera fecisse magnificentissima vt
Plinius. ille fuere pyramides de quib⁹ Plinius loco ptaxato.& Martia=
Martialis lis.Barbara pyramydũ sileat miracula memphię.Tres enim ĩ
pyrrami= ęgypto tam altę fuerunt vt illoꝝ duę inter septem orbis specta
des. cula numerent. Tertia minor:licet impẽsa maior vnã ex his q̃
Aegyptiæ ex arabicis lapidicinis cõstabat a trecentis sexaginta hoim mi libus annorũ vigiti spatio cõstructã pditũ ẽ & in raphanos aleũ & cępas quib⁹ oparivescerent mille octingenta talẽta errogata
Saturni in O certe opus magnificum quodq; solũ nili naturã magnificẽtię
flux. adaptare sufficiant.Nũc ad stellaꝝ influxus sermo dirigat.Vlti
Iouis iflu. ma stellaꝝ lucidissima(q̃ canopus dicta ẽ.supra.)Iouẽ:alię vero
Albumasa Saturnũ imitant.Iouis est magnificentia vt tractatu.7.introdu
tus. ctorij Albumasarus docuit. Et Ptolome⁹.3.quadriptiti dicit q
Ptolomę⁹ est largus & egregius.Iuppiter igitur affectũ magnificẽtiæ in=
Aristo. fundit nato.sed quia ex.4.ethi.Non nisi diues magnificus esse
Ptolomę⁹ põt effectu iõ Saturni vires adiungunt qui Ptolo.vbi.supra te=
Albumasa ste est diuitiarũ multarum:& Albumasaro loco pnotato ipsi⁹ ẽ in
rus. terdum multa possessio:qñ.s.in bono statu fuerit. Licet aũt Iuppiter Tarpeę Ruppis habitator qui mundum ac terras salutari semper ac begnina maiestate lętificat alijs stellis Saturni pris Trigonica radiatione nõ iungatur(Iouẽ apello canopũ qui lumine influxuq; Ioui par est)tñ vt mixtura istoꝝ magnificẽtię assen
Iulius fir. tire pbetur.Iulij.fir.verba ex quinto Matheseos lib.accitem⁹.
Saturni & Si Saturnus(inquit)Ioui fuerit Trigõica radiatiõe cõiunctus &
Iouis iflu. Pigra & deiecta loca vitauerit ista cõiũctio:sint & ambo in his in quibus gaudet signis vel vnus eoꝝ in domo sua cõstitut⁹aliũ trigonica radiatiõe respiciat: sintq; horoscopi partili radiatiõe sociati infinitarũ diuitiarum copias cũ magna felicitate decernunt:pręsertim si alter eorum lunę crescentis lumen exceperit Tunc.n.Saturuus infinitarũ ac magnarum possessionum domi= nia largitur:tunc sementes sacros.Tunc pascua saltusq; decera

nit. Sacrarum etiam quarūdam ędium publicos fabricatores ef ficiet: ita tamen vt ex ista fabricatione maximum dignitatis meritum accedat. Fiscalium etiam pręstationum exactores aut facrę faciet prępositos annonę: sed in his actibus maximam confert potentię dignitatē. In infinitum etiā superiores paterna dignitate perficiet. Sed pro mensura substantiaqꝫ geniturę alijs procurationū officia: alijs ex maximis hereditatibus cōmoda: alijs lucra cōfert licet alieno labore quęsita: hos tamen omnes potētes & maximos viros incorrupta fidei insinuatione cōmēdat. Halyus etiā abērageli in quinto. Quando inueneris in natiuitate Saturnum aspicientem Iouem de trino Ioue existente in bono loco natus habebit multam substantiā: terras: arbores ędificabit domos orationum: & forte dominiū habebit in villa sua. Ex his diuitias magnificio: operaqꝫ: & pśertim diuinis obsequijs dedicata collegi tō. Fabulę breuis addatur assertio. Halyus

Qui magnis vt nilus inuudat.
Terram ditans sumptibus: alto
Fulget stellis ęthere claris.
Est fortitum flumen olympum
Qꝫ sit cuuctis largius implens
Donis ęgyptum omnibus amplam.

¶ In sancto doctore affectus eximię magnificētię extitit: effectus autem ideo defuit quia vnde gloriosa expensis magnificis opera faceret pauper christi nō habuit. Tho. magnificus.

Nilus flumen.



¶ De patientia per leporem. Cap. 38

Tull. Gre Aug. PAtientiam Tullius fortitudinis partẽ ponit que virtus ideo magna est(quia Gregorio teste)radix & custos virtututũ est. Augustinus etiã in lib. de patiẽtia Virtus animi q̃ patiẽtia dr̃ tã magnũ dei donum vt etiã ipsius qui nobis eã largit̃ patiẽtia prędicet̃ de sua ẽt necessitate Tho. scd̃a scdę.q.135.ait. Virtutes morales ordinantur ad bonum inquãtũ cõseruãt bonũ rationis cõtra impe- Tho. tus passionũ. Inter alias aũt passionestristitia efficax est ad impediẽdũ bonũ rõnis scd̃m illud scdę ad Corin.7. Seculi tristitia Paulus. mortem operatur. et Eccl̃.3. Multos occidit tristitia. vnde necesse Eccl̃. est habere aliquam virtutem p quam bonum rõnis cõseruet̃ contra tristitiam ne. s. ratio tristitię succumbat. hoc autem facit patientia. vnde Aug. dicit in lib. de patientia ꝙ patientia homi- August. nis est qua mala ęquo animo toleramus. i. sine perturbatiõe tri- Patiẽtia quid stitię: ne animo iniquo bona deseramus per quę ad meliora peruenIamus. Hęc per leporem sex stellis clarum monstratur qui Eadẽ p leporem. numerus ex primo arithmetices Boetij parte altera longior est Boetius. quia scilicet binario per ternarium multiplicato consurget quadrangulus vnitate in duobus laterib⁹ reliqua supergrediens

1 1 1 Sic patiẽtia ex vna parte dilatat̃ & lõgior fit dua-
1 1 1 bus vnitatibus: quom duę virtutes lõganimitas & cõstantia sub ipsa ex certo respectu continerĩ

pte altã lõgior 6 possunt. S. enim Doc. vbi supra lõganimitas po- Thomas. test conuenire cum patientia duplici ratione. primo quidem quia patientia sicut & fortitudo sustinet aliqua mala pp aliqd̃ bonum: qd̃ si ex propinquo expectetur facili⁹ est sustinere: Si aũt in longinquũ differat̃ difficilis est expectatio. mala aũt in p̃nti sustinere difficilius ẽ. scdo quia hoc ipsum qd̃ est differri bonũ sperãtũ natũ ẽ cãre tristitiã secũdũ illd̃ Prouer.13. Spes q̃ differt̃ affligit aĩam. Vñ & in sustinendo hmõi Prouer. afflictionẽ põt eẽ patiẽtia sicut & in sustinendo quascumq; alias circũstantias. Sic ergo scd̃m ꝙ sub eadẽ rõne mali cõtristãtis p cõphẽdi & dilatio bci sperati q̃ ptinet ad lõganimitatẽ: & labor quẽ hõ sustinet in cõtinua executiõe boni opis qd̃ ptinet ad cõstãtiã tã lõganimitas: q̃ ẽt cõstãtia sub patientia cõprehẽduntur

Vnde & Tulius diffiniens patientiam dicit q̧ patientia est honestatis ac vtilitatis causa voluntaria ac diuturna perpessio rerum arduarū ac difficiliū. qđ dicit arduarū pertiuet ad cōstantiam in bono: q̧ dicit difficiliū pertinet ad grauitatē mali quam ꝓprie respicit patientia: quod vero addiť diuturna siue diutina ptinet ad longanimitatē fcđm q̧ conuenit cum patientia: Natura leporis ꝓpter timiditatē: imbecillitatē: & venationum ꝑpessionē: patientem videť ostendere qui & si fortis & audax sit imbellis tamen eo q̧ sustinet apparebit. Stellę etiā in hac imagine sitę Mercurij Saturniq̧ vires habent: & tunc quia melancholica est cōplexio quom Mercurius Saturni contrahat adiunctus officia leporinę complexioni cōcordat quę Auicēna perhibēte frigida est & sicca: ideoq̧ melāchollca: & Zaio physico teste cognouimus carnes leporinas melancholiam plurimū causare. Sic ergo mixtura hęc: sicut & natura animalis fauet quom frigidis semper timoribus infirmetur. Set curiosius ista discursurus ante quem aliud exponam illud tibi porrigo Prouer. 14. Qui patiens est multa gubernatur sapientia. 2. 19. Doctrina viri per patientiā noscič Et dicunt expositores q̧ quanto qs doctior extiterit tanto patientior Causam huius assingant Maximus Valerius. 3. cap. 3. vbi sic habet Est & ille vehemens & cōstans animi militia literis pollens venerabilium doctrinę sacrorū Antistes philosophia: quę vbi pectore recepta est hoim in honesto atq̧ inutili affectu de pulso totum in solide virtutis munimento cōfirmat: potētiusq̧ metu ac dolore facit. Sic igř si saturnum mercuriumq̧ sapiētiā ꝓstare ꝓbauerim proculdubio patientię limites non egrediar. Ptolomeus. 3. quadriparti dicebat: Qꝫ si saturno. Mercurius associetur & ipse bonę qualitatis existat natus erit intellāgēs: inq̧sitiōis magnę expt⁹: diliget oē bonū: & reb⁹ istis oib⁹ fortunatus. & Iulius firmi. in. 5. Si saturnus & mercuri⁹ vni⁹ partis locū ęquata societate possederint: Ingenium nati multis dissiplinaꝝ studiis ibuent & in. 2. Idem. i. 6. loco & i. 12. ab horoscopo saturn⁹ & mercuri⁹ ptiliř constituti eadē sibi rōne decernūt. Si. n. p diē in his locis fuerit iuēti multaꝝ doctrinarū scio• faciēt: abscōsaꝝ artium doctrina pollētes & q oia q̄ in reb⁹ hūmanis sunt velint scire. & in. 5. idē Si saturnus cū mercurio fuerit trigonica radicatione cōiuct⁹ & sint am

Sideralis abyssus

Secūdum Tulliū patiētia qd.

Natura leporis.

Auicenna

Zaius.

Prouer.

Ptolome⁹

Saturni & mercurij influ.

Iulius

Idem.

bo in opportunis geniture locis positi: & ab oibus deiectionũ humilitatibus separati facient cordatos:ingeniosos & ad omia disciplinarũ officia semp applicatos:sed mores eorum maturæ facient pondore grauitatis ornari:aut tales reddunt quorũ consilia viuacibus semp rõnibus conualescant. Set illud meminisse nos conuenit ꝙ sola Mercurij stella in.12.ab horos.loco gaudet constituta:hæc ille. Videt autem huic dicto de gaudio Mercurij Almansor in amphorismis cõcordare dicens. Cuicũq; fuerit Mercuri⁹ in.12.erit sapiẽs magnusq; philosophus. Zael⁹ & Alchabitius & alij tenent in.12. Saturnum gaudia possidere nõ Mercuriũ. Non est autẽ inter tantos doctores quis melius sentiat nostræ diffinire sentẽtię & maxime quũ nostro ęqualiter proposito quęuis adaptet opinio.domus.n.duodecima inimicitiarum:angustiarum:persequutionũ:insidiarum:& aduersitatum: in qua siue Saturnus siue Mercurius siue vterq; gaudeat: quia illorum influxus patientiam causare prediximus aptissime nostra roborat intentio. Patiens enim in aduersis exultat vt planeta patientie dator in domo quæ contraria proposse ministrat Fabulam tempus est intueri.

Almãsor & Iulius alit q̃ Zaphelus & Alchabitius sentiũt

Insula lero aderat
Set natus non est lepus illa.
Ardet in bociuuenis:
Pregnantem conducit & omnem
Pluribus ex genitis
Complet paruo tempore terram.
Nam populus cupiens
Pascebat gaudens & emebat
Displicuit numero
Tandem excedens sępe petitum.
Viuere quo valeant
His quum pastum subtrahit:arua
Seminibus populant
Damnum cernens:nititur oris
Pellere de proprijs
Quod vix multo posse peractum est
Iuppiter ęthereis
Ornauit pulsum ignibus vt sic.

Mens hominum teneat:
Nil tam gratum prorsus amari
Quin dolor inde sequi
Maior quã sint gaudia possit.
Accidit hinc precibus:
Mortales vt det patienti
Tristia ferre animo
Quę possunt orare tonantem.
At data quom fugiant
Quid sit sanum corda mouentur
Nescia:vt altisono
Curam mittant queq; gerendi.

¶ Si autem quanta est sapientia tanta & patientia(rogo)quis. Thoma patientior?Sapientia.n.eius tanta est vt qui hanc subter fugerit insipiens iudicetur.Nec tacendũ arbitror de tracta tu quõdam in quo oẽs recitantur errores siue opiniones a parrhisina academia sub excõicatiõis pęna seclusas:& postea annectitur gloriosi Thomę tanta exprobratio vt erronea & heretica dixisse contendat licet recitatiue nõ assertiue id agi protestet & siue sanctitatis ꝑiudicio quom Tho.pti nax nõ fuerit:id aũt fit vt fratres qui conquerebanť Doctoris sui in aliqb⁹ condẽnatis tactã doctrinã & a sede apostolica reuocari poscebant. cõqueri cessent eiusdẽ doctrinę falsitatibus intellectis.Annectiť aũt hic tractatus expositõi sententiarũ sancti.Bonauenturę & auctoris nomen reticetur .O vulpina calliditas:O latens sub melle venenum:O scorpij blandicies:O malitia diabolica Nomen taces?Quare?Ne abnoscaris?& cur times agnosci? ab proprię conscius cum ignorantia malignitatis admixtę.Set quãuis taceãs capelleq; vocem ballatũq; mentiaris:tñ Rimula q̃ video:te docet eẽ asinũ.Tu & Thomam eronea & a fide aliena dixisse non asseris verũ recitas?Tu susq; deq; ferendũ a nobis doctrinam Thomę a parrhisina condẽnatione notari ꝑsuadere conaris?Tu te inuito noris apud bertilia cũ anno domini.1325 Articulos parrhisiẽses iquantũ tãgũt vel tãgere videntur doctoris Cherubici doctrinam cum totius vniuersitatis assensu p dñm.Stephanum parrisiẽsẽ epm solemniter reuocatos & maiorem ꝑpter gloriã nřo ide collegio resultãtẽ disrũparis.

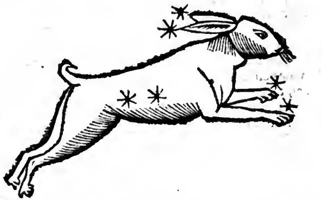
Tho. patientia.

Tho.descendiť

Et si te non afferere sed aliena recitare obijcias: si animi boni (qd nō credit) erga Thomā inueniris: nec ab alijs in eū conficta narrare debueras. Abi: abi ergo cōfusus quia dum peruersum tegere queris animum: & nocere appetentem: sed non potentē te manifestas. Nec aliter me diffundā sua infringere deliramē ta benignissime lector quia a quantū a tramite veritatis oberrēt-sa is iam apud omnes innotuit. Sufficiat aūt incertū hunc nō tolerasse mendacem: q̄uis nunc nunc patientiam p̄dicauerim⁹.

Chriso. quia sancti iniuriā maxime hereseos (licet non pertinacis) perpessum iri non patientie sed insipientie attribuendū sit. Vt eīn Chrisostomus super Mattheum habet in iniurijs ꝑprijs patiē tem esse laudabile est. Iniurias aūt dei patiēter sustinere nimis est impiū. Qui vero Thomæ doctrinam impugnat deum & sedē apostolicā qui illam approbarunt impugnat. Similiter Augustinus cōntra Marcellinū: p̄cepta patientie non contrariant bono reipublice pro quo conseruando contra inimicos pugnatur. Et Thomæ doctrinam impugnare & infringere nonne bono reipublice contrariari censebitur quum a veritate q̄ in ea est subuertere sit & damna falsitatis imponere? Hec ꝑ nunc sat.

Augusti.



Tullius. Perseuerātia qd Andrōic⁹ Thomas.

¶ De perseuerantia per Orians Cap. 39.

Quartum & vltimū sortita locum inter adiunctas fortitudini partes perseuerantia sequitur: hanc Tullius diffinit dicens. Perseuerantia est in ratiōe bene considerata stabilis & ꝑpetua permansio. Andronicus aūt. Perseuerantia est habit⁹ eorū quibus imanendū est & nō immanendū: & neutrorum. Tho. aūt scda secūde. q. 137. ipsam sic esse virtutē

ꝓbat: sc͂dm philosophũ.2.ethi. virt⁹ est circa difficile & bonũ. & iõ vbi occurrit spãlis rõ difficultatis vł boni ibi est spãlis virt⁹ Op⁹ aũt virtutis põt habere bonitatẽ & difficultatẽ ex duobus vno q̃dẽ mõ ex specie ipsa act⁹ q accipit̃ sc͂dm rõnẽ ꝓprij obiecti. Alio mõ ex ipsa diuturnitate tp̃is. nã hoc ip̃m q̃d est diu insistere in aliquo bono vsq₃ ad cõsumationẽ ptinet ad specialẽ virtutẽ. Sicut ergo tẽpantia & fortitudo sũt speciales virtutes eo ꝙ altera eoꝝ moderat̃ delectatiões tact⁹ q̃d de se difficultatẽ hẽt: altera aũt moderat̃ timores & audacias circa pericula mortis: ꝙ etiã sc͂dm se difficile est: ita etiã pseuerãtia est q̃dã specialis virt⁹ ad quã ptinet in his vel in alijs virtuosis opib⁹ diuturnitatẽ sustinere ꝓut necesse est. Aug. etiã in li. de pseuerantia dicit pseuerãtiã null⁹ põt amittere; alias aũt virtutes hõ põt amittere qa vic₃ si pseuerãs est actu cõtinuato cõtra rõnẽ pseuerãtiæ est ꝙ amittat̃ vt Tho. vbi sup̃ exponit: vñ Aug. ibidẽ. Null⁹ põt dici p seuerãtiã habere q̃diu viuit nisi pseueret vsq₃ ad mortẽ. Et ideo virtus ista p oriona mõstrat̃ q decẽ & septẽ stellis ornat̃. iste.n. numer⁹ naturali ordine & processu numerali inter.16. &.18. ponit̃ q primi sunt inter quos sesq octauã ꝓportionẽ siue ton ũ aliquo nũero mediãte repis

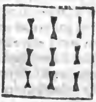
Aristo.

Augusti.
Thomas.
Augusti.



Perseuerãtia per oriona.

Per 16. q est numer⁹ quatuor elemẽtis cõstãs q̃.18. potẽtijs vigorat̃ tationẽ generatiuã: uã quãtũ ad sensitiuã tũ: odoratũ: tactũ: & cõmunẽ: phãtasiam:



q̃drat⁹: corp⁹ ex qua accipe p.18. vero aia₃ Q uãtũ nãq₃ ad vege nutritiuã: augmẽtati exteriorẽ: visũ audi gustũ: interiorẽ: sẽsu₃ æstimatiuã: memora

tiuã:motiuã nãlẽ arteriarũ & cordis in quo tãq̃ in organo situat.
Motiuã aiale imperãtẽ: concupiscibilẽ & irascibilẽ: executiuam
vim exteriorẽ diffusam in musculis lacertis & neruis mẽbrorũ.
Intellectum & voluntatem habet anima rationalis: quę sunt.
.18. intellectum pro possibili & agente coniunctum accipimus
sicut & superius capit. 35. quom vtraq̃ potencia ad intellectio-
nem requiratur. Sic ergo. 17. inter corpus & animam positus
& illa diuidens virtutum perseuerancię vsq̃ ad separationem
animę & corporis in morte continuandam significat. Bene au-
tem isti numeri. 17. 2. 18. tonum consonant & primi sunt qui in
hac proportione medium habent numerum & neuter illorum.
ad aliam quantitatem comparatus illam seruat proportionis
harmoniam: Quia tonus quid minimum in musicis est & ani-
ma ad corpus qnom vnum materia aliud phorma sit paucam.
habent conueniendam: & habent diuisionem & adhuc rema-
nent quia & anima rationalis & materia non corumpuntur.
Vnde. 8. 2. 9. qui eandem habent proportionem: non habent
medium quom brutorum quorum anime corumpuntur indiui-
duo monstrent: & cum alio numero in illa non consonant pro-
Cõtra Pythagorã. portione: quia contra. Pythagoram non solum alicui irratio-
nalium set nec hominum alterius hominis anima cõiũgi potest
Thomas. vt habet Doctor Sanctus contra Gentiles secundo capi. 72 &
Gregori[9] multis alijs locis. Natura imaginis vel stellacionis istius quam
examussim nostre faueat intentioni testatur beatus Gregorius
9. moraliũ. qui per illam martyres in q̃bus vera extitit perse-
uerantia monstrari voluit dicens post expositionem arcturi per
sanctam ecclesiam. Apte post arctum protinus orionas sub-
dit. Orione quippe in ipso pondere temporis hiemalis oriun-
tur suoq̃ ortu tẽpestatem excitant & maria terrasq̃ perturbãt.
Quid igr̃ post acturum p̱ orionas nisi martyres designãt? Qui
dum sancta ecclesia ad statum prędicationis erigitur pondus.
persequentium molestiasq̃ passuri ad cęli faciem quasi in hie-
me venerunt. His etenim natis mare terraq̃ turbata est quia
dum gentilitas mores suos destrui apparente illorum fortitu-
dine doluit: in eorum necem nõ solũ iracundos ac turpidos: s;
etiam placidos erexit. Ex orionibus itaq̃ hiems inhoruit quia
clarescente sanctorum constantia frigiditas ĩfideliũ ad tẽpesta
tem se persecutiõis excitauit Orionas ergo cęlum edidit quom

sancta ecclesia martyres misit:qui dum loqui recta rudibus ausi sunt omne pondus ex frigoris aduersitate pertulerunt. Huic testimonio auctoritas Iulij firmi in.7.concordat. Ait.n.Si Orion in occasu geniturę fuerit inuentus:tales nasceni homines quorum animos varia sollicitudo semper exagitet. Hi a ciuibus suis cum legatione missi in ipso munere constituti peregre moriuntur:ferentes ad inferos leue solatium ꝙ illis a ciuibus suis honores perpetui:Imagines:tituli:& statuarum decernent insignia. Sic martyres gloriosę perseuerantię culmen habentes dum dei veritatem confitent quasi legati a ciuibus suis.i.sanctis inspirantibus qui futuri sunt socij vel bonis christianis qui consortes fidei sunt mittuntur sed in ipsa legatione moriuntur quia in ipsa confessione occiduntur. Vnde apud superos non inferos(vt iste gentili opinione credebat)solatiū habent quum sibi tot iam predicti a fidelibus exhibētur honores. Stellæ in humeris orionis Martis & Mercurij cæterę autem in eo lucentes Iouis & Saturni vires exercent. Ex superioribus patet Mercurij & Martis mixtionem(vt Halius voluit)mores firmos operari:vnde bene in humeris qui pondus sustinent firmitas ad perseuerandum posita est. Saturni etiā teste Albumasaro in.7.introductorij pertinacia est quę scdm Tulliū sic se habet ad perseuerantiam sicut superstitio ad religionem ideoꝙ cōtraria est ei. Iuppiter igitur qui Saturni malitiam in bonum vertit pertinaciam Saturni in perseuerantiā transmutabit & sic Saturni & Iouis copula perseueuerantię fauet aptissime. Fabula etiam & si breuiter exponatur assentit.

Orionis influxus.

Halius Albumasarus.

Tullius.

Fulget in excelsis connexibus aureo nitore
 Orion fuerit ꝙ comes Dianę
Assiduus:persistens:aruaꝙ deuiosꝙ montes
 Indefessus amans:vt deę placeret
Sic si quis stabilis permanserit:vsꝙ dum secentur
 Fila sequens rectum fit decorus astris.

¶ Perseuerauit aūt doctor Angelicus vsꝙ ad mortem impolluto calle tramiteꝙ indirupto vias tenens virtutū quas habuisse non ego solum vel alius homo probauit. Sed opificis immensi bonitas qui tot honoribus fidelem sibi seruum cumulauit & in dies magis ac magis augmentat & de fortitudine patribusꝙ eius hic narratio finiatur.

Tho. perseuerātia.



ℭ Stellæ huius.17.tres in capite:in humeris singulę:in dextro cubito vna:in manu eadē vna: in claua tres:in zona tres:in genubus & pedibus singulæ.

ℭ De temperantia per canem maiorem Cap.40.

Aristo. QVartū & vltimū locum tēperātia inter virtutes Cardinales tenens cōsideranda pponitur. Ponitur ab Ari. .2.ęthico.inter insensibilitatem intemperantiāq; media. Tactus videlicet delectationes ęquo moderamine librans, hanc Isidorus diffinit in ethimologiarum libro. Tēperantia est qua libido concupiscentiaq; refrenatur. Et Tullius. Temperantia est rationis in libidinem atq; in alios non rectos impetus animi firma & moderata dominatio. Augustinus in libro de moribus ecclesie dicit q ad temperantiam pertinet deo se integrum incorruptumq; seruare.

Isidorus. Tēpantia Tullius. Augu.

Tēpantia per canē. Figuratur hęc virtus p canem maiorē decē & nouē stellis insignē. Rō est qa ad qndecim draconis astra prudentiā.s.vt supra expositum est inuentis.19. proportio est) quatuor vincens super quadripartiens.



Species autem temperantię quattuor sunt Tho. San. scda scde q. 143. ita sufficientiam reddēte Op3 diuersificari spēs virtutū. scdm diuersitatē materię vel obiecti. Est aūt tēperātia circa delectationes tact⁹ q̄ diuidūtur in duo genera nā q̄dam ordinant̄ ad nutrimentū & in his quātū ad cibum est abstinētia: quātum. aūt ad potū ꝓprie sobrietas q̄dā vero ordinant̄ ad vim generatiuā & in his quātū ad delectationē principalē ipsius. coitus est castitas: quantū aūt ad delectaciones circūstantes puta q̄ sunt. in osculis tactib⁹ & amplexib⁹ attenditur pudicita. his addatur illud philosphi. 9. ęthi. ꝙ tēperātia est prudētię cōseruatrix: qa v3. vt Tho. Sa. eustratio paulisper cęcutiēte: recte exponit maxi m ī iudicio hūmano obnubilitatē hę circa quas temperantia laborat delectationes ingerunt: quū sint animali maxime nales Sic igit̄ tēperantia q̄ quatuor spēb⁹ est potens & prudētiā conseruat recte super prudētie stellas quatuor vt quatuor species adiunxit. Canis aūt nam inde fauoris argumētū sumit ꝙ Iudicū. 7. Bedeoni precępit dñs vt secū ad pugnam tm̄ illos admitteret qui manu & lingua lamberēt aquas vt solēt canes lambere per quos intellegi volūt moral̄r exponentes ꝓcipue Origenas in Homelia super hoc illos qui de terrenis ad solā necessitatē sumētes se totos ad carnalia nō ꝓsternunt. Cui bñ vulgatum illud adagiū cōuenire dignoscit. Nilotico bibente Cane. Apud nilum siquidem timore crocodilorum vt h3 Plinius li. 8. dū bibūt canes nec ad planam naturæ indigētiā potū phugiēdo suscipiunt. Tēperatus i idē solerti studio sagacią vigilātia vitiorū dęmonisq̄ venena deuitītās de mūdanarū delectationū. aquis non quantū libido possit: s3 quantum necessitas requirit admittit. Cōsulit Augu. in. lib. de morib⁹ ecclesie docuitq̄ hāc. eandē tempati modificationem h3 (inqt) vir tēperās in reb⁹ huius vitę regulā vtroq̄ testamēto firmatā vt earū nil diligat nil per se appetendū putet: s3 ad vite huius atq̄ officiorum necessitatem quantū satis est vsurpet vtētis modestia nō amātis affectu Et illud canem tēperātie cogit herere qa p hoc aïal ꝑdicatores qui tempati maxime inueniri debēt in scriptura significantur. Q̄d anteq3 ꝓbetur primo aduerte iō spāliꝰ tempantiā predicatorib⁹ cōuenire tū qa in exēplū velut lucerne sup cādelabra posiτi vitiū maxime exprobrabile vitare debēt veluti ē itēpātia Ari

Marginal notes: Thomas. — Aristo. — Thomas. — Eustrati⁹ — Paulisper Cæcutit. — Iudicum liber. — Origenes — ꝓuerbiū — Plinius. — Augusti. — Prædicatorib⁹ maxime conuenit temperantia.

Thomas. 3.ethi.2.S.Tho.scda scde.q.1.4.2.testibus;tũ quia q sapientię.2
Dionysi⁹ doctrinę(vt pdicatores)decet incũbunt temperantia magnope
Daniel⁹. iuuantur:iuxta illud .Dionisij de diui.noi. abstinere a delecta=
tionibus tact⁹ maxie pmouet hoiẽ in bono rõnis & Danieli.j.
Thomas. dr̃ q pueris q vtebant leguminib⁹ dedit dñs sciam & discipli=
nã in oi libro & sapia.& doctor.S.vbi.sup.volẽtes cõtẽplatõi &
reb⁹ diuinis vacare opꝫ q se magis a carnalibus desiderijs ab
strahãt Dicit ergo canẽ tẽperãtiã significare quia pdicatores q
(vt pbatũ est)temperãtie mun⁹ singulariter amplectunt canes
admonent:Iuxta illud Iobi.3.Quorum non dignabar pr̃es po=
Psalmista nere cũ canibus gregis mei.Sup qd Gregor.20.mor.Quis est
Dauidus. grex scẽ ecclie nisi multitudo fideliũ:vel q alij h⁹ gregis Ca=
des vocant nisi docto.sci q eorũdem fideliũ custodes extiterũt:
Qui dum p dño suo diurnis nocturnisq vigilijs itẽti clamaue
rũt magnos(vt ita dixerim)latratus pdicatiõis dederũt. De q
bus eidẽ ecclie p psalmistam dr̃.ligua canũ tuorꝫ ex inimicis ab
ipso.Nõ nulli qppe ab idolorũ cultib⁹ reuocati facti sunt pdi=
catores dei.Ligua ergo canũ ecclie ex inimicis pdiit:qa cõuer
sos gẽtes dñs ẽt pdicatores fecit.Et albert⁹ sup illud Luce.16.
sꝫ & canes veniebant & lingebãt vlcera eius ait.Hoc istis tpib⁹
verificatum ẽ.canes .n.venatici ordines sunt pdicãtium q non
expectant domi:sꝫ veniunt paupes & lingũt vlcera peccatorũ.
suorũ hñtes in ore latratũ pdicationis.Spãli⁹ hoc sibi vẽdicat.
Laus or= beati Dñici pr̃is nr̃i religio quia & pdicatorũ nomie peculiar⁹.
dis dñici. ornatur & pater ipse Dñicus in canis phorma mr̃i adhuc graui
de visus est qui dum faculã accensũ ore gestaret ignitas p dño
voces predicationis ex Dñici ordine processuras ostẽdit. Huic
oẽs attribuende sunt ordini laudes quas de cane libro. 8. Co=
lumella recenset. Quis (inquit) hominum clarius aut tm̃ voci
feratione bestiam vel phurem predicat q̃ꝫ iste latratu:quis fa=
mulus amantior dñi :quis fidelior comes:quis custos in cor=
ruptior:quis excubitor inueniripotest vigilantior :Quis deni
qꝫ vltor aut vindex constantior :Vnde non inmerito vltionis.
diuinę in hereticos fere vbiqꝫ terrarum collegio isti mandata.
est quom in vindicando constantia roboretur exima. usqꝫ ad
mortem quippe desudarunt multi quos Petrus ille Veronensis
supereminet omnes .Set quo digredimur:Temperantia pre=

dicetur in hoc senatu per canem monstrata non constantia:nostra vt sic prima fulciatur intentio. Quid(ergo)tam clarum sicuti predicatorum tẽperantia?Et vt cibi parcitatẽ:longa ieiunia: Ingeniaq; ex moderatione doctissima & acutissima omittam: vnde(obsecro) sumendũ temperantię gloriosius exemplũ quã ex ordine tam preclaro vbi omnes sanctos virgines inuenimus? Patriarcha enim .Dñicus:Petrus Martyr: Thomas noster: Vincentius:Chaterina Senensis quę pio pontifice teste stigmata passa fuit dictu mirabile Christi velint nolint diuini muneris arcana tenentes:& virgines intacti illibatiq;:& sine peccato mortali periere conspicui. Hinc(vt opinor)abunde satis accipitur quantum temperantię canis natura conueniat. Ad stellarum veniamus influxum. Omnes stellę quę sunt in cane exceptis quę ẽ in ore & quę in spina habent vim veneris:lucens vero quę est inore suo & hæc est albabor habet vim Iouis & parũ Martis:& lucentes quę sunt in spina cõtractę habent vim Veneris & parum Mercurij. Ptolo.in.3.quadripartiti Quom venus(inquit)sola fuerit dña dispositiõis animæ qualitatisq; laudabilis extiterit erit natus quietus & deum multum verebitur Quis animi tẽperantie maxie cõuenit scd'm illud Ambrosij.j. de officijs in tẽperantia maxie tranqlitas ai spectatur & quæritur. Tẽperantię etiam scd'm Doc.S.scda scdę.q.141.rñdet donũ timoris:quia maxime ho no indiget timore diuino ad phugiẽdum ea q̃ maxime alliciunt circa quę est temperantia: Iouis & Martis fauet etiã mixtio quũ Hermes de stellis beibentijs dicat q; si in ascendente vl' decimo natiuitatis alicuius istius naturæ fuerit astrum natus erit magnus in suis actibus: sapiens in suis negotijs & sensatus. Et halius abenrageli in.5.ait. Quũ Iuppiter Marti iunctus fuerit natus multum quid videre habebit. hæc omnia tẽperantia causari ex dictis apparuit. Earũ aũt q̃ sunt in spina cõplexio tanto apertius quãto in loco lũborũ libidinis domicilia situantur. Veneris nanq; & Mercurij virtute pollent:quę si Ptolomeo in prętaxato loco credimus facit natũ qui erit temperatus in oibus suis modis. Iulius firmicus Matheseos.2.dicebat in.3.loco ab horoscopo Mercurius & Venus pariliter constituti facient in sacris certaminibus esse victores: aut sacerdotes:aut prophetas:aut vestitores deorũ:aut in tẽplis

Ptolomeus Vœneris influxus. Ambrosi. Thomas

Iouis & Maris influ.

Halyus

maxima tractātes officia: aut prępositos sacerdotib⁹: aut sacris cęremonijs principes: aut legatos boni: aut institutiōis morib⁹ & qbus desyderia sua secura ciuitas credat. Hæc pōdera nec tē perantē q iuste talib⁹ insignit ibis inficias. Istius canis sequentisq; eadem tradit inuētio fabulosa: ideoq; de ambobus p̄sens carmen habebitur: & de virtutis ppositæ laudibus capitulo sequenti rithmus addetur.

Orion geminos canes habebat
In cursu validos: ferocioris
Vrsos: dentis apros sonacioris
Sternentes vt hanelus admonebat
Diana hos nimiū tenens fouebat
Et solatiolum benignioris
Plausus: atq; locos amęnioris
Et cibos sapidos dari iubebat.
Tantum creuit amor nitentiorem
Q2 sedē hīs tribuit micantiori
Stellarum radio beatiorem.
Sic qui lumine temperantiori
Per phormam est rutilans honestiorem
Tandem luce nitet sereniori.

Tho. temperantia. ¶ Tēperātiā Thomæ decorasse virtutes de his q̄ de ipso legūt accipito. Parcissimi fuisse cibi ita vt de eo mirarēt oēs quo. s. pacto tam ampli corporis moles ita modico cibo fulcita cōsisteret & spiritaliq; esca nutriri dicerent: ieiunijs quoq; plurimū delectatum famis & sitis tolerantia viguisse memoriæ pditum est.



¶ De honestate per canem minorem. Cap.41

Iam & si tēperantię bine integrantes partes verecundia.s.& honestas a.S. Tho.secunda scde.q. 143. assignentur de honestate nihilominus tamen verba faciemus quom honestas virtus sit.D.S.vbi.supra.q.145.teste de vere cūdia aūt non ita loquendū q̄si de aliq̄ virtute.4.ethi. dixit Aristo. Hanc idē Aristo .2.rethoricorum diffiniēs ait honestas est mollis compositaq; moritas.Mollis ibi non pro remisso & illaudabili :set potius ꝑ ad quālibet partē virtutis flexibili accipitur vt quom molle igenium.qd facile dicit:& imprimitur dicimus Sumi etiam pōt pro oportuno & tempestiuo vt Vergilij est illud.Sola viri molles additus & tēpora notas vel pro placito veluti Cicero. & Hānibalem iuueniliter exultantē patientia sua molliebat.Et sensus est honestas est morū habitudo quędam ducibilis:opportuna:placida:compositaq; Vnde alij diffiniunt sic.honestas est q̄ cauetur ne quid indecore effeminate:libidinose:turpiter fiat:cogiteturue.Glosa quoq;.ff.de ius.&.iur.l.iusticia licet implicite.Honestus dicitur esse homo morigeratus aliena non tollens & inquantum in se est alios ad virtutem adiuuans. Augustinus etiā in lib.83.q.dixit. Honestatem voco intellegibilem pulchritudinem:quā spiritalem nos ꝓprie dicimus.S.Tho.loco ꝑnotato rationem istius reddēs inquit.Sicut accipi potest ex verbis Dionysij.4.caplo de diuino ad rationem pulchri siue decori cōcurrit & claritas & debita ꝓportio.Dicit enim ꝙ deus dicitur pulcher:sicut vniuersorum cōsonantie & claritatis causa: vnde pulchritudo corporis in hoc consistit ꝙ homo habeat mēbra corporis bene proporcionata cum quadem debita coloris claritate:& similiter pulchritudo spiritualis in hoc consistit ꝙ cōuersatio hominis siue actio eius sit bene ꝓportionata scdm spiritalē rationis claritatē:hoc aūt pertinet ad rōnem honesti qd diximus idem esse, virtuti quę secūdū rationē moderaṫ oēs res humanas:& ideo honestū ē idem spirituali decori Macrobius ideo & .Ambrosius primo de officijs partem tēperantie ponunt honestatē :quia.v3. secūdū Tho.S.ibidē quom honestas sit q̄dā spūalis pulchritudo aūt pulchro opponāt turpe & oppolito maxime feminēcē ma

[Margin notes: Thomas. / Idem. / Aristo. / Idem. / Honestas quid. / Vergilius / Cicero. / Augu. / Thomas. / Dionysius. / Pulchrū quid. / Mocrobi. / Ambrosi. / Thomas.]

nifestent:iō ad temperantiā spāliter honestas ptinere videt q̄ id qd̄ est turpissimū & indecentissimū repellit.s. brutales voluptates.vnde & ipso nomine tēperātię maxime intellegitur bonum rationis:cuius est moderari & teperare concupiscentias prauas.Sic ergo honestas prout speciali quadam ratione temperantie attribuitur ponitur pars eius non quidem subiectiua vel sicut virtus adiuncta:sed pars integralis ipsius:sicut quędam eius condicio .Monstratur itaq; virtus hęc per canem minorem tribus clarum sideribus vt.v3.ipsius anię rationalis quę intellectu agente:possibili & voluntate: tribus ornatur potentijs honestatem lumen esse monstraret. Canis naturam eodem modo honestati quo & temperantie fauere probato .Predicatores enim doctoresq; qui cane signantur illius personam induunt qui sapientie.7.dicebat. venerunt autē mihi omnia bona pariter cum illa & innumerabilis honestas per manus illius.Capite quoq; decimo de eisde3 in vnius laude dictum est. honestauit illum in laboribus & honestum fecit illum. Complexio stellarum Mercurio Martiq; similis est:quę vt Ptolo.3. quadriparti auctor est natum facit abstinentię bone nominis. honorati & sapiente3 hermes de stellis beibenijs istius qualitatis stellam si in ascendente vel decimo alicuius inueneris inquit maxime si fuerit natiuitas nocturna natus erit altus moribus sensus multi : sapiens in omnibus:& amat sapientiam. Quicumq; talis fuerit ornamenti quis honestate non gaudere contendat:Nam qui a iuuentute sua sapientiam amauerit exquisieritq; is est q honestatem de manib⁹ illi⁹ accipit honestat. in laboribus & honestus efficitur vt carmen hocce manifestat.

Honestas per canē.

Sapientia

Ptolome⁹ Nermes. Mercurij martisq; influxus.

Thomas. honestas

Quisquis honesti	Curat:amator
Tractus amoribus	Est sapientie.
Interiorem	Munere cuius
Multicoloribus	Gaudet olympicis
Pingere vultum	Sedibus:actis
Quo placeat deo	His breuibus moris

¶ Qualem igitur Thoma inuenies honestiorem: In ipso morum ducibilitas:opportunitas:placiditas:compositio: tantusq; sapientiæ succensus amor:vt quum testudo leporem cursu vicerit huic pares reperias.



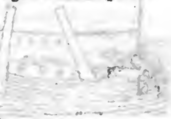
¶ De continentia per Nauem. Cap.42.

SEquunt̃ potẽtiales tẽperantię partes inter quas cõ Tullius.
tinẽtia primo consideranda proponit̃. Quę ab An= Androni.
dronico & Tullio inter partes potẽtiales posita dif Continentia quid.
finit̃ sic ab Andronico. Continẽtia est habitus inui
ctus a delectatione. Et a Tullio Continentia est p Idem.
quam cupiditas (.s. delectationum tactus) Consilij gubernatio=
ne regitur. Sanctus autem Thomas secunda secũdę. q. 155. Con Thomas.
tinentia inquit est per quam aliquis resistit cõcupiscentijs pra=
uis quæ in eo vehementes existunt & hoc modo accipit philosõ Aristote.
phus continentiam. 7. ethicorum. Et hoc etiam modo accipitur Cassian9
continentia in collationibus patrum. hoc autem modo continẽ
tia habet aliquid de ratiõe virtutis inquãtũ. s. ratio firmata est
contra passiones ne ab eis deducat̃: non tñ attingit ad pfectam
rationem virtutis moralis secundũ quã etiam appetit9 sensiti=
uus subdit̃ rationi sic vt in eo nõ insurgãt vehementes passio=
nes rationi contrarię: & ideo philosophus dicit in. 4. ethicorũ Aristote.
ꝙ cõtinentia nõ est virt9: set quędã mixta inquantũ scilicet ha=
bet aliquid de virtute & in aliquo deficit a virtute. Largius ta=
men accipiendo nomen virtutis pro quolibet principio lauda=
bilium operum possumus dicere continentiam esse virtutem.
Nec te conturbet ꝙ superius de verecundia: Eo quia virtus
non erat tacuimus: nunc autem de continẽtia quæ nec etiam est

proprie virtus tractare disponimus: qm cũ cõtinẽtia habit⁹ sit (vt Andronicus vult) verecundia vero passio q̃dam: hęc tm̃ defi cit: illa tm̃ virtuti ꝓpinquat q̃ vnã transeũtes ore presso digne de altera ęquori vela pãdim⁹. Licet.n verecũdia & cõtinẽtia so Beda. rores (Beda auctore) noscanĩ: Cõtinẽtia tñ in prudẽtib⁹ princi pe loco glo riat. Nota etiã illud Do. S. 4. dis. 49. q. 5. dicẽtis. fru Tho: ctus est quoddã premiũ qđ debeĩ hoĩ ex hoc q̃ a carnali vita in Fruct⁹ qd spiritalẽ trãsit & ideo illi virtuti p̃cipue rñdet q̃ hoiem p̃cipue a subiectione carnis liberat Hoc aũt facit cõtinentia qa p dele ctationes venereas aĩa p̃cipue carni subdiĩ adeo vt in actu car Hierony. nali scđm Hiero. nec spũs ꝓphetię corda ꝓphetarũ tangat nec in illa delectatiõe est possibile aliqd intelligere vt philosoph⁹ Aristote. dicit in. 7. ethi. & ideo cõtinẽtię magis rñdet fruct⁹ q̃ alij virtu Fructuũ ti. scđm aũt diuersũ modũ spũalitatis q̃ continẽtia facit diuersi diuersi= fruct⁹ distinguũĩ. Est.n. q̃dã spũalitas necessaria: & q̃dã supabũ tas. dãs. Necessaria qđe spũalitas est in hoc q̃ rectitudo spũs ex de lectatiõe carnis nõ puertaĩ qđ fit dũ aliqs scđm ordinẽ rectũ rõ nis vtiĩ delectatiõib⁹ carnis & hic est spũalitas cõiugatoꝝ. spũ alitas vero supabundãs est p quã hõ ab hmõi delectatiõib⁹ car nis spm̃ suffocãtib⁹ oino se abstrahit. Sed hoc cõtingit dupl'r vl' respectu cuiuslibet tpis p̃teriti pñtis & futuri & hęc ẽ spũalitas virginũ: vl' scđm aliqđ tps & hęc est spũalitas viduaꝝ. Seruãtib⁹ ergo cõtinẽtiã cõiugalẽ dai fruct⁹ trigesim⁹ vidualẽ sexagesim⁹ virginalẽ cẽtesim⁹. Si vis aũt pulchra de his numeris fructibus applicatis videre & iterũ de ipso fructu Tho. Sanctũ ibidem le ge. hęc ꝑ nostro suffi ciant in p̃sentiarum astruẽdo ꝓposito. Di= sponatur.n. arithmetica medietas discontinua tali modo.

Isti numeri.4.6.8.10.sil' iūcti.28.faciunt q numer⁹ pfect⁹ est quū Cōtinētia
14.7.4.2.1.ptes eius aliquotę ipsi sint ęquales & signat cōtinē per. nauē.
tiā ,ppter pfectionē suā. At qm̄ nō est ad pfectā virtutis rōnē at
tingēs cōtinētia:ideo p nauē vigintitriū stellaꝝ signaṫ vt sic a p̄
dicto numero.28.quinari⁹ subtrahaṫ qui quū sit numer⁹ vniuer
sitatis(vt Macrobio superi⁹ adducto monstrauimus) ad vniuer Macrob⁹
sam totaleq̄ꝫ pfectionē non ptingere continentiā monuit. Quia
igiṫ pfectionē habet virtutis: sed nō vniuersā cōtinētia.p̄dicta
medietas nō quo ad quātitatē nisi minuatur continētię quadrat
sed bn̄ quo ad multiplicationē. Multiplicetꝰ.n.4.per.8.nascetur
.23.Crescat 6.per denariū prouenit sexagenarius vidualis con
tinentię fructus expressor. Denarius qm̄ supra se aliū non ha=
bet numerum per quē ducaṫ:ideo diuina subtilitate prima mul
tiplicatione q̄ coniugalē fructum trigesimū ,pducere debuit bi
narius est superadditus vt denario deseruiret. binarius igiṫ secū
dam vnitatē habet & primo arithmetices scda vnitas diciṫ esse
denarius vt intelligas denariū p binariū.i.per secundā vnitatē
multiplicandū.i.p seipsum vnde cētesim⁹ virginitatis fruct⁹ ori
atur. Sic itaq̄ꝫ nauis ista stellaꝝ numero cōtinentię fruct⁹ ōndit
& quasi de illis est q̄ Iobi.9.naues poma Portātes appellāṫ:bn̄ Iobus
aūt cōtinētia q̄ prauis cōcupiscētijs lacessiṫ nec vinciṫ:naui eq=
paraṫ qa & si pcellaꝝ turbo vorticib⁹ circūgyret elabiṫ. Impfe
cta aūt eaten⁹ figuraṫ vt qd̄ expositū est superi⁹ de virtutis mi
noritate mōstreṫ. Iis stellis: Iouis & Saturni vires adhęrēt. Al= Albuma=
bumasar nanq̄ꝫ.7.introductorij continentia Ioui attribuit q Sa sarus.
turni malitia non impediṫ:in cētiloquio Bethemo dicente Iup= Bethmus
piter soluit quod Saturnus ligat. Iam fabella pcedat.

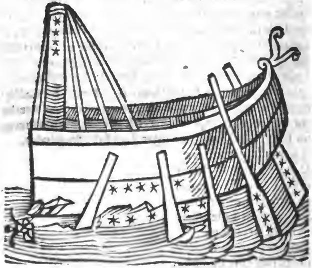
Hęc nauis fulget æthere
Sulcandis prima fluctibus
Mersa atris q̄ꝫ sit æquore.
Sic primum continentia
Tempestatum molestibus
Et scilleis latratibus
Vrgeṫ nec placentia
Vincunt fulgente flāmulis.
Sic fructu triplici micat.
Cœliq̄ꝫ oras perambulat.



Sideralis abissus

Thomæ cõtinẽtia.

℄ Thomę continentiã quis non miretur? Nam quum ephœbi mentem a proposito religionis ornatę mulieris specie genitrix auertere tẽptasset nõ voti compos effecta est. Cępit enĩ subdolis adolescentem emollire blandicijs ita vt tenella caro sensum titillatione mulceret. Vt vidit arcem quassari continentia non adhęsit: set prędusti flamma stipitis ignit æ suggesticem libidinis effugauit. Voluit optimus deus Thomę continentiam cunctis experimento detegere qui Sansone fortior. Dauido sanctior. Salomone sapientior. Temptatione non est superatus acerrima. Petijt ilico perpetuę virginitatis donũ parieti crucis impresso signaculo. Nec mora: Duo angeli affuere qui circa renes dormientẽ strinxere dicentes. Ex parte dei cingimus te cingulo castitatis quod de cętero nullatenus dissoluet. Fuit adeo efficax diuinę largitatis vbertas vt deinceps sopito fomite tam tutus extiterit vt sicut natus est virgo ita est mortuus. hoc autem ex fidissima qui eius generales sępe confessiones audierant patrum relatione cognouimus.



¶De clementia per Phillyriden Cap. 43.

Diungitur.2.temperantiæ clemētia: sicut Tullio placuit Seneca&q ita illam diffinienti. Clementia est tēperantia animi in potestate vlciscendi. Et iterum: clemētia est lenitas superioris aduersus inferiorem in constituendis pœnis. Tullius autem sic. Clementia est virtus per quam animus concitatus in odium alicuius.s.ad grauius puniendum: benignitate retinetur. Tho. autem Sanctus scda secūde q.dixit.157. Clementia est diminutiua pęnarum non quidem in respectu ad id qđ est secundū rationē rectam seu in respectu ad id qđ est scdm legē cōmunē quā respicit iustitia legalis sed ꝑpt aliqua particularia considerata clementia diminuit pœnas qua si decernens hominem non esse magis puniendū: vnde dicit Seneca in secundo de clementia. Clementia hoc primum pstat vt quos dimittit nihil aliud illos pati debuisse pnunciet. viit⁹ hæc p phillyriden siue cētaurū.24. sideribus dephormatū ōndi. Si .n.in arithmetica ꝓportiōalitate disponaī hic numer⁹ hoc mō

Tullius. Seneca Clemētia quid. Tullius. Thomas. Seneca Clemētia p Phillyriden.



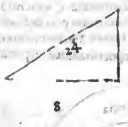
Clementiā exinde pspicies admoneri. Qui.n. ponit in medio octonarius q cubus est(bis.n.duo bis octo faciūt) stabilis est & robore firmus. Hoc monet reges & supiores: quoꝝ est clemētia (vt sup expositū est) si firmi stabilesq in regno pmanere deside rāt clemētia oportere dotari quū ꝓuerbio.20. clementia thron⁹ regis roboret. Hoc idē ad Neronē Seneca. Clementia regis in subditos gladius in hostes. Maxim⁹ etiā Valerius.5. libro multis exēplis & romanorū & externorū reges & principes clemētia in dominio patefecit ampliari. Debet ēt sic clemētia in subditos exerceri vt sub denario diuinorū pcæptoꝝ numero contineatur ne.s.nimiū parcēdo diuini examinis vltio non feruetur.

Prouer. Seneca Valerius.

Senarium vero qui ſui perfectione nec parte excedit nec ſupe= ratur ab ipſis ideo ꝑ leges humanas quæ equat ſupplica cul= pis notat: tertia parte excedat.i.non ex eo ꝙ leges aſſerat ſe= uientes vel propria velit pſumptione minuere ſet tertia partẽ ideſt caſu aliquo particulari(vt ſupra dictuꝫ eſt)interueniente. legum rigore animi lenitate humanitateq̃ vincat. Nec tunc cõtra legẽ dicetur egiſſe ſꝫ veluti ſupra de epichea docuimus. intentionem legiſlatoris attendet.vt enim hꝫ Doc: Sanct⁹ ſcda

Thomas. ſcde.q.159. diminuto penarum quantũ ad id quod exterius agi. tur ad epicheam pertinet ſet ipſa dulcedo affectus ex qua hõ= ad hoc inclinaẽ attinet ad clemẽtiã. Geometrica figura.ſ.ortho

Boetius gonio congrue ſatis hoc idem mõſtratur. Ex ſecundo.n.geome triæ Boetij ſi Orthogonij



baſſis.8. pe= dum: chate= tus ſex: hypo temiſſa.10.ſta tuaẽ: aria.24. pedũ pduce= tur: ac ſi patẽ ter edoceat ipſã clemẽtiã q̃.24. ſignaẽ baſim in q̃ fit mitas eſt. habere q iti= dẽ ſtabilis eſt ſet ſup ſe dei pcepta.a late re ãt cui⁹ intẽtionẽ quęrat legis hr̃e iudiciũ. Figura ãt talis eſt. Stellaꝝ influxus nõ minori fauet euidẽtia: Quom in hoc cẽtau= ro hę q̃ ei⁹ phormã hũanã obtinẽt veneris & martis gerãt ſili=

Grego. tudinẽ: Clare aũt in ipſius equina figura ſit quẽadmodum Iup

Ptolome⁹ piter & Venus operentur quod anteq̃ exponaẽ aduertito pie=

Iouis & tatẽ ꝑ ipa clemẽtia poni ſicut Gre.31.moraẽ. Sit inqt pietas ſed

Veneris nõ pluſq̃ expediat parcẽs. Ptolome⁹ igiẽ.3.quadripartiti ſi Iup

influ. piter inqt Veneri fuit ſimilis & laudabilis qualitatis exiſtat na

Ptolome⁹ tus erit bonę qualitatis aię & pi⁹. Et Hermes de ſtellis beibe=

Hermes nijs dicit ꝙ natus qui habuerit in.10.vel aſcendente ſtellam de

Martis & natura Iouis & Veneris erit pietate plenus. Venus etiã iuncta

Veneris Marti quum ipſa pietatẽ(Ptolomeo vbi ſupra docente) tribuat

influ. non impedit licet ipſe velit impietatem & crudelitatem vt dice

Almãſor bat Hermes in cẽtiloquio: quia in Amphoriſmis placuit Almã ſori. Dñs quinti circuli.ſ.Venus diſſoluit qd ligat dñs tertij &

Ptolome⁹ eſt mars. habet etiã Ptolo. loco ꝑadducto ꝙ ſi Mars cũ Venere

concordauerit natus erit receptiõis & voluntatis bonę & leuis iracundię. Ex his animi lenitatē q̄ clementię conuenit accipito verū vt intelligas magnorum virorum ornamentū & stabilimentum esse clemētiā in supradicto de stellis beibenijs libello Hermetē audi. Si inueneris aliquā ex beibenijs de natura martis & veneris in ascēdente vel in.10.in natiuitate alicuius erit nat⁹ fortunatus sup oibus fortunatis: & diues super oibus diuitibus: & habebit multas ciuitates: villas: & castra: operator multorum operum: & habebit multos officiales vel scriptores: & erit phamosus in terris sicut illæ stellę in cœlo. Fabulā phillyridis q̄dā veritatis p̄cedat agnitio. Iste chiron dictus iustissimus ab Homero appellatus est: sir & ab Ouidio in quinto fastorum vbi plenius diffuso carmine istius gesta celebrat. Germanic⁹ etiā in arateo dixit. Hic erit ille pius chiron iustissimus: oēs inter nubigenas & magni doctor Achillis. Oēs deniq; in hoc conueniunt & iustitia & pietate oēs tunc tpis homines excedisse. Hermes. Homerus Ouidius Germāic⁹

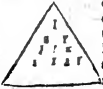
Inde ad cœlum meruit
Claris tolli radijs
Insignitus.
Sic seruans iustitiam,
Si non clemens pietas
Desit viuens.
Virtute ornatur: amans
Recti. astris post obitum
Illustratur.

¶ Quantū btūs Doc. clemētia leuis extiterit, ex monitis scdo de regimine principū ad regē Cypri & in opusculo ad Ducissā Brabātiæ liquet aperti⁹. Quū exemplis & rõnibus q̄plurimis parcere subiectis & debellare superbos enixius cohortetur. Thomas.

¶ De mansuetudine per hostiam Cap.44.

Estat ille chiron in manib⁹ hostiā super altare offerēs q̄ decē stellis integrata māsuetudinem signat. Rõnem audies quū de hac virtute aliqua p̄texuerim⁹. 4. ęthi. Arist. māsuetudo mediocritas est circa irā. primo magnorum more. Māsuetudo est mediū irascibilitatis & inirascibilitatis. 2. rethorico. Māsuetudo est depssio iræ atq; sedatio. Iterū Māsuetudo p hostiam. Aristo. Idem. Māsuetudo quid

.4.ethi. Qui ꝑ qb⁹ oportet & cōtra quos oportet iraſcit̄ & ꝑte
Idem. rea vt opꝫ & qñ & quāto tpe laudat̄ & māſuet⁹ hic erit. & ſubdit
Idem. vult māſuet⁹ q et⁹ eſſe nec a ꝑturbatiōe deferri ſed ita vt rō ꝑci
[illegible] pit in his & ad tm tps inſenſum eſſe. Tulli⁹ etiā. Māſuetudo eſt
mot⁹ animi vetū ꝑ ſtatū mūdi lance Penſans ęquali. Hoſtia igit̄
q̄ ſacrificijs deo ꝑſtat m̄ſuetudinē mōſtrat quū in his maxi=
me q̄ ꝑ dño occidūt māſuetudo q̄ratur. Auctor eſt Macrobius
Macrobi⁹ Satur.3. obſeruatū eſſe a ſacrificantib⁹ vt ſi hoſtia q̄ ad aras du
ceret fuiſſet vehementi⁹ reluctata oſtendiſſetqꝫ ſe inuitā alta=
rib⁹ admoueri abnueret̄: qa inuito deo offerri eā putabāt. Quę
aūt ſtetiſſet oblata hanc volenti numini dari exiſtimabāt. Hinc
Maro Maro. Et ductus cornu ſtabit ſacer hircus ad aras. Et alibi. Et
Hieremias ſtatuam ante aras aurata fronte iuuēcum. Illud etiā Hieremiæ
hoſtiarū manſuetudinē notat quū dicit. ii. cap. Ego quaſi agnus
manſuetus qui portat̄ ad victimā. Decē igit̄ ſtellis figurata eſt
(vt ordine ꝑpoſtero doctrinę rōe vear) qa hic numer⁹ ſacrificijs
multum phamigeratus eſt indeqꝫ noſtro fauens propoſito. Et
primo in ſui ipſius ſubſtantia Apuleio in vndecimo aſini aurei
Apuleus. teſte quum dixit. Illud plane cunctis arbitris ꝑcipit decem con
tinuis illis diebus cibariam voluptatē cohercerem neqꝫ vllum
Priſcorū animal eſſem: & inuinius eſſem. vbi aduertendū eſt quod ſupſti
ſupſtitio tio priſcorum decē dies puros caſtoſqꝫ dedicauit iſiacę religiōi
Proptius. hinc illud Propertianū. Cynthia iā noctes eſt operata decē. Li
Liuius uius ſcribens de matre filiū initiatura bachanalibus refert de
cem dierum caſtimonia op⁹ eſſe. Decimo die cęnatū deinde pu
re lotum in ſacrariū deducturam. Apud veteres hęc cęremonię
denarię dicebant. Si autem denarium quo ad figuræ qualitatē
inſpexeris trigonalis eſt. Et ſic etiā ſacris deputat̄ moribus a
triade. Ariſt. primo de coelo & mundo ad ſan
ctificationes inquit de orum vtimur numero
Apuleus. hoc. ſ. ternario. Apule us etiā ſecūdo aſini au
Idem rei idē innuebāt dicēs Propheta ſic propicia
tus herbulā quāpiam ter ad os corporis &
aliā pectori eius impo nit: & i. n. Et ecce poſt



pauculū tempus inopinat⁹ & vſqꝫ quaqꝫ mirificis imperijs dñi
rurſus interpellor & cogor tertiā quoqꝫ teletā ſuſcitare nec leui
cura ſollicitus: ſed oppido ſuſpenſus animi mecū ipſe cogitatio

nes exercit⁹ cogitabã quorsus noua hęc & inaudita se cœlestiũ porrigeret intentio:qd subsiciuũ quamuis iteratę iã traditioni remansisset:nimirũ ꝑperã vel minus plene cõsuluerũt in me sacerdotes vtriq;(& Hercules iã defide quoq; eoꝝ opinari cœptabã sequi⁹)quo me cogitatiõis æstu fluctuantẽ ad instar insaniæ pcitũ sic instruxit nocturna diuinatiõe clemẽs imago. Nihil est (inquit)ꝙ numerosa ferie religionis terreare:quin assidua ista numinũ dignatiõe lætũ capesse gaudiũ:& poti⁹ exultare futura quod alij vel semel vix conceditur teq; isto numero merito ꝓsume semp beatũ:hactenus Apule⁹. Fuit & ideo in rebus magicis pollens ternarius. Testat & Plinius ꝙ terna despuere depcatiõe in oi medicina mos est atq; effect⁹ adiuuare:vnde tibullus. Ter cane ter dictis despue carminibus. Et in Bucco. Verg. Necte trib⁹ nodis ternos amarylli colores. Sed ne ampli⁹ gentiliũ immoremur errorib⁹(licet forsan accuratius nobis oppiletur quũ a gentilib⁹ hæ fuerint imagines annotatæ)ad salutaris hostię veriq; sacrificij corporis Christi dirigamus obtutus ibiq; ternariũ in crucibus:in fractione contuebimur. Tanta est deniq; mansuetudinis excellẽtia:vt Dionysi⁹ in epistola ad Demophilum moseũ propter multam mansuetudinem dei apparitione dignũ habitum dicat. Et Hilarius. per mansuetudinẽ mẽtis nostræ habitat Christus in nobis. Eleganter aũt & scitæ hostia hæc Chironi iungitur quum clementia & mansuetudo vicinitate maxima cõnectant:super altare etiã videtur hęc imolari hostia:quia per altare(vt sequẽte capite videbimus) humilitas designatur & mansuetudo humilitati copulatur vt inuitãs dñs Discite a me quia mitis sum & humilis corde. Seruemus ergo (Eccl'iasti.10. Salomone adhortante) in mansuetudine animas nostras. Carminis aliquid addã ex solito.

Plinius

Tibullus.

Dionysi⁹.

Hilarius.

Eccl'esi.

Hæc virtus tantũ placet dijs omnibus
Vt spretis hominum mentibus efferis
Nec præces horum audiant:
Nec oblata capiant.
At si quem mitem aspexerit optimus
Iuppiter ad se animos tollere suscipit
Vt sibi gratam hostiam
Beans luce nitidam

Thomas. ❡ Tanta in diuo Thoma extitit morũ placiditas:benignitas:
mãsuetus mansuetudo:mititas:lenitas:vt omni depulsa asperitudine vul
do. tus & animi hilaritate & qete seruata si qua fortassis irritãti a
occurrisset virtutis quãtũ postulauit integritas ꝑq boni fecerit.



❡ De humilitate per Aram. Cap.45.

Tullius. Modestia sequit potentialis temperãtię pars vt Tullio placet. Quę quoniã in species diuidit sufficiens videbitur eius eludatio si ipsa in communi relicta singulę ipsius species exponanẽ. Humilitas prima est(vt Th. secunda scdæ.q.160. placuit) eo ꝙ Origenes si vis inquit nomẽ huius audire virtutis quomodo a philosophis etiam appelleẽ: ausculta eandem esse humilitatem quam respicit deus quę ab illis dicitur mensuratio vel moderatio. Beatus Bernardus eam diffinit dicens. humilitas est virtus qua homo verissima sui cognatione sibimetipĩ vilescit. Et Hugo. humilitas est ex intuitu ꝓprie cõditiõis volũtaria mẽtis inclinatio:per Aram quatt uor stellis depformatã figuraẽ humilitas: eo ꝙ quadrifida vigora

ri potencia necesse est q̃ quadruplici superbię germini contr a=riatur Gregorius eni.23.moralium auctor est quattuor eē spe=cies quib⁹ omnis tumor arrogantiū demonstratur.v3.quom bo num aut a semetipsis habere se estimant:aut si sibi datū desup credunt pro suis hoc accepisse meritis putāt:aut quom iactant se habere quod non habent:aut despectis ceteris singulariter videri appetunt habere quod habent. Rationem huius Doc. Sā adducit secunda scđe.q.162.quom dicit. Superbia importat imoderatum excellentie apetitū qui.s.non est scđm rōnē rectā Est autē considerandum ꝙ q̃libet excellentia consequitur ali=quod bonum habitū quod quidem potest tripliciter cōsiderari. vno modo scđm se. Manifestū est enim ꝙ quanto maius est bo num.quod quis habet tanto per hoc excellentiā maiorē conse=quitur. Et ideo quom aliquis attribuit sibi maius bonum q̃3 ha beat cōsequens est ꝙ eius appetitus tendat in exclentiam pro priā vltra modū sibi conuenientem & sic est tercia species sup=bię quom.s.aliquis iactat se habere quod non habet. Alio mō. ex parte cause prout.s.excellentius est ꝙ aliquod bonum insit alicui a seipso quā ꝙ insit ei ab illo:& ideo quom aliqs existi=mat bonū quod habet ab alio ac si haberet a seipso fert per cō sequens appetitus eius in propriam excellentiā supra suū mo dum. Est aute3 dupliciter aliquis causa sui boni:vno modo ef=fitiēter:alio mō meritorie.& scđū hoc sumūt due prime supbie spēs.s.quom qs a semetipso hrē estimat qđ h3 a deo vł quom. proprijs meritis sibi datū đsup credit. Tertio modo ex pte mo di hñdi ꝑut excellentior aliqs reddit ex bono ꝙ bonū aliqđ ex cellētius ceteris possidet vñ ex hoc.ēt fert inordiate appetit⁹ in ꝓpriā excellētiā:& scđm hoc sumit q̃rta supbie spēs q̃ ē quom aliqs alijs đspect⁹ singłr vult videri hrē qđ h3 hic.T. hę āt supie vel tumoris spēs p q̃ttuor hūilitatis insignia superent q̃ lice innoiata sint videt tñ ea tetigisse magn⁹ Albertus sup Lucā ita inqens In humili ē sui depressio:sensus sui vacuitas:Exiguitas & abiectio:p depssionē debet ei exaltatio:p vacuitatē ipletio:p exiguitatē grā:p abiectionē aūt sui glia de prio dicit Luce.14. Ois q se hūilitat.exaltabit de.2.dicitur.4.regum.4.ꝙ mulier offerentib⁹ sibi filijs impleuit vasa vacua nō pauca.de.3.Iaco.4.1.j.petri.4.humilibus dat grā.De.4.prouerbiorum.29.hu

Gregori⁹ Quatuor superbiæ species.

Thomas.

Albertus Quatuor humilitatis spēs.

Lucas.

Regum.

Iacobus

Petrus

Prouer.

milē spm̄ suscipiet gloria. Ex his. Alberti verbis scite excipi. pūt supbię spēbus opposita. Depressio.n.facit q̄ mai⁹ bonū q̄z hēat nūq̄z se hr̄e putabit: sens⁹ sui vacuitas ne suis virib⁹ glorī ef muneríb⁹ adornari: Exiguitas nec ēt meritis id exigētib⁹ ac cidisse cōfirmat: Abiectio singularitatis notā potēter excludit. Altaris aūt misteriū hūilitatē p̄tendere dignoscef si q̄ de ipso altari in lege p̄cepit dn̄s attēdantur. Exodi. 20 Moseo vt popu lo nūciet ipераf. Altare de terra facietis mihi & offerretis su per eo holocausta & pacifica vestra: & oues vr̄as & boues in oī loco in quo memoria fuerit nois mei. Veniā ad te & b̄ndicam ti bi Q̄z si altare lapideū feceris mihi nō edificabis illd de sectis lapidib⁹: si eni leuaueris cultrū sup eo polluef. Nō ascēdes per gradus ad altare meū ne reuelef turpitudo tua. Ex hoc altari qd̄ de terra vel incultis lapidib⁹ fieri iubef qd nisi hūmilitas ha bef? Teste.n. Isidoro hūilis dicif quasi humi accliuis. Abiectio quoq̄ ex elimēte vilitate sumif. Depressio ex eo q̄ sine gradi bus fieri altare p̄cipif. Exodi. 27. Itidem dn̄s de altari sifr ho locaustoꝝ (nā dicit altari thymiamatis discerēdū nobis non est cū altare hoc in cęlo hostiā de manu chironis excipiat Moseo di cebat. Facies & altare de lignis sethim nō solidū s̄z inane & va cuū intrisecus: Craticulāq̄ in modū rętis ęneā &c. ce. hinc reliq̄ humilitatis spēs. s. sensus sui vacuitas & exiguitas possent ne (obsecro) lucidius exprimi? In craticula.n. ad modū rętis exi guitas: In altaris vacuitate vacuitas denotatur. Cuiusmodi. vacuitas ista altaris extiterit non vniphormis est opinio Hiero nymus enī hębraicę veritatis alūnus taliter vacuū fuisse vo luit vt per illam craticulam ex quatuor angulis pendentē ignia bus in arula per fenestrulā depositis hostia cremaref. hec exa positio & verior & probabilior ab oibus fere censetur latinis: Nicolao de lyra excepto: qui Rabi. Solamonem sequens ex terra vacuitatem altaris impleri voluit vt. s. quod: sictum est su perius altare de terra facietis mihi non videatur ifringi. Sed quia normā & limitē ifaliū sensū Hironymū. v3. derelinqt iō ex solito cęcutit. Nec illud qd dictū ē prius altare de terra facietis obstat quum scdm. S. T. prima scde. q. 10. 2. rō pp quā altare ter eū fieri p̄ceptū ē. s. idolatrię piculū cōpleto iā tabernaclo & ęris nō ābitioso sūptu cessasset stāte igr̄ itrisec⁹ altari vacuo & inani

Exodi.
Isidorus.
Humilitas vnde.
Exodi.
Hierony.
Nicolai de lyra: & rabi salomonis in cutit.

cratula dependente nostra(vt patuit)roboratur intentio. Stellarum etiam vis fauet quum Veneri sint similes & aliquantulum Mercurio. Ptolomeus in tertio quadripartiti auctor est q si Venus cum Mercurio concors fuerit existendo in bono statu: Natus erit bonus in lege sua: directus in omnibus rebus suis: associabit & regetur per bonos hoies & completos in bono: tem peratus in omnibus suis modis: in toto bonus & discretionis bonę. Ptolomeus humilitatem (vt alij philosophi fecerunt) ex temperantia & alijs circumloquitur humili conuenientibus. Iulius firmicus in secundo illud attendens Mercurius cum Venere mattutinus partiliter constitus a seruitute ad libertatem venire faciet & ab ignobilitate ad splendorem nobilitatemq perducere. Ad fabulæ veniamus assensum.

Ptolome⁹ Veneris & Mercurij influ.

Iulius

Ara hęc sideribus nitentiornem
Sortita auxilio domum deorum
Splendet luce perhenni
Et cur: prima fuit sacris referta:
Firmo & fœdere quum deus gigantum
Vrgebat furor effrons.
Concordes animos fides reuinxit
Vt mentes hominum graues tumore
Numen frangeret vnum.
Sic quando sequius bonis in altum
Fastu tollimur vt ruat superbum
Sanctis viribus agmen:
Virtutem super hanc preces beatis
Fas est fundere: quo benigniores
Claro lumine cingant

¶Diuum Thomam tota humilitas possedit non superbia non fastu aliquo tot bonis plenus tumidus vnq visus est. Fertur aliquando ingenua confessione dixisse. Optimo maximoq deo immortales ago gratias quum inanis gloriæ superbiæue de spiritu nunq sim deceptus. Vnde de ipso canit ecclesia. O munus dei gratię vincens quod vis miraculum: pestiferę superbię nunq persensit stimulum.

Tho. humilitas

Studiositas per Hydram



¶ De studiositate per hydram Cap.46.

Thomas. Aristote. Studiositas quid

SVbiectiuarum modestiæ parcium studiositas est secunda que a Sancto . Thoma. scda scde. q.166. Moderatio quædam appetitus illius quo(ex principio methaphy.)Omnes homines naturaliter scire desiderant recte censetur. Et vt melius cur sub temperantia constituatur & eius potentia dignoscantur ibidem subditur. Dicit philosophus in secũdo ethicorũ: ꝙ ad hoc ꝙ homo fiat virtuosus oportet ꝙ seruet se ab his ad quę maxime inclinat natura & inde ẽ ꝙ quia natura p̄cipue inclinat ad timendum mortis pericula & ad sectandũ delectabilia carnis laus virtutis fortitudinis consistit in quadam firmitate persistendi contra huiusmodi pericula:& laus virtutis temperantiæ in quadam refrænatione a delectabilibus carnis:set quantum ad cognitionem est in homine contraria inclinatio: quia ex parte animæ inclinatur homo ad hoc ꝙ cognitionem rerum desyderet & sic oportet vt laudabiliter homo huiusmodi appetitum refrenet ne immoderate rer

Aristo.

cognitioni intendat. Ex parte vero naturæ corporalis homo inclinatur ad hoc vt laborem requirendi scientiam vitet. Quantum ergo ad primũ studiositas in refrenatione cõsistit & scd'.n hoc ponit pars temperantię: sed quantũ ad scd'm laus virtutis huiusmõi cõsistit in quadã vehemẽtia intentionis ad sciẽtiã rerũ pcipiendã & ex hoc noiatur. primũ aũt est essentialius huic virtuti q̃ scd'm nã appetit⁹ cognoscendi p se respicit cognitionẽ ad quã ordinat̃ studiositas: sed labor addiscẽdi est impedimentum quoddã cognitionis: vnde respicit in hac virtute per accidens quasi remouendo prohibens. Hactenus Tho. San. per hydram viginti sex syderibus vasto corpore dephormatam studiositas ista mõstratur quum in prima curuatura sinuosę figuræ sex sint stellæ vna illarum cæteris omnibus rutilantiore. Quæ virtutis huius lumen significans vigintiquinq; residuas appetitum qui frœnatur admonere relinquit. hoc aũt eleganter & scite quum vigintiquinq; circularis numer⁹ sit eo quod quinario in se multiplicato & finis idem statuit & initium. Quid aũt melius appetitũ naturalẽ rõnalẽ animã consequentem circulari numero designabit: ipsa.n. non iniuria a Platone in timęo Circulus appellatur siue poti⁹ ex numeris in circulũ reflexis. Ari. etiam in primo de anima testante. Aspectũ rectum in circulũ reflexit & diuidens ex vno in duos circulos dupl'r coordinatos iterũ vnũ diuisit in septem circulos tanq̃ essent cœli motus aię motus. S. T Sensum Platonis nõ impugnari asserit (vtpote q verissimus est sed tm̃ figuratũ dicendi modũ: vnde error potuisset oriri. ali pn est q quũ in circulari numero finis principio coniungat̃ ille appetit⁹ merito per circularem numerũ mõstrabit̃ q hoies suo nectit principio: huiusmõi est naturalis appetit⁹ sciẽdi q quũ hois intellectũ scientijs imbuerit principijs illius copulat exoptatis: hoc docet Tho. San. in principio metaphy. super illud. Oẽs hoies natura scire desyderant. Ait.n. vnicuiq; re i desyderabile est vt suo principio cõiungatur: in hoc.n. vniuscuiusq; perfectio cõsistit: vnde & mot⁹ circularis est pfectissimus vt pbat̃. 8. physi. q a finẽ cõiũgit pricipio. Substãtijs aũt separatis q sunt principia intellect⁹ humani & ad q̃ intellect⁹ human⁹ se habet vt imperfectũ ad perfectum non coniungitur homo nisi per intellectũ. hec ille. Hydræ etiam natura non minus studiositatem

Studiositas per hydram

Plato. Aristo.

monet quum aquis delectetur:& scientijs (quę per aquas notaŕ) studiositas exornetur. Stellæ etiam q̃ in virtute operib⁹ Saturninis atq̧ veneris assimulantur adhærent. Auctor est.n.Ptolo-

Ptolome⁹ Saturni & veneris influ.

.eus.3.quadripartiti q̧ si Veneri Saturnus assimuletur natus. ratiocinos amabit:leget secreta:sciet leges:de diuinis cogitabit. Pacificus:verecundus.amator scientiæ. Hermes etiam de

Hermes.

stellis beibenijs si vnam inquit istarũ de natura Veneris & Saturni inueneris in ascendente vel.10.in natiuitate alicuius ille erit astrologus in secretis sapientum:hęc oîa apertissime studiositatis exercitia celebrant. Fabula in tertium caput sequẽs seruabitur vbi de Coruo dicetur quum & Hydrę & Crateris & Corui vna assignetur ratio sidereę sublimitatis. In hoc & seq̃nti capite de virtutibus ipsis carmen accedet.

Quisquis perpetuæ beatitatis
 Ornatum cupiens feruet amoribus.
 Naturalis amet gaudia:moribus
 Non spretis studioq̧ sanctitatis
Pręceptor medicusq̧ literatis
 Adsint consilijs:fragret odoribus
 Patronus quoq̧ virtutis honoribus
 Splendens vndiq̧ liberalitatis.
Hinc indaginis elegantiarum
 Haustus:maiugenę munere splendido:
 Hinc phœbi vnica lux scientiarum
Hinc matris charitum sidere candido
 Comptus quo alma venit facetiarum
 Fausta & blandities:lumine florido
  Auxilium dent nitido
Et puro ingenio:& tenaciori
Thesauro:ardeat eruditiori
  Igne animus:deintori
Pluma:mollities morphea torpidum
Deuitet Veneres:omneq̧ languidum.

Studiositas. Tho.

¶ Studiositas in diuo Thoma tantũ emicuit vt quicquid temporis orationibus diuinisq̧ rapetibus fuisset super:totũ studijs intento animo sedulaq̧ cogitatione semper occuparit.

De eutrapelia per craterem. Capit.47.

NOn minus exteriores corporis motus modestia regulandi sunt & in ludis discrete mentis aciem refocillare virtuosum est. Licet autem aliquo modo hęc duo differant deutrapalia tamen q̃ ludos modificat tractasse sufficiat quando.quidem ornatos & ordinatos mores eutrapelũ possidere necesse sit hęc est quę ab Aristo.j. magnorũ moralium in ludis mediocritas ponit & de qua secundo musices Augustinus intendebat dicẽs volo tandẽ tibi parcas nã sapientẽ decet interdum remittere aciẽ reb⁹ agendis ĩtentã Rationem hui⁹ necessitatemq; virtutis diuus Tho. scda scde q.168. posuit dicens. Sicut hõ indiget corporali quiete ab corporis refocillatione quia nõ põt continue labore ꝑpter hoc q̧ h; finitã virtutẽ q̃ determinatis laborib⁹ ꝑportionat :ita ẽt ex parte aie: cui⁹ ẽt est virt⁹ finita ad determinatas opatiões ꝑportionata & iõ quando vltra modũ suũ i aliquas operatiões se extẽdit laborat & ex hoc fatigat̃ pſertim qa in operatiõib⁹ aię simul ẽt laborat corpus inquãtũ. s. aia intellectiua vtit̃ virib⁹ p organa corporea operantibus. Sunt aũt bona sensibilia connaturalia hoĩ: & ideo qñ aia vltra sensibilia eleuat̃ operib⁹ rõnis intẽta: nascit̃ exinde quędã fatigatio aialis siue homo intẽdat opib⁹ rõnis practicę siue speculatiuę: magis tñ si opatiõibus cõtẽplatiõis inteeat quia p hoc magis a sensibilibus eleuet̃ quãuis forte in aliqbus operibus exteriorib⁹ rõnis practicę maior labor corporis cõsistat In vtrisq; tñ tanto aliquis magis altero fatigat̃ quãto vehementius operibus rõnis intẽdit. Sicut aũt fatigatio corporalis soluitur p corporis qetẽ: ita etiã op; q̧ fatigatio aialis soluat̃ per aię qetẽ. Nuies aũt aię est delectatio (vt sup habitũ est quũ de pes̃siõib⁹ ageret̃) & iõ remediũ cõtra fatigationẽ aialem adhibet̃ p aliq̃ delectationẽ intermissa intẽtiõe ad insistẽdũ studio rõnis: Sicut in collatiõib⁹ patrũ legit̃: q̧ btũs Io. Euangelista quũ quidam scandilaxent̃ q̧ eũ cũ discipulis suis ludẽtẽ inuenirẽt dicit̃ mãdasse vni eoꝝ q arcũ gerebat vt sagittã traheret: qđ quũ plu ries fecisset quęsiuit vtrũ hoc continue facere posset. qui rñdit: q̧ si hoc cõtinue faceret arcus frangeretur: vnde beatus Ioan. subintulit q̧ sic animus hois frangeret̃ si nunq̃ a sua intentiõe

Aristo. Augusti. Cassian⁹.

relaxaretur huiusmodi aūt dicta vel facta in operibus in quibꝰ nō q̄rit nisi delectatio animalis vocat ludrica vel iocosa:&c. ideo necesse est talibꝰ interdū vti q̄si ad quandā anię quietē:& hoc ē qđ philosophꝰ dicit in.4.ethic.ꝙ in huiꝰ vitę cōuersatiōe quędam requies cum ludo habet:& iō opꝫ interdū aliquibus talibus vti. Circa q̄ tñ videntur tria p̄cipue esse cauenda. quorum primum & principale est ꝙ p̄dicta delectatio non quęrat in aliquibus operationibus vel verbis turpibus vel nociuis. vnde Tulius dicit in primo de officijs ꝙ vnum genus iocandi est illiberale: petulans: flagiciosum: obscenū. Aliud aūt attendendū est ne totaliter grauitas anię resoluatur. vñ Ambrosius dicit in primo de offi. Caueamus nę dum relaxare animū volumus soluamus omnem harmoniā q̄si cōcentū quendā bonoꝝ operū Et Tulius dicit in.j. de offi. ꝙ sicut pueris non oēm ludendi licentiam damus: sꝫ eam quę ab honestis actionibus nō sit aliena sic in ipso ioco aliquid probi ingenij eluceat. Tertio aūt attendendum est sicut & in oibus hūmanis actibus vt cōgruat psone: tēpori: & loco & scđm alias circūstātias debite ordinetur vt. s. sit tēpore & honore dignus vt Tullius dicit ibidē. habitus autem scđm rationē operans est virtꝰ moralis: & ideo circa ludos pōt esse aliq̄ virtꝰ quā philosphꝰ eutrapeliā noiat. & dr̄ aliqs eutrapelus a bōa cōuersiōe quia. s. bene cōuertit aliq̄ dicta vel facta in solatiū & i quātū per hanc virtutem hō refręnatur ab imoderantia ludorū sub modestia continetur. Per craterem virtꝰ ista monstratur qui octo stellis figurat. Et numerus iste cubꝰ: stabilis firmus & solidus tal'r ludos & iocos excerceri monet vt nequaq̄ virtutis fundamētū p imoderātiā nutet aut defectum. Ex scđo. n. &. 4. ethico. defectum in ludo nouimus vitiosum: eo ꝙ (Tho. S. vbi sup̄ teste) cōtra rōnē est vt aliqs se alis onerosū exhibeat puta dū nihil delectabile exhibet & ēt aliorū delectationes ipedit. vñ Seneca dicit. Sic te geras sapiēter ꝙ nullꝰ te habeat tāq̄ iaspeꝝ nec cōtemnat q̄si vilē. Illi aūt q in ludo deficiūt nec ipsi dicūt aliqđ ridiculū & dicētibꝰ molesti sunt: quia. s. moderatos alioꝝ ludos nō recipiūt: ideo tales vitiosi sunt & dn̄r duri & agrestes: vt philosophꝰ dicit in.4. ethi. Sꝫ quia ludꝰ ē vtilis ꝑpter qetē & delectationē: delectatio aūt & qes nō pp se q̄runt vt dicit i.10. ethic iō defectꝰ ludi minꝰ ē vitiosus q̄ ludi sup

Aristo.

Ambrosi.

Tullius

Eutrapelia ē virtꝰ.

Aristo.
Thomas.

excessus: vnde philosoph⁹ dicit in.9.ethi. ꝙ pauci amici ꝓpter delectationē sunt hn̄di: q̄a parū de delectatione sufficit ad vitā quasi pro condimēto: sicut parū de sale in cibo. Et ideo etiā numerus iste sideꝝ magis contra excessum q̄ contra defectū stabilitatē videt̄ obijcere: Macrobius de hoc cratere sup somnū. Scipionis aiebat. Aia quū trahit̄ ad corp⁹ in hac prima sui pductione sylvestrē tumultū.i.hylen influentē sibi incipit experiri. Et hoc est qd̄ Plato notauit in phedrone aīam in corp⁹ trahi noua ebrietate trepidantē volēs nouū potum materialis alluuionis intelligi quo delibuta & grauata deducitur. Arcani huius inditium est & crater liberi patris ille sidereus in regione quæ inter cancrum est & leonem locatus ebrietatem illic primum descensuris animis euenire sylua influente significās. Vnde & comes ebrietatis obliuio illic incipit animis latēter obrepere hęc Macrobius. Quę ideo refocillationē animi monstrant quū quodāmodo quędā ibi laboris & studij lęta procuretur obliuio. Iulius firmi. in.7. dixit. in.30. parte Leonis orit̄ crater. Qui hoc sidere oriente natus fuerit irriguos amabit campos & fontes: aut riuos aut fluuios: ab alueo suo ad alia deuiabit loca: erit vinearum & amator & cultor: & qui in fœcundis arboribus fœcūdos dos inserat surculos: arbores tondat in beluas fingat: aut virides porticus in circulum flexis vitibus faciat. Hic vinum sine admixtione aliqua libenter bibit. qui leuare animū curant hiꝝ assolent exercitijs iucundisq̧ laboribus immisceri. Stellæ hui⁹ imaginis venereas complexiones non spernūt & mercuriales licet parum immitantur: & Pto. in tertio quadriparti. Si Venus inquit cum Mercurio concors fuerit natus erit amator mysteriorum & scientiarum: diliget musicam: erit bonæ voluntatis: alacer: delectabilis: lætus: Hermes quoq̧ de stellis beibenijs. Quum inueneris stellam beibeniā de natura Veneris & Mercurij in ascen. vel.10. natus erit magnę scientię eleuatus philosophus. Cui placet cantus: pacificus & alacer. Ecce quomō talis influxus vltra scientiam qua homo laborat alacritatem qua delectetur infundit. Et profecto quęrēda est iucunditas hęc vel comitas: vt hocce carmen hortatur.

Plato.

Iulius Crateris influxus.

Hermes.

Quum mens nostra labore
Lassa est, forte grauata

Ne multum torpeat:
Danda quies.
Oportuna iocorum
Adsint gaudia:virtus
Exornet lusibus
Mixta iocos
Crebro frangitur arcus
Extentu:minor & vis
Neruorum redditur
Tracta diu.

Tho. comitas. ¶ Solebat & insingnis doctor adhibere leuamina curis vel cū anicis locorum amœniora quandoq; petens ibiq; liberalibus ingeniusq; ludorum generibus(vt sui petebat dignitas & socialis iocunditas)parcus immisceri:vel cōmuniori fabulatiōe detentus non minus vtilia q̄ iucunda sacrę paginæ vel aliter scientiæ potioris enucleans.

¶ De modestia in exteriori ornatu per Coruum Cap. 48.

Ambrosi⁹ Oderandus est ornatus exterioris cultus Ambrosio primo de officijs dicente. Decor corporis non sit affectatus:sed naturaliter simplex:neglectus magis q̄ expeditus:non preciosis & albentib⁹ abintus vestimentis cōibus vt honestati vel necessitati nihil desit: nihil accedas nitoris.
Tho. Explanat apertius hoc Tho. Sā. scda scdę. q. 169. quum ait. In rebus exterioribus qbus homo vtif non est aliquod vitium sed ex parte hominis qui immoderate vtitur eis. Quę quidem immoderantia pōt esse dupliciter:vno quidē modo per cō-
Augusł. parationem ad consuetudinē hoim cum qbus aliquis viuit: vnde dicit Augu. in. 3. cōfes. Quę contra mores hoim sunt flagitia pro morum diuersitate vitāda sunt vt pactum inter se ciuitatis & gentis consuetudine vel lege firmatū:nulli⁹ ciuis aut pegrini libidie violef. Turpis est.n.omis pars vniuerso suo nō cōgruēs Alio modo pōt esse immoderātia in vsu taliū rerum ex inordinato affectu vtentis ex quo qnq; cōtingit q̄ hō nimis libidinose
Idem. talib⁹ vtaf siue scdm cōsuetudinē eo; cum qbus viuit siue pter eo; cōsuetudinē. Vñ Augu. dicit in. 2. de doctrina christiana. In vsu erū abesse op; libidinē q̄ nō solū ipsa eo; inter quos viuit

consuetudine neqter abutitur:sꝫ etiā sępe fines eius egressa se ditatem suam quę inter claustra morū solemniū latitabat flagi= tiosissima eruptione manifestat. Contingit autem ista inordi= natio affectus tripliciter quantum ad superabundantiam. vno modo per hoc ꝙ aliquis ex superfluo cultu vestium hominum gloriam quęrit ꝑut scd̄m vestes & alia huiúsmodi ꝑtinēt ad quemdā ornatum. Vnde Greg. dicit in quadam homelia. Sunt nonnulli qui cultum subtilium preciosarumqꝫ vestium non pu= tant esse peccatum quod. vꝫ. si culpa nō esset nequaquam sermo dei tam vigilanter exprimet. ꝙ diues qui torquebatur apud inferos bisso & purpura indutus fuisset. nemo quippe vesti= menta pręcipua scilicet excedentia propriū statum nisi ad ina nem gloriā q̄rit. Alio modo scd̄m ꝙ hō ꝑ supfluū cultū vestiū quęrit delitias scd̄m ꝙ vestis ordinatur ad corporis fomentum Tertio scd̄m ꝙ nimiā sollicitudinem apponit ad exteriorē ve= stium cultum: etiam si non sit aliqua inordinatio ex parte finis: & secundum hoc Andronicus ponit tres virtutes circa exte= riorem cultum. s humilitatem quę excludit intentionem glorie vnde dicit ꝙ humilitas est habitus non superabundans in sum ptibus & pręparationibus: & per se sufficientiam quę excludit intentionem delitiarum: vnde dicit ꝙ per se sufficientia est ha= bitus contentus quibus oportet & determinatiua eorum quē ad viuere conueniunt: scd̄m illud apostoli prime ad Timot. vlti= mo habentes alimenta & quibus tegamur his contenti scimus & simplicitatem quę excludit superfluam sollicitudinem taliū: vnde dicit ꝙ simplicitas est habitus cō ētus his q̄ contingunt Ex parte aūt defectus similiter pōt esse duplex inordinatio per affectū. vno quidē modo ex negligentia hominis qui non adhi bet studiū vel laborē ad hoc ꝙ exteriori cultu vtaī scd̄m ꝙ opꝫ. vn̄ philosphꝰ dicit in. 7. Ethi. ꝙ ad molitiē pertinet ꝙ aliquis trahat vestimentū per terram vt nō laboret eleuādo ipꝫ. Alio modo ex eo ꝙ ipsum defectum exterioris cultus ad gloriā ordi nat. vn̄ dicit Augu. in lib. de sermone dn̄i in mōte. Non in solo corporeaꝝ rerū nitore atqꝫ pompa: set etiā in ipsis sordibꝰ esse posse iactantiā & eo periculosiorem quo sub noie seruitutis dei decipit & philoso. dicit in. 4. ethi. ꝙ supabūdātia & inordinatꝰ defectꝰ ad iactātiā ꝑtinet hucusqꝫ Tho. Ex qbꝰ dicto recte iordi

Gregorꝰ

Androni.

Paulus humilitas ꝑ se suffici= entia & simplici tas quid

Aristo.

Augusti.

Aristo.

dinationes has reprimentum habitū per coruum septē stellis clarum monstrari quum illæ sex sint & vnitas illa excedens virtutem notet vicijs principantē. In.3.etiam de generatione animaliū docet Aristo.coruum minus luxuria laborare & omnib⁹ notum est pullos coruorū propter albedinē parentib⁹ in tm̄ displicere vt cibos tanq̄ adulterinis negent. Ornatū luxuriç defectus imoderatū vetat:& dū naturali nigredie delectaī hoc aial albedinē cçterosq̧ colo᷑ fast⁹ aspnādos oñdit. In huius figuræ cōstitutione sidera posita Saturno Martiq̧ sunt similes. Saturni igitur miseria & prorsus in exterioribus vilitas execranda: Martis elatione:tumiditate:phormç & gloriæ amore (quç Albumasarus septimo introductorij Marti attribuit) mitigatur:& mediocris inde in ornatu modus exurgit. Fabula imagini huic binisq̧ superioribus deseruiens exponatur.

Idem. Nātura corui.

Albuma

Numina sacrifico ritu placare tonantis
Phœbus amans:coruum ferre iubebat aquas.
Concitus ille abijt:
Et fontem vitrei petens fluoris
Conspicit ficus sed acerbiores
Quas cupit:at mens
Hortatur domini iussa modo impleat
Hoc votum modo compleat.
Sic tandem superat fęda lubedo
Maturasq̧ moratur.
Ingluuies volucris cruciat deum
Sacraq̧ cępta alijs perfacit vndis.
Distentus aquas detulit aurea
Nitenti & patera
Hæc omnia spernit
Mentis appollineç furor ingens
Coctç quoq̧ tempore ficus
Quod sit pœna)sitim tradit coruo:& lumine post[illegible]
Sidereo induit:hinc beatam
Pateram locauit: vndis
(Suauibus implens:pocula quç vetent
Siinc statuit fauces hydræ feras
Hc pompas qui oderit ob studium

Phœbo famulans:& temnat aquas
Quæ modesta lętitia
Ingenium lassum consolidant
In studijs maturescentibus ex labore arescit
Hic tamen ad cœlos tollitur:tenebris
Pulsis:flāmidus ętheris ignibus
Amplius hic non labor:
Non mollia:non fames:
Non somnus non impedit angor:
Lymphigeri haud opus
Crateris blanda ope amplius
Iam regnans hydra polo
Vastis membris
In contemplatu detinet omnia
Quod mihi donet deus
Videns iura calami
Inuidiæ pestifero
Donari sęculo
Dente truci.

Tho.in vestibus modestia.

¶ In vestibus auream adeo gloriosus Doctor dilexit mediocritatem vt nec nitidiora nec viliora coram alijs deferens birretumq; quo per diem vtebatur nocte etiam gęstans ita hominibus moderaminis preberet exemplum vt deo gloriosius parsimoniæ & offerret & ostenderet animū. Hic igitur moraliū tractatus finiat:quę & si non videbuntur omnes penitus absolute clariores noris lector amantissime lucidioribus notioribusq; astris expressas quę a San.Tho.ponunt:cæteris vero reliquas vt applicentur omissas. Aduerteris autem me nunq̄ vel doctoris in virtutibus:vel Higini in imaginibus ordinem peruertisse sed prout sese offerebāt(diuino fretū auxilio)elucidasse. Ad piscem notium imaginum vltimam veniamus vt vltra virtutes morales quędam adhuc in diuo Tho.reperientes ipsius morte laudum pręconia concludamus.nec nisi numeri expectes in daginem quum illorum quę innunt multiplicitas & piscis naturam & stellarum mixturam.& rationem fabulosam(quę vnitate gaudent excludant. Egressis.n. a moralium speculatione quod circa ipsas promissas infringere fas est.

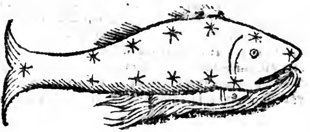


¶ Post præclara quędam Diui Thomę munera mors ipsius describitur. Cap.49.

EXpositis quæ de virtutibus moralibus occurrere tractanda Doctorisq; sancti ornaméto ex illarum radiatione disposito de qbusdã q̃ ad aliquos homines specialiter ptinent(qppe iã exposita oibus necessaria sunt vt pfecti decoris cælũ fuisse Tho. constet tractare operepręciũ est. Inuenit̃ aũt differentia inter hoies(vt eidé Doc. scđa scđę.q.
Thomas. .171. placet)scđm ea q̃ ad habitus & actus animę rõnalis pertinent tripliciter: vno mõ scđm gratias gratis datas: qa vt dicit̃
Paulus prime ad Corin.12. Diuisiones gratiarũ sunt:& alij dat̃ per spm̃ sermo scię &c. Alia vero differẽtia est scđm diuersas vitas actiuã.s.& contemplatiuã q̃ accipiunt̃ scđm diuersa operationũ stu-
Idem. dia vnde & ibidẽ dicit̃ q̃ diuisiones operationũ sunt. Aliud. n. est studium operationis in Martha q̃ solicita erat & laborabat circa frequẽs ministerium qđ ptinet ad vitã actiuã: Aliud est in Maria quę sedens secus pedes domini audiebat verbum illius

quod ptinet ad vitā cōtēplatiuā vt habet Luce.10. Tertio modo scd̄m diuersitatē officiorum & statuū ꝑut dicit ad Ephe.4. Et ipse dedit quosdā q̄dē apostolos: quosdam aūt prophetas. alios vero euāgelistas: alios autem pastores & doctores: quod pertinet ad diuersa ministeria de qbus dicit primę ad Corin.12. Diuisiones ministrationum sunt. In glorioso Thoma officiū doctoratus religionisq́ status ad pfectionem cōtendens in ipso tamen perfectionem habens emicuerunt. Vita actiua & contemplatiua tm̄ in ipso incrementū fecerunt vt modo dū Rachelę mō dū Liæ fouet amplexibus si quam ꝑpensiori affectu diligat inuestiges caluū vellas. Gratię etiā gratis date quarū q̄dam ad cognitionē: q̄dam ad locationē: & quędā ad opationē pertinēt (ipso vbi supra testēte) si iā de illo dicta dicēdaq́ voluas inuenientur excelsius. Prophetiā propheticum illud hęc requies mea in seculum sęculi. Reginaldo dū promi (vt infra liquebit) ostendit. Raptus aliquē (post Paulū) tam sublimi alienatione cœlestibus iunxisse non legit. Linguarum mun⁹ & si nō habuerit: siquidē nec officiū reqrebat: attn̄ si vbi terrarū & in ipis etiā barbaris nationibus. Tho. doctrinā aduerteris principatem videbit vt linguis loq̄ns. Sermo sapię & sciētię si Tho. sctō defuit in nemine extitit. Miraculorum signa & portenta qbus morborū vniuersas expulit pestes vitāq́ restituit si ante lucanus ordinarī sermo ꝑ prius q̄ minimā partem digesserit. Ante diā clauso cōponet vesper olimpo. Nos cui intendimus breuitas vetuit magis q̄ a limine talia salutare. Hæc omnia piscis notius monstrat duodecim stellis in hunc modum dephormatus.

Piscis notius.



Primo.n. in duodenario qui duobus diuidit senarijs perfectio ne gaudentibus actiuæ contemplatiuęq; vitæ culmen intellige At qm̄ superflu⁹ est.1.2.3.4.6.partes eius aliquotę sedecim red dunt ipm̄ quaternario superātes ternario ꝓ gratijs gratis da= tis q̄(vt patuit)trifidę sunt sumpto:q̄ restat vnitas officio ad qd̄ peculiariter elect⁹ est assigneť. Et fortassis ex hoc apostoli cur duodecim fuerint elucebit. Tam fulgentibus igiť imaginibus insignito Thomę cæterisq; firmamenti(vt docuim⁹)ornamen= tis decorato Quum statutū tēpus ab opifice summo in terreni huius orbis opitulatione & mot⁹ & luminis auxilio trāsegisset lucem augendo motū subtrahere(veluti cœlo huic in fine mun di credimus euenturū)disposuit altissimus. Dū.n.moriť mot⁹ abscedit:at lumen in eo deitatis accrescit. Gregorius itaq; de= cimus pontifex Maximus placentinæ vrbis ciuis cūctis virtu= tibus clarus:ideoq; post obitū miraculis cōspicuus. Ad Lugdu nense conciliū ꝓpter eminentiorē sciētiā Tho. quinquagesimū ętatis annū inchoantē accersiri iubet. O pontifex merito pha= migeratissimus q sciențijs pollentes & vacationibus & virtuti bus exornabat. Multos nāq; tales pręsules fecit:inter quos ve rus ille frater minor Sanctus extitit Bonauentura: quę Cardi= nalatus apice sublimabit. Et diuo Thomæ tale procul dubio cō tulisset munus ni(vt solitus erat)humiliter abnuisset: & anteq̄ ad concilium peruenisset vita functus obijsset:Positus nanq; in itinere apud quosdam campaniæ oppidū acri febre corripitur. turbato penitus appetitu quosdam se pisciculos esurū asseruit qui sola gignuntur in gallia. Mirandum:quęsiti piscatores quid portarent alteriusq; generis pisciculos respondētes quos Tho mas volebat inuenientes horruerunt. Doctori tanto paranť & afferuntur pisces:at comedere noluit. Attenuatur ægritudo pu sillum:Romam versus iter prosequitur: ad fossæ nouæ cœno= bium Cisterciensis ordinis digreditur:a monachis letāter co= miterq; suscipitur:Reginaldum vt dei templū vidit ꝓphetans alloquiť. Fili hæc requies mea in seculū seculi:per seculū quin quaginta per seculi 25.intelligens. Et vere sic fuit.nam.75. in= ter obitū & translationem decurrerūt anni. Languor accrescit Curāt(vt possunt)oppitulari monachi:set magis ac magis in=

Apostoli cur duo= decim

Gregori⁹ decimus placētin⁹.

ualescebat morb⁹. Antequam igitur discedat (moriturum quippe se dicebat & nouerat(vt.Canticũ Canticoꝝ iãiam celestib⁹. canticis imiscendus exponat monachi deprecantur. Annuit illisq; scribentibus(vt Cicnus assolet)dulcius:exactius:eleganti⁹q; dictauit. Ecclesiasticis muniri sacramẽtis humiliter petijt.Corp⁹ autem dñi suscepturus oſone illa tam mirabili: Adoro te deuote latens deitas &c. alijsq; quã plurib⁹ verbis oĩum qui aderant animos ad lachrimas vsq; commouit Quis enim tam ferrei cordis a fletu contineat:quom totius ecclesiæ lumẽ. coraꝫ deo suo tot humilitatis verba signaq; ꝓferẽs iam cõtem pletur extingui?Sed qd extigui cẽsetur qd clariori luce properabat accẽdi/Nobis inquã nobis radiosuꝫ sidus extinctũ est iõq; pro damno & iactura lugendũ. Extrema igit̃ vnctõe cęterisq; omnib⁹ quę morituris exhiberi solẽt rite pactis:angeloꝝ exhileratus pñtia serenata facie ac si somnum caperet oculos dum claudit sanctissimã deo aĩam reddidit.q̃ cõmodũ sede eminentissima collocatur vbi cõtẽplatu dei ꝑfruens gaudialẽ ac ꝑrsus beatã vitã degit. Quę aũt acciderint stupenda dum vndiq; concurrunt populi cadauer visere sacrum:& postq̃ humatũ est visionesq; tãti viri obitũ longinquis in regionib⁹ demorãtib⁹ viris nunciantes aliũde(vt diximus)mutuanda sunt. Tu vero pater beatissime benignissimeq; diuine Thoma laboris mei(& si inculti putiduliq;)vigilię ante illius cui astas conspectum quisq; mihi(interuẽtu tuo)vt hocce munus exequerer ingenium & verba dignatus est elargiri age vt placeant:Et tuas laudes minori (vt decuit)nitore curaq; elaboratas intellectus debitas & voluntatis promptissimum robur excusent: Pręmiumq; & mercedem tui tandem gaudij reddas impartitu.

Thomas mors.

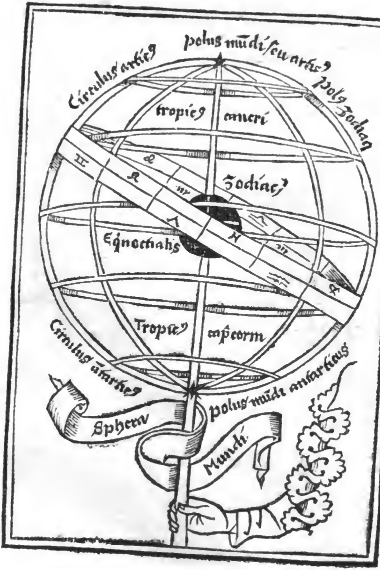
¶ Ad presidem senatoresq; apostropha cõcludit̃ op⁹.Cap.50.

IN portum ingredimur magnifice domine decusq; meum perhenne sapientissime Preces vosq; integerrimi patres Titubanti cimba remisq; debilibus merces quas de longe tulimus :arabes :indos :persas: gentes qui adnauimus remotissimas ꝑ vr̃a vobis benignitate donãtes.vos vilis in sacculis deportatas non patimini exinde

vilescere. Auleũ tragicum admouebitis: syparium scęnicũ explicabitis: qd tersui: qd ornatui ministrabitis: sordiũ enormẽ eluuiem operose Propulsabitis. harum amicos: & quos vobis fida amoris necessitudo coniungit participes facietis. Damnantes inuidos abigendo. Forum cupedinis non aromatũ cella vos expectat. Canes fœtidi dicturos vos pręuideo. Hæc aũt non rerũ Prętio verũ vestra genuina bonitate cogemini impendere. Fateor internauigandũ si latrantes huiusmodi bestias audiuim' quod potuimus compescere curauimus: q̃ si aliqñ baculos ostẽdimus quieti nimiũ importunus clamor impegit. Vos fidi & veri interpretes: vos religiosi antistes illorum hoc insolentiæ deputabitis: pui dum prætereuntium parcunt nemini & pacatissimos contra se animos irritare sufficiunt. Valete igitur & q̃ Salue semper agentes Thomam qui vos colit amaritis.

Adulescentis artiũ disciplinarũq; oim amatoris necnon Hierosophiæ pcultoris fratris Tho. Radini Todischi Placentiuæ canonicę pdicatorij ordinis vitæ sideralis abissus faustũ explicit

¶ Lutecię impressum opa Thomę Kees: impensis vero honestissimi bibliopolę Hedmõdi Fabri. Anno ab orbe redẽpto Millesimo supra quingentesimum decimũquartum: mense Maio.


polus mūdi seu arcticꝰ
Circulus arcticꝰ
Polꝰ zodiaci
tropicꝰ cancri
Zodiacꝰ
Equinoctialis
Tropicꝰ capricorni
Circulus antarcticꝰ
polus mūdi antarcticus
Sphera
Mundi